

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
GMINY STRONIE
ŚLĄSKIE NA LATA
2021-2031**

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE.....	5
1.	METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII.....	6
2.	PODSTAWY PRAWNE.....	9
3.	SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.....	11
3.1.	DOKUMENTY EUROPEJSKIE	11
3.2.	DOKUMENTY KRAJOWE	12
3.3.	DOKUMENTY REGIONALNE.....	13
3.4.	DOKUMENTY LOKALNE.....	13
II.	CHARAKTERYSTYKA GMINY STRONIE ŚLĄSKIE	14
1.	POŁOŻENIE.....	14
2.	SYTUACJA DEMOGRAFICZNA.....	15
3.	RYNEK PRACY I SYTUACJA GOSPODARCZA	17
4.	EDUKACJA I WYCHOWANIE	20
5.	KULTURA, SPORT I REKREACJA	22
6.	OPIEKA ZDROWOTNA.....	23
7.	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	24
8.	DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	25
9.	POMOC SPOŁECZNA	27
10.	ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	33
III.	DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE STRONIE ŚLĄSKIE	34
1.	WSPIERANIE RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ	34
2.	WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI.....	42
3.	PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA PSYCHICZNEGO.....	45
4.	PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH.....	47
5.	PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE	58
6.	AKTYWNOŚĆ I INTEGRACJA SPOŁECZNA SENIORÓW	66
7.	PROMOCJA ZATRUDNIENIA, REINTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB PODLEGAJĄCYCH WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU	70
8.	WSPARCIE OSÓB Z PROBLEMEM UBÓSTWA	75

9.	PROBLEM PRZESTĘPCZOŚCI.....	79
IV.	CZĘŚĆ PROGRAMOWA	81
1.	ANALIZA SWOT	82
2.	MISJA I WIZJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	85
3.	KIERUNKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	86
4.	RAMY FINANSOWE STRATEGII.....	99
5.	SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII.....	100
6.	SYSTEM AKTUALIZACJI STRATEGII	101
7.	KOMUNIKACJA SPOŁECZNA I PROMOCJA STRATEGII.....	102
8.	MONITORING I EWALUACJA	103
V.	WNIOSKI I PODSUMOWANIE	106
VI.	BIBLIOGRAFIA.....	108
VII.	SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW.....	109
1.	SPIS RYSUNKÓW	109
2.	SPIS TABEL.....	109
3.	SPIS WYKRESÓW	111

Wykaz skrótów:

CETiK – Centrum Edukacji, Turystyki i Kultury

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GUS – Główny Urząd Statystyczny

IPiN – Instytut Psychiatrii i Neurologii

KBPN – Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

ORE – Ośrodek Rozwoju Edukacji

PP – Posterunek Policji

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

SM – Straż Miejska

UM – Urząd Miasta

UTW – Uniwersytet Trzeciego Wieku

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

I. WPROWADZENIE

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX w. były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stronie Śląskie na lata 2021-2031² jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mających na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Gminy. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych. W celu zwiększenia skuteczności, konieczne jest systematyczne śledzenie zjawisk i problemów społecznych, które są przedmiotem Strategii.

Strategia będzie służyć osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach. W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, w działalności lokalnej polityki społecznej potrzebne jest strategiczne podejście. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowania jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy. Strategia stanowi zatem ważny instrument zarządzania, dzięki któremu możliwe jest rozpoznanie i wdrażanie przedsięwzięć o charakterze społecznym oraz integracja różnych środowisk lokalnych w ramach wspólnie zaplanowanych i skoordynowanych działań.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stronie Śląskie na lata 2021-2031 zawiera kilka części składowych: charakterystykę Gminy, diagnozę sytuacji społecznej oraz część programową zawierającą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, system wdrażania, monitoring, ewaluację i zakładane rezultaty.

¹ Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.

² Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stronie Śląskie na lata 2021-2031” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”.

W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- wsparcie osób z niepełnosprawnościami,
- promocja i ochrona zdrowia psychicznego,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- aktywność i integracja społeczna seniorów,
- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa,
- problem przestępczości.

Do każdego z tych obszarów wskazane zostały podstawowe informacje, działania interwencyjne i najważniejsze problemy wynikające z przeprowadzonej diagnozy.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stronie Śląskie na lata 2021-2031 jest wyrazem zintegrowanego planowania strategicznego, określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów i pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych. Pozwoli to na zapewnienie mieszkańcom gminy Stronie Śląskie dogodnych warunków do rozwoju i przyczyni się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa społecznego.

1. METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stronie Śląskie na lata 2021-2031 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Wskazane w nich cele, zarówno główne jak i szczegółowe, mają za zadanie przybliżyć Gminę do osiągnięcia wskazanego przez lokalne władze i mieszkańców pożądanego obrazu Gminy w przyszłości. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo iż horyzont czasowy nie został wskazany w Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej powinien precyzować główne działania Gminy w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat. Jest to podejście zgodne z założeniami strategicznego planowania i zarządzania w administracji publicznej. W naukach o zarządzaniu wyróżnia się trzy główne poziomy planowania:

- planowanie strategiczne (długofalowe), w ramach którego określone zostają priorytetowe kierunki działań Gminy, cele i zasoby umożliwiające ich osiągnięcie;
- planowanie taktyczne (średniokresowe), czyli programy wskazujące zadania niezbędne do osiągnięcia celów głównych;

→ planowanie operacyjne (krótkookresowe), które obejmuje jednorazowe lub cykliczne projekty i zadania pozwalające na realizację poszczególnych, mniej złożonych elementów planów taktycznych³.

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Zdefiniowane w dokumentach strategicznych problemy oraz kierunki działań skierowane na rozwój społeczno-gospodarczy Gminy i wsparcie mieszkańców w zaspokajaniu ich potrzeb mają szczególne znaczenie dla opracowywania i wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Spójna wizja Gminy w przyszłości pozwala podmiotom realizującym zadania z zakresu polityki społecznej na wprowadzanie kompleksowych i adekwatnych do potrzeb działań.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, jak Program Współpracy Gminy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminny Program Wspierania Rodziny, czy Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi oraz Narkomanii wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Uwzględnienie ich oraz merytoryczna spójność dokumentów umożliwia pełne wykorzystanie potencjału Gminy w poszczególnych aspektach lokalnej polityki społecznej. Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

LP.	Etap	Charakterystyka
1	Analiza strategiczna	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Gminie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemów i głównych potrzeb jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych, trendów społecznych oraz wniosków z przeprowadzonej na terenie Gminy Diagnozy problemów społecznych. Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej, które wpływa na jej rozwój i wykorzystanie dostępnych zasobów. Dodatkowym sposobem na określenie możliwości i ograniczeń Gminy jest Analiza SWOT, wskazująca na jej mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.

³ R. W. Gryffin (2004), Podstawy zarządzania organizacjami, Warszawa: PWN., s. 224-225.

2	Sformułowanie Misji i Wizji Strategii	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Gmina za sprawą realizacji celów wskazanych w niej, natomiast Misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.
3	Określenie celów priorytetowych i zadań	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych występujących na terenie Gminy. Wskazanie najdotkliwszych trudności mieszkańców i określenie kompleksowych działań minimalizujących ich skalę zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
4	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji jak i sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego zarówno w trakcie, jak i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest narzędziem służącym instytucjom samorządowym i organizacjom pozarządowym odpowiednie wspieranie oraz wzmacnianie potencjału lokalnej społeczności. Z tego powodu proces jej tworzenia i wdrażania nie może pomijać udziału osób szczególnie nią zainteresowanych, czyli mieszkańców. Włączenie lokalnej społeczności w procesy decyzyjne i kreowanie działań nazywa się partycypacją społeczną, a jej najczęściej spotykanymi formami są konsultacje społeczne, warsztaty strategiczne z lokalną społecznością, badania diagnozujące zagrożenia lokalne oraz potrzeby mieszkańców w obszarach ujętych w dokumencie. Uspołecznienie Strategii i powierzenie części odpowiedzialności za jej charakter mieszkańcom daje możliwość zaplanowania działań adekwatnych do rzeczywistych oczekiwań mieszkańców Gminy oraz stwarza warunki do pełniejszego wykorzystania ich potencjału.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stronie Śląskie będzie udostępniona na stronie BIP Ośrodka Pomocy Społecznej w pliku pdf.

2. PODSTAWY PRAWNE

Opracowanie całościowej, spójnej i wieloletniej koncepcji rozwiązywania problemów społecznych danej gminy lub powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Podstawą jurystyczną do opracowania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2020 roku, poz. 920) oraz ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.), art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1, który w powiązaniu z art. 16 b., ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.), stanowi, iż do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy *opracowanie i realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka*⁴.

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Wśród najistotniejszych ustaw kompetencyjnych, nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki, należy wyszczególnić m.in.:

1. Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 2009 r. poz. 946),
2. ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 11),
3. ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 735),
4. ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE WSPARCIA RODZINY I DZIECKA

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 159 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407),
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329),
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 952),
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 111),

⁴ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.).

6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U z 2021 r. poz. 877),
7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OCHRONY ZDROWIA ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 41 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050),
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 711),
4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 685).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OŚWIATY, ZATRUDNIENIA ORAZ WSPARCIA SOCJALNEGO

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 573),
2. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1409 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 4),
4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 176),
5. ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2085),
6. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 11 z późn. zm.),
7. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 11),
8. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 423 z późn. zm.),
9. uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019–2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007),

10. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. poz. 1061 z późn. zm.).

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE ASPEKTY FINANSOWE

1. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 38 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 305),
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 217).

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE POBYT CUDZOZIEMCÓW NA TERENIE KRAJU

1. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 159),
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1472),
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 322 z późn. zm.).

3. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stronie Śląskie na lata 2021-2031 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie Unii Europejskiej, Kraju, na poziomie Regionalnym oraz Lokalnym. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

3.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE

„Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” jest kluczowym dokumentem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej. Strategia ta obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich:

- „Unia innowacji” – projekt na rzecz poprawy warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, tak by innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe produkty i usługi, które z kolei przyczynią się do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy;
- „Młodzież w drodze” – projekt na rzecz poprawy wyników systemów kształcenia oraz ułatwiania młodzieży wejścia na rynek pracy;
- „Europejska agenda cyfrowa” – projekt na rzecz upowszechnienia szybkiego Internetu i umożliwienia gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpania korzyści z jednolitego rynku cyfrowego;
- „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” – projekt na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacji transportu oraz propagowania efektywności energetycznej;
- „Polityka przemysłowa w erze globalizacji” – projekt na rzecz poprawy otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspierania rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurencji na rynkach światowych;
- „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” – projekt na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania popytu do podaży na rynku pracy, między innymi dzięki mobilności siły roboczej;
- „Europejski program walki z ubóstwem” – projekt na rzecz zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa⁵.

3.2. DOKUMENTY KRAJOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stronie Śląskie na lata 2021-2031 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku), której głównym celem jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

⁵ Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030, której celem jest *rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia*⁶. W Strategii wyznaczono 5 celów szczegółowych:
1. Wzrost zatrudnienia.
 2. Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych.
 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
 4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.
 5. Podniesienie kwalifikacji i kompetencji obywateli.
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030 stanowi kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. Realizacja celu odbywa się w 3 obszarach:
1. Współdziałanie – społeczeństwo obywatelskie,
 2. Kultura – tożsamość i postawy obywatelskie,
 3. Kreatywność – potencjał kulturowy i kreatywny.

3.3. DOKUMENTY REGIONALNE

Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami strategicznymi dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stronie Śląskie są: Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 roku wraz ze Strategią Rozwoju Powiatu Kłodzkiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2025 roku.

3.4. DOKUMENTY LOKALNE

Najważniejszym dokumentem strategicznym na poziomie lokalnym jest dla gminy Stronie Śląskie przyjęta Uchwałą Nr XXX/250/13 Rady Miejskiej Stronia Śląskiego z dnia 29 kwietnia 2013 roku *Strategia Rozwoju Gminy Stronie Śląskie na lata 2013-2022*. Zakreśla ona podstawowe kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy w dłuższej perspektywie czasowej, a jej zasadniczym celem jest zapewnienie możliwie najwyższej jakości życia mieszkańców.

⁶ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY STRONIE ŚLĄSKIE

1. POŁOŻENIE

Gmina Stronie Śląskie położona jest we Wschodnich Sudetach, na pograniczu polsko-czeskim, w województwie dolnośląskim, w powiecie kłodzkim. Stronie Śląskie jest siedzibą gminy miejsko-wiejskiej o powierzchni 146 km². Najbliższe polsko-czeskie samochodowe przejścia graniczne to Nowa Morawa/Nová Seninka na Przełęczy Płaszczyna (12 km) oraz Lutynia/Travna koło Łądka-Zdroju (12 km). Odległość Stronia Śląskiego od Wrocławia wynosi 120 km, a od Kłodzka – 30 km.

Rysunek 1. Położenie gminy Stronie Śląskie na mapie Polski

Źródło: <https://stronie.pl/19/23/polozenie-i-komunikacja.html>

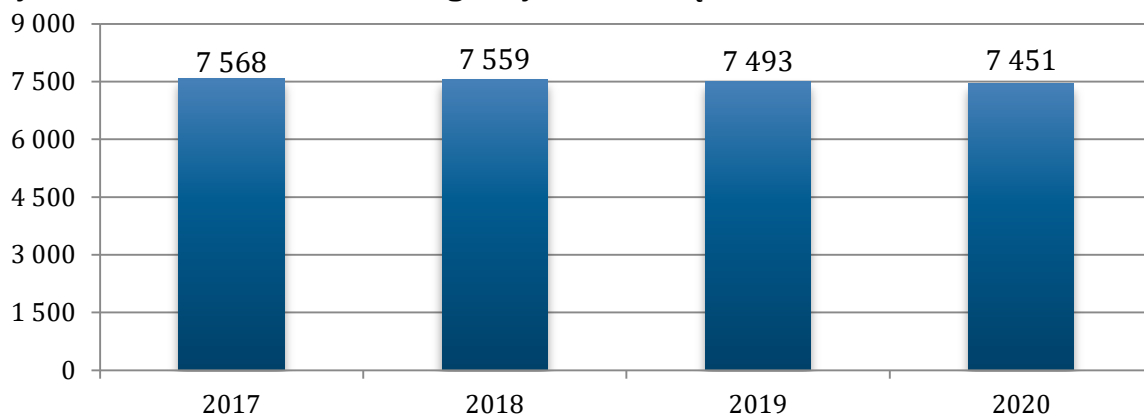
Administracyjnie Gmina składa się z 14 górskich wsi: Strachocin, Goszów, Bielice, Nowy Gierałtów, Stary Gierałtów, Młynowiec, Stara Morawa, Kletno, Kamienica, Bolesławów, Nowa Morawa, Stronie Śląskie, Janowa Góra i Sienna. Tworzą one 9 sołectw: Bolesławów, Goszów, Kamienica, Kletno, Nowy Gierałtów, Stary Gierałtów, Stara Morawa, Strachocin, Stronie Wieś.

2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Obraz aktualnego stanu społeczeństwa jest możliwy do przedstawienia między innymi dzięki analizie struktury demograficznej. Gminę Stronie Śląskie zamieszkuje 7 451 osób (stan na 31.12.2020 roku). Na przestrzeni lat 2017-2020 liczba mieszkańców uległa minimalnemu zmniejszeniu, co obrazuje poniższy wykres. W stosunku do 2017 roku zmalała ona o 1,5%.

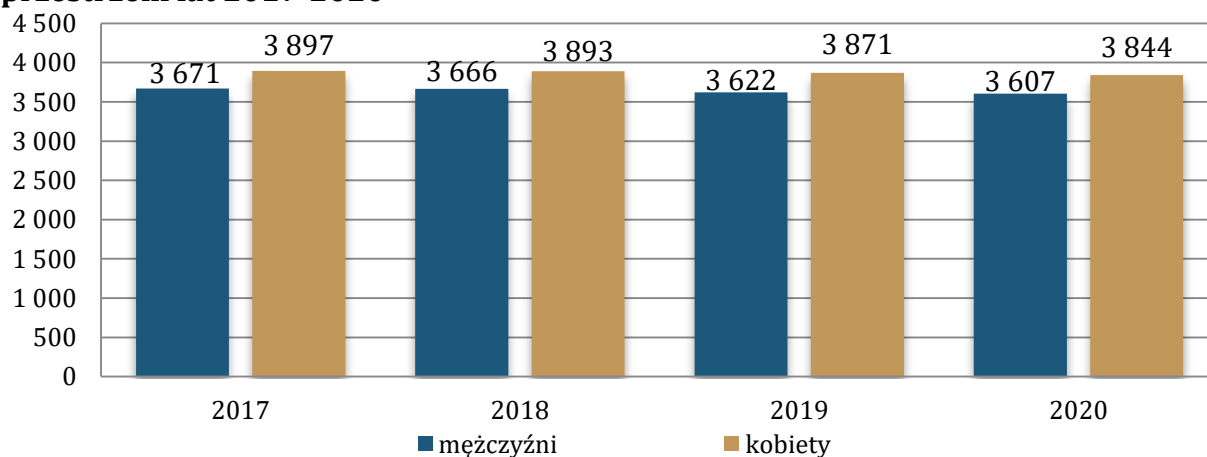
Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Stronie Śląskie w latach 2017-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Liczba kobiet zamieszkujących gminę Stronie Śląskie jest większa od liczby mężczyzn – kobiet jest 3 844, natomiast mężczyzn – 3 607. Współczynnik feminizacji w Gminie wynosi 107, co oznacza, że na każdym 100 mężczyzn przypada 107 kobiet. W powiecie kłodzkim współczynnik kształtował się na tym samym poziomie, natomiast w województwie dolnośląskim wynosił 108.

Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów jest w gminie Stronie Śląskie ujemny i wynosi -43 (stan na koniec 2020 roku), co odpowiada przyrostowi naturalnemu -5,77 na 1000 mieszkańców. Na przestrzeni lat 2017-2020 przyrost naturalny w gminie Stronie Śląskie zawsze przyjmował wartości ujemne.

Tabela 2. Przyrost naturalny w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
urodzenia żywe	72	49	55	51
zgony	94	92	87	94
przyrost naturalny	-22	-43	-32	-43

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Stronie Śląskie według ekonomicznych grup wieku w 2020 roku przedstawia się następująco:

- 13,8% mieszkańców jest w wieku przedprodukcyjnym – do 17 roku życia;
- 60,2% mieszkańców Gminy jest w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia;
- 26,0% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym (65 lat i więcej dla mężczyzn, 60 lat i więcej dla kobiet).

Poniższa tabela prezentuje ekonomiczne grupy wieku w gminie Stronie Śląskie. Na przestrzeni lat 2017-2020 dostrzegalny jest stopniowy wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym systematycznie maleje. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w Gminie prezentuje się nieco odmiennie od wskaźników w całym kraju oraz województwie. W Polsce jest to 18,2% osób w wieku przedprodukcyjnym, 59,5% w wieku produkcyjnym oraz 22,3% w wieku poprodukcyjnym, natomiast w województwie dolnośląskim 17,2% osób w wieku przedprodukcyjnym, 59,2% osób w wieku produkcyjnym oraz 23,6% osób w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2017-2020 (w procentach)

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
wiek przedprodukcyjny	14,0	14,1	13,9	13,8
wiek produkcyjny	62,6	61,8	60,9	60,2
wiek poprodukcyjny	23,4	24,1	25,2	26,0

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych. W 2020 roku zarejestrowano 51 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 94 wymeldowania, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych było ujemne i wynosiło -43. W tym samym roku odnotowano 4 zameldowania z zagranicy oraz ani jednego wymeldowania, co daje saldo migracji zagranicznych wynoszące 4.

Na przestrzeni analizowanych lat saldo migracji wewnętrznych zawsze przyjmowało wartości ujemne, natomiast saldo migracji zagranicznych tylko w 2017 i 2020 roku było dodatnie.

Tabela 4. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych w gminie Stronie Śląskie w latach 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
saldo migracji wewnętrznych	-18	-2	-31	-43
saldo migracji zagranicznych	3	-1	-1	4

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

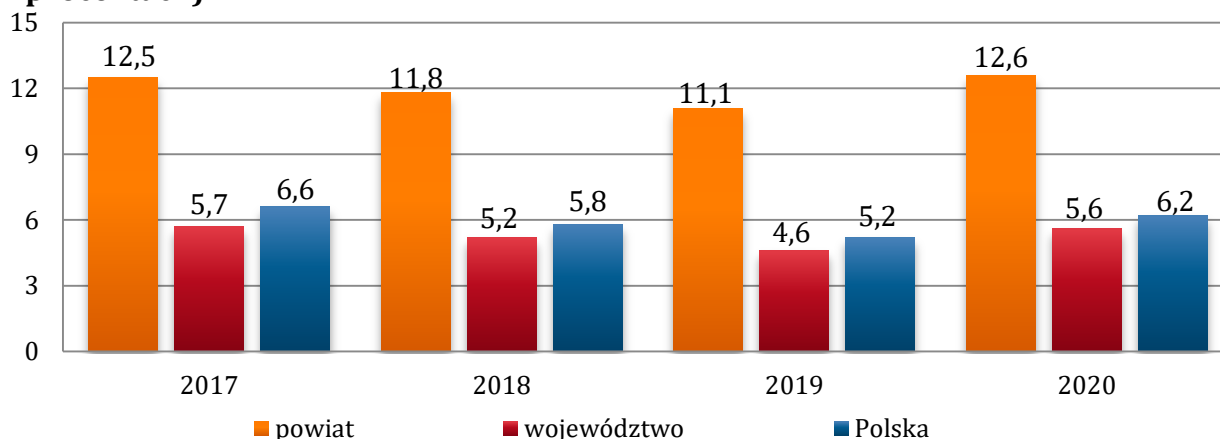
3. RYNEK PRACY I SYTUACJA GOSPODARCZA

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji).

Dane dotyczące stopy bezrobocia na poziomie gmin nie są dostępne, przedstawiona została więc stopa bezrobocia w powiecie kłodzkim. W 2020 roku wynosiła 12,6%, a więc była dwukrotnie wyższa niż stopa bezrobocia rejestrowana w województwie dolnośląskim i Polsce. Od 2017 do 2019 roku stopa bezrobocia w powiecie kłodzkim uległa zmniejszeniu, a następnie w 2020 roku zwiększyła się o 1,5 pp. Wzrost można zaobserwować również w zakresie stopy bezrobocia dla województwa, jak i Polski. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższy wykres.

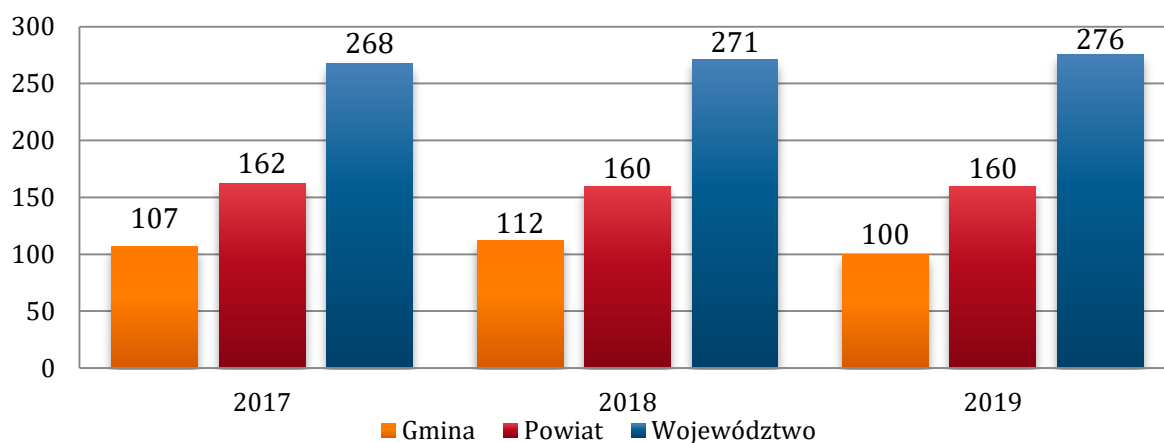
Wykres 3. Stopa bezrobocia w powiecie kłodzkim na przestrzeni lat 2017-2020 w porównaniu do województwa dolnośląskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)

Źródło: <https://klodzko.praca.gov.pl/>

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2019 rok, w gminie Stronie Śląskie na 1000 mieszkańców pracowało 100 osób⁷. Tym samym liczba ta była mniejsza niż na terenie całego powiatu kłodzkiego oraz znacznie mniejsza niż w województwie dolnośląskim. Ponadto w porównaniu do 2018 roku wskaźnik ten przyjął tendencję spadkową. Wszystkich pracujących w 2019 roku było 748 osób. Analizując tę kwestię z podziałem na płeć możemy zauważyć, że odsetek pracujących kobiet był dwukrotnie większy od odsetka mężczyzn. Kobiety stanowiły bowiem 67% wszystkich pracujących (501 osób), natomiast mężczyźni 33% (247 osób).

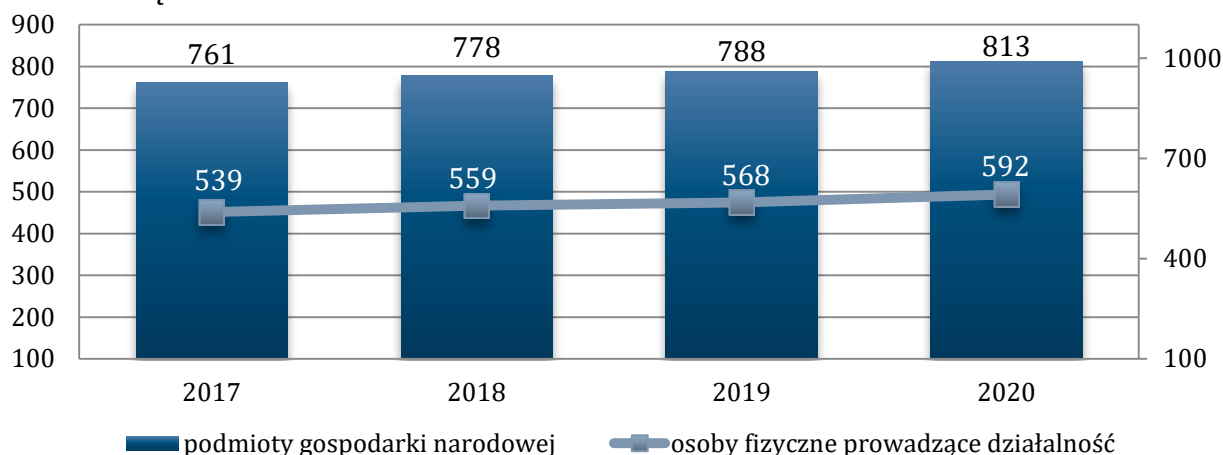
Wykres 4. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w gminie Stronie Śląskie, w powiecie kłodzkim i województwie dolnośląskim na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W gminie Stronie Śląskie pod koniec 2020 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 813 podmiotów gospodarki narodowej, w tym większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – było ich 592. Podobnie sytuacja wyglądała w 2019 roku, kiedy to osób fizycznych prowadzących własną działalność było 568, natomiast wszystkich podmiotów prowadzących działalność – 788. Na przestrzeni lat 2017-2020 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Stronie Śląskie ulegała zwiększeniu o 6,8%, natomiast liczba osób fizycznych prowadzących działalność wzrosła o 9,8%.

⁷ Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w gminie Stronie Śląskie w latach 2017-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Zgodnie z poniższą tabelą, prywatna działalność gospodarcza w Gminie koncentruje się głównie na handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych (127 podmiotów) oraz działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (101 podmiotów). Ważnymi sekcjami są również: budownictwo (91 podmiotów), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo (54 podmioty) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (37 podmiotów). Najmniej zarejestrowanych jest natomiast działalności związanych z dostawą wody; gospodarowaniem ściekami i odpadami oraz rekultywacją (1 podmiot) oraz związaną z obsługą rynku nieruchomości (1 podmiot).

Tabela 5. Rodzaje prowadzonej działalności osób fizycznych w gminie Stronie Śląskie (stan na koniec 2020 roku)

sekcja	liczba
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – sekcja G	127
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – sekcja I	101
budownictwo – sekcja F	91
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo – sekcja A	54
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – sekcja M	37
opieka zdrowotna i pomoc społeczna – sekcja Q	33
przetwórstwo przemysłowe – sekcja C	31
pozostała działalność usługowa – sekcja S, T, U	30
transport i gospodarka magazynowa – sekcja H	21
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – sekcja N	20
edukacja – sekcja P	15

działalność finansowa i ubezpieczeniowa – sekcja K	11
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją – sekcja R	10
informacja i komunikacja – sekcja J	9
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – sekcja L	1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją – sekcja E	1

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Największa liczba podmiotów gospodarczych działających w gminie Stronie Śląskie według klas wielkości to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – jest ich 789 (stan na koniec 2020 roku). Małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników jest w Gminie 21. Działalność prowadzą również 2 średnie przedsiębiorstwa zatrudniające 50-249 pracowników oraz 1 duże przedsiębiorstwo, w którym pracuje 250-999 osób.

Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Stronie Śląskie według klas wielkości (stan na koniec 2020 roku)

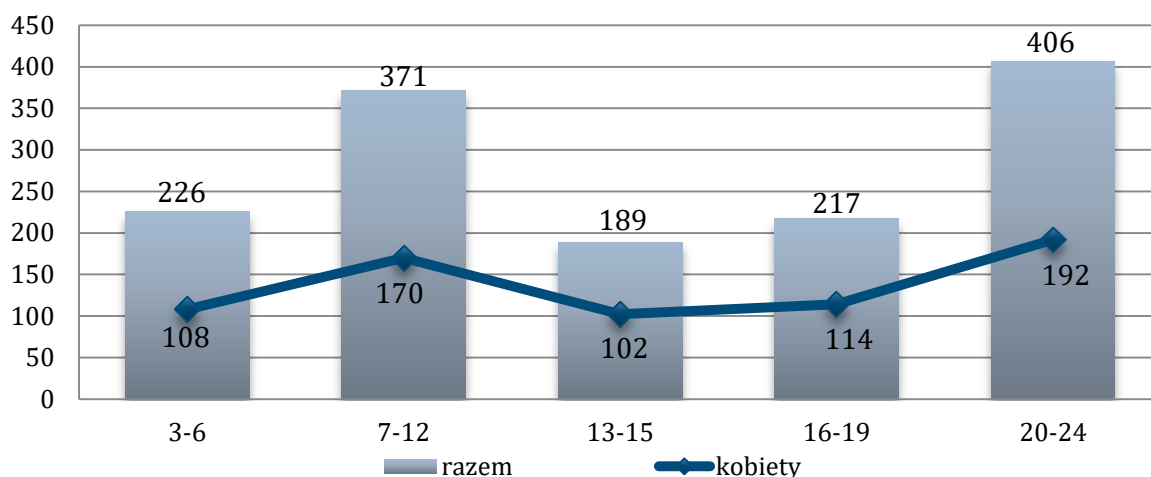
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

4. EDUKACJA I WYCHOWANIE

W wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) w 2020 roku było 1 409 mieszkańców gminy Stronie Śląskie, w tym 48,7% stanowiły kobiety (686 osób), a 51,3% mężczyźni (723 osoby). Rozpatrując kwestię ludności Gminy z podziałem na poszczególne edukacyjne grupy wiekowe możemy zauważyć, że najwięcej osób miało w przedmiotowym roku 20-24 lata (406 osób). Na drugim miejscu pod tym względem znalazły się osoby mające 7-12 lat (371 osób), natomiast na trzecim mające 3-6 lat (226 osób). Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku prezentuje poniższy wykres.

Wykres 6. Ludność gminy Stronie Śląskie według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W roku szkolnym 2019/2020 w gminie Stronie Śląskie sieć szkół publicznych przedstawiała się następująco:

- 1) Przedszkole Miejskie im. Jana Pawła II,
- 2) Zespół Szkół Samorządowych, w skład którego wchodziły następujące szkoły: Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Westerplatte oraz szkoły ponadpodstawowe, których prowadzenie powierzono Gminie Stronie Śląskie przez Powiat Kłodzki, tj. Technikum, Branżowa Szkoła I Stopnia, Liceum Ogólnokształcące.

Na terenie gminy Stronie Śląskie funkcjonuje także Niepubliczne Przedszkole „Bajlandia” z/s w Bolesławowie nr 41, które prowadzone jest przez Stowarzyszenie Aktywizacji i Integracji Społecznej w Stroniu Śląskim. W zasobach infrastruktury społecznej gminy Stronie Śląskie znajduje się również Żłobek Miejski.

W 2020 roku do Przedszkola Miejskiego uczęszczało 168 dzieci (na 175 miejsc), natomiast w 2019 i 2018 roku – 165 dzieci. W placówce prowadzono terapię logopedyczną, pedagogiczną, zajęcia z języka angielskiego, gimnastykę korekcyjną, balet oraz zumbę.

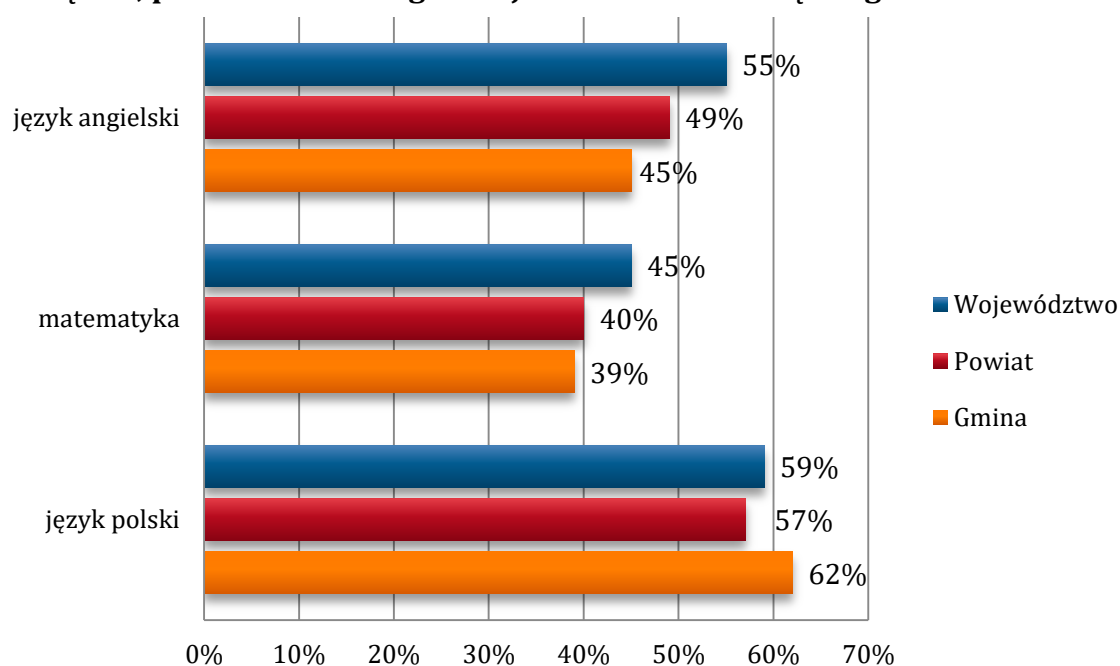
Do Zespołu Szkół Samorządowych uczęszczało łącznie 514 uczniów, z czego 445 do Szkoły Podstawowej, a 69 do Technikum. W 2020 roku 73 uczniów posiadało opinię Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, 18 osób orzeczenia, natomiast nauczanie indywidualne prowadzono dla 2 uczniów (spadek o 2 osoby w stosunku do 2019 roku). Zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze w 2020 roku prowadzone były dla 2 uczniów szkoły podstawowej (tyle samo co w 2019 roku), natomiast zajęcia rewalidacyjne dla 10 uczniów szkoły podstawowej i 3 uczniów technikum (wzrost o 3 uczniów szkoły podstawowej i 1 ucznia technikum).

W szkole organizowano liczne zajęcia dodatkowe w postaci kół zainteresowań, w tym: zajęcia plastyczno-sensoryczne, zajęcia rozwijające zdolności, „Manipulujemy” zajęcia usprawniające manualnie, koło teatralne, przyrodnicze, matematyczne, szachowe, plastyczne, informatyczno-fizyczne, czytelniczo-historyczne, chór szkolny,

zajęcia basenowe, pierwsza pomoc, zajęcia plastyczno-ceramiczne, SKS piłka siatkowa oraz rozwijanie uzdolnień zawodowo-technicznych.

Na poniższym wykresie przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z gminy Stronie Śląskie, w porównaniu do wyników uczniów z całego powiatu kłodzkiego i województwa dolnośląskiego. Z zebranych danych wynika, że uczniowie z Gminy uzyskali z większości przedmiotów nieco gorsze wyniki, niż uczniowie z całego powiatu i województwa. Wyjątek stanowi język polski, w przypadku którego uczniowie z gminy Stronie Śląskie uzyskali lepszy wynik niż uczniowie z powiatu i województwa.

Wykres 7. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2020 roku uczniów z terenu gminy Stronie Śląskie, powiatu kłodzkiego i województwa dolnośląskiego

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

5. KULTURA, SPORT I REKREACJA

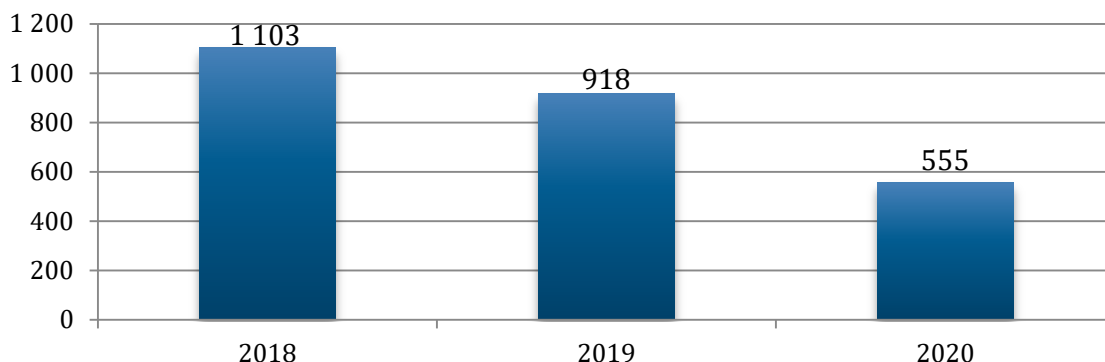

Działalność kulturalną na terenie Gminy prowadzi między innymi Centrum Edukacji, Turystyki i Kultury w Stroniu Śląskim, w którego strukturze znajduje się również Biblioteka Miejska w Stroniu Śląskim. CETiK zajmuje się organizacją imprez, warsztatów, promocją młodych talentów aktorskich oraz muzycznych. W 2020 roku w warsztatach organizowanych w CETiK uczestniczyło 3 161 osób, w 2019 roku – 7 744 osoby, natomiast w 2018 roku – 7 656 osób. Wśród bezpłatnych warsztatów organizowanych w Gminie można wymienić: warsztaty muzyczne, plastyczne, śpiewu, teatralne, język angielski, Uniwersytet Trzeciego Wieku, zajęcia LZŚ „Siekiereczki”, gimnastyka dla seniorów, zajęcia Kapeli „z ul. Hutniczej” oraz konkursy online.

Upowszechnianie wiedzy i kultury w gminie Stronie Śląskie jest zadaniem Biblioteki Miejskiej, której stan księgozbioru na dzień 1.01.2020 roku wynosił 31 254 pozycje. W 2020 roku w wypożyczalni zarejestrowano 555 czytelników, w 2019 roku –

918, natomiast w 2018 roku – 1 103 osoby. W porównaniu do 2018 roku liczba czytelników Biblioteki zmniejszyła się o 49,7%.

Wykres 8. Liczba czytelników bibliotek w ciągu roku na terenie gminy Stronie Śląskie w latach 2018-2020

Źródło: Raport o stanie Gminy Stronie Śląskie za 2018, 2019 i 2020 rok

Podstawowymi jednostkami realizującymi cele i zadania w zakresie sportu, turystyki i rekreacji są: Stroński Park Aktywności „Jaskinia Niedźwiedzia”, Centrum Edukacji, Turystyki i Kultury, sołectwa, stowarzyszenia i organizacje aktywnie działające na terenie Gminy, jak również lokalni przedsiębiorcy. W 2020 roku Gmina dysponowała następującymi obiektami sportowo-rekreacyjnymi:

- Stroński Park Aktywności „Jaskinia Niedźwiedzia” – kryta pływalnia, siłownia, hala sportowa, zalew w Starej Morawie, boisko sportowe „Orlik” wraz z kompleksem lekkoatletycznym;
- Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Westerplatte – sala sportowa, kompleks boisk sportowych, bieżnia lekkoatletyczna oraz plac zabaw;
- Zespół Szkół Samorządowych w Stroniu Śląskim – sala sportowa;
- SPP „Kryształ Stronie” – stadion miejski.

6. OPIEKA ZDROWOTNA

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż w 2020 roku w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielono łącznie 20 419 porad – ich liczba w porównaniu do 2019 roku zmniejszyła się o 11,3%. W zakresie podstawowej opieki zdrowotnej w 2020 roku udzielono 15 486 porad – liczba ta w stosunku do 2019 roku zmniejszyła się o 11,2%. W 2020 roku na terenie Gminy działały 3 apteki ogólnodostępne – ich liczba jest niezmienna od 2017 roku. Liczba osób przypadających na jedną aptekę w 2020 roku to 2 484. Powyższe dane obrazuje tabela nr 6.

Tabela 6. Ochrona zdrowia na terenie gminy Stronie Śląskie w latach 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba porad w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	34 283	35 346	23 008	20 419
liczba porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej	29 405	27 639	17 438	15 486
liczba przychodni ogółem	5	5	3	3
liczba aptek ogólnodostępnych	3	3	3	3
liczba osób przypadających na 1 aptekę ogólnodostępną	2 523	2 520	2 498	2 484

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

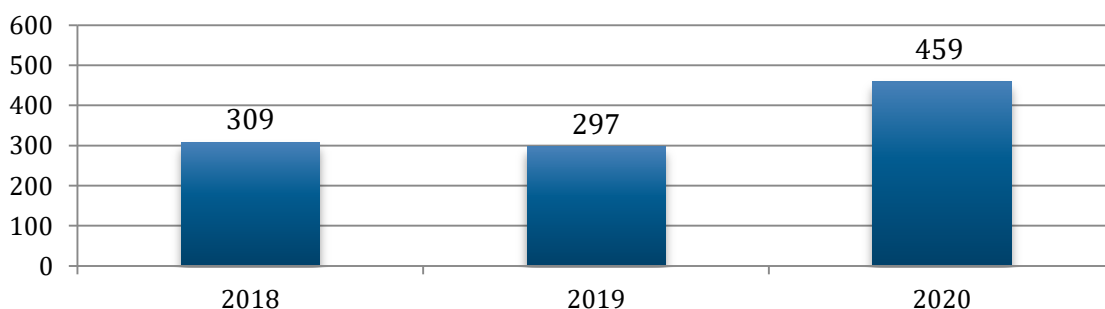
7. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa. W gminie Stronie Śląskie o bezpieczeństwo i porządek dbają policjanci z Posterunku Policji w Stroniu Śląskim, który funkcjonuje w strukturach Komendy Powiatowej Policji w Kłodzku. Bezpieczeństwo publiczne zapewniają również funkcjonariusze Straży Miejskiej. Ponadto w Gminie wykorzystywany jest system monitoringu wizyjnego, który składa się z 11 kamer. Ochronę przeciwpożarową w Gminie zapewniają 3 jednostki terenowe Ochotniczej Straży Pożarnej, tj. OSP Stronie Śląskie, OSP Stary Gierałtów oraz OSP Bolesławów.

W 2020 roku przeprowadzono 440 patroli, w tym 231 samodzielnych Strażników Miejskich oraz 209 wspólnych z funkcjonariuszami Policji. W porównaniu do 2019 roku liczba patroli zmniejszyła się o 55, natomiast w stosunku do 2018 roku zmalała o 53.

Strażnicy Miejscy w 2020 roku przeprowadzili 459 interwencji, w tym 286 zgłoszonych przez mieszkańców, a 173 to interwencje własne. W porównaniu do roku poprzedniego liczba ta wzrosła o 54,5%, natomiast w stosunku do 2018 roku zwiększyła się o 48,5%.

Wykres 9. Liczba przeprowadzonych interwencji Strażników Miejskich w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Raport o stanie Gminy Stronie Śląskie za 2018, 2019 i 2020 rok

8. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Organizacje pozarządowe to wszystkie podmioty, które nie są organami lub jednostkami podległymi administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz których działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku⁸. Do roli organizacji pozarządowych można zaliczyć: budowę kapitału społecznego przez tworzenie sieci powiązań międzyludzkich, mobilizacja grup społecznych i jednostek do większej aktywności „obywatelskiej, politycznej, kulturalnej, artystycznej czy religijnej”⁹.

Oprócz wspomnianych, ważną rolę omawianych instytucji jest dostawa usług nieopłacalnych z punktu widzenia sektora prywatnego oraz takich, których nie jest w stanie, z racji braku odpowiednich narzędzi, dostarczyć państwo. Zadaniem takich grup jest między innymi zapewnienie dóbr i usług w dążeniu do poprawy warunków ekologicznych, opieki zdrowotnej, przeciwdziałanie łamaniu praw człowieka, a także walka z głodem¹⁰.

Obszary, kierunki i formy realizacji wspólnych zadań i współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi określone zostały w *Programie współpracy Gminy Stronie Śląskie z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2021* zatwierdzonym uchwałą Nr XXIX/205/20 Rady Miejskiej Stronia Śląskiego z dnia 31 grudnia 2020 roku. Głównym celem programu jest kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego w Gminie Stronie Śląskie poprzez budowanie partnerstwa Gminy z organizacjami i innymi podmiotami, których działalność służy aktywizacji mieszkańców i rozwojowi Gminy. Celami szczegółowymi programu są:

- budowanie przyjaznej atmosfery współdziałania,
- usprawnienie komunikacji pomiędzy organizacjami oraz pomiędzy organizacjami, a gminą,
- zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców gminy,
- poprawa jakości życia i pełniejsze zaspokojenie potrzeb społecznych mieszkańców gminy,
- budowanie wizerunku gminy jako wspólnoty ludzi aktywnych,
- przekazanie przez gminę środków na współpracę z organizacjami w wysokości, która ustalona będzie w uchwale budżetowej na 2021 rok¹¹.

⁸ <https://poradnik.ngo.pl/>

⁹ J. Oniszczyk, Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy, s. 269.

¹⁰ M. Yaziji, J. Doh, Organizacje pozarządowe a korporacje, s. 15.

¹¹ Program współpracy Gminy Stronie Śląskie z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2021 (uchwała Nr XXIX/205/20 Rady Miejskiej Stronia Śląskiego z dnia 31 grudnia 2020 roku).

Na obszarze gminy Stronie Śląskie w 2020 roku funkcjonowały następujące organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego:

- Uczniowski Klub Sportowy Międzyzakładowy Ludowy Klub Sportowy „Śnieżnik”,
- Stowarzyszenie Pożytku Publicznego „Kryształ Stronie”,
- Uczniowski Klub Sportowy Akademia Piłkarska Kryształ Stronie Śląskie,
- Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Czarna Góra”,
- Łądecki Klub Kyokushin Karate,
- Klub Górski Doliny Białej Łądeckiej (Fight Club Niedźwiedzie),
- Oddział Miejsko-Gminny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej,
- Stowarzyszenie Aktywizacji i Integracji Społecznej,
- Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego „Masyw Śnieżnika”,
- Śnieżnickie Stowarzyszenie Miłośników Strzelectwa,
- Stowarzyszenie Sekcja Speleologiczna „Niedźwiedzie”,
- Związek Harcerstwa Polskiego/ Hufiec Kłodzko/ 6 Turystyczna Drużyna Harcerska Trampy,
- Stowarzyszenie „Złoty Kasztan”,
- Polski Związek Działkowców „Pod Świerkiem” oraz „Krokus”,
- Koło Łowieckie „Śnieżnik”,
- Polski Związek Wędkarski – Koło w Stroniu Śląskim,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
- Stowarzyszenie „Modra Rzeczka”,
- Agroturystyczne Stowarzyszenie Masywu Śnieżnika,
- Towarzystwo Przyjaciół Doliny Białej Łądeckiej „Kruszynka”,
- Stowarzyszenie Muzeum Wapiennik,
- Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze,
- Fundusz Lokalny Masywu Śnieżnika,
- Fundacja Projekty Lokalne,
- Stowarzyszenie Uzbrojenia Działek Stronie Wieś,
- Klub Honorowych Dawców Krwi „Brylant”,
- Fundacja *Imagineers* Konstruktorzy Marzeń,
- Stowarzyszenie Chorych na Schizofrenię Ich Rodzin i Przyjaciół.

Ponadto w gminie Stronie Śląskie działają grupy nieformalne np. Koło Gospodyń Wiejskich w Stroniu Wsi, w Kamienicy i Starej Morawie oraz Strońska Grupa Rowerowa. Gmina Stronie Śląskie od kilku lat jest członkiem kilku związków samorządowych: Stowarzyszenia Gmin Ziemi Kłodzkiej, Związku Gmin Śnieżnickich, Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Glacensis i Fundacji Kłodzka Wstęga Sudetów.

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzenia działań w Gminie, niezwykle istotnym potencjałem jest kadra Urzędu Miasta oraz jednostek organizacyjnych (m.in. OPS, placówek oświatowych). System realizacji zadań publicznych determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów itp.). To właśnie jakość pracy administracji w ogromnej mierze narzuca tempo rozwoju wspólnoty lokalnej. Podstawą wdrożenia w życie założeń Strategii będzie partnerstwo i skonsolidowane podejście do obszarów problemowych. Skala i charakter wyzwań rozwojowych, przed jakimi stoi samorząd w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, wymagają kompleksowego ich rozwiązywania oraz działania z wykorzystaniem efektu synergii (uzyskiwanie zwielokrotnionych korzyści dzięki umiejętnemu połączeniu części składowych całości).

9. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Stronie Śląskie jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Zadania „Ośrodka” z zakresu ustawy o pomocy społecznej polegają w szczególności na:

1. przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
2. pracy socjalnej;
3. prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
4. analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
5. realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
6. rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym z zakresu pomocy społecznej, realizowanych przez „Ośrodek” należą:

1. opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
2. sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej;
3. udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;

5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
7. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
8. przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
9. opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
10. praca socjalna;
11. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
12. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
13. dożywianie dzieci;
14. sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
15. kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
16. pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
17. sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
18. utworzenie i utrzymanie ośrodka, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
19. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
20. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy realizowanych przez „Ośrodek”, należą:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
2. przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
3. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
4. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;

5. współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechnianie informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

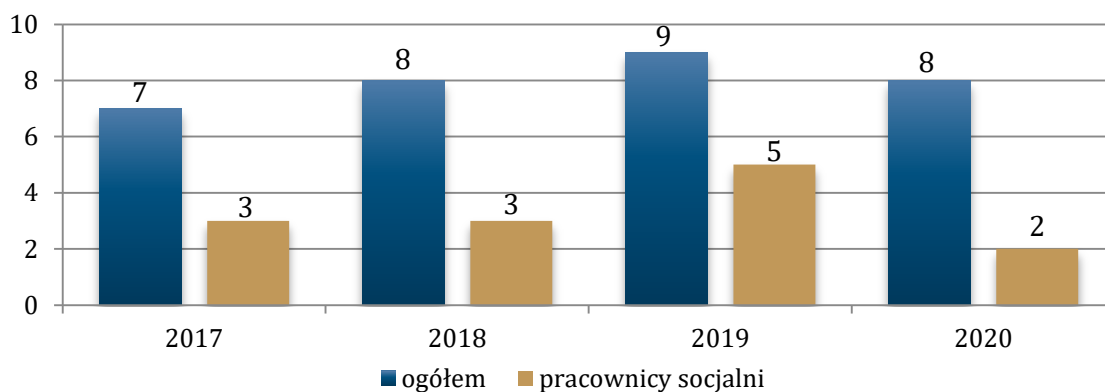
Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez „Ośrodek” należą:

1. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
2. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
3. prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
4. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom;
6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
7. wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Ośrodek realizuje zadania własne Gminy, zadania zlecone Gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Gminy, bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. „Ośrodek” realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne Gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Burmistrza oraz uchwałami Rady Miejskiej.

Pod koniec 2020 roku w OPS w Stroniu Śląskim zatrudnionych było 8 osób, w tym 2 pracowników socjalnych. W porównaniu do roku poprzedniego liczba osób zatrudnionych, w tym pracowników socjalnych uległa zmniejszeniu.

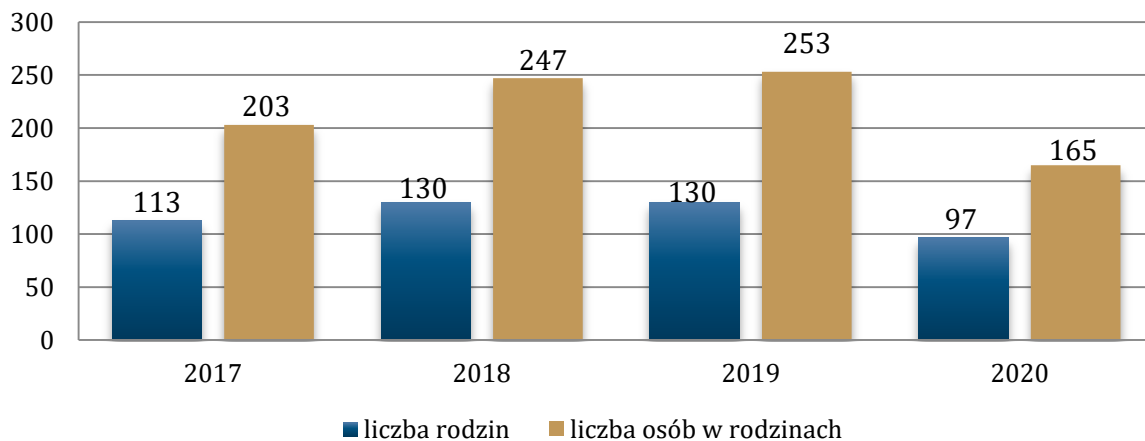
Wykres 10. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Stronie Śląskie w latach 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Na przestrzeni lat 2017-2020 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Stronie Śląskie ulegała wahaniom. W 2020 roku z pomocy skorzystało 97 rodzin – to o 25,4% mniej niż w 2019 roku. W stosunku do poprzednich lat zmniejszyła się również liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

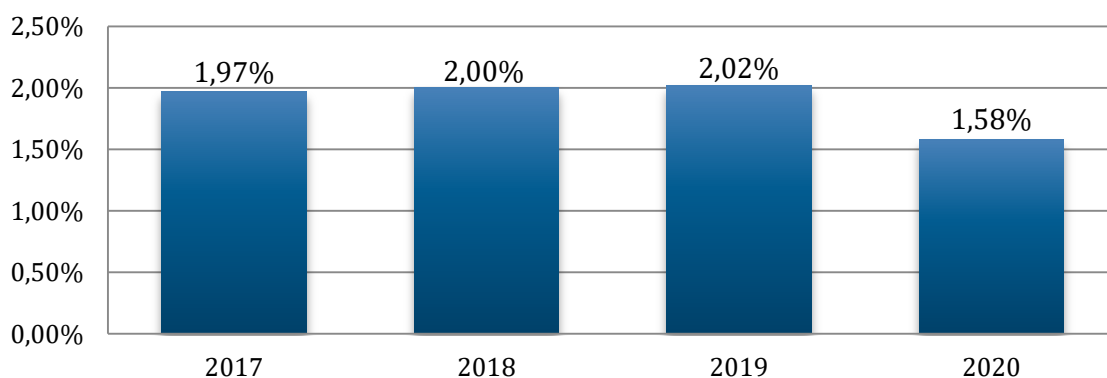
Wykres 11. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Stronie Śląskie w latach 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Liczba pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 tysiąc mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprivacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2017-2020 wartość tego wskaźnika uległa zmniejszeniu. W 2020 roku wynosiła 1,58%, w 2019 roku – 2,02%, w 2018 roku – 2,00%, natomiast w 2017 roku – 1,97%. Dane w tym zakresie zaprezentowane zostały na poniższym wykresie.

Wykres 12. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2017-2020 w gminie Stronie Śląskie

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2020 roku korzystających z tego typu pomocy było 36 osób w wieku przedprodukcyjnym, 103 osoby w wieku produkcyjnym oraz 19 osób w wieku poprodukcyjnym. Pod względem płci widoczna jest dysproporcja – korzystających z pomocy społecznej mężczyzn było więcej niż kobiet (liczba kobiet – 72, liczba mężczyzn – 86). Analizując dynamikę zmian dostrzec można tendencję spadkową w zakresie liczby osób

w wieku przedprodukcyjnym, poprodukcyjnym i produkcyjnym, którym udzielono wsparcia w stosunku do lat 2018-2019.

Tabela 7. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2017-2020 w gminie Stronie Śląskie

wiek	2017		2018		2019		2020	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
0-17	0	0	47	26	47	24	36	23
produkcyjny	103	47	130	54	133	52	103	36
poprodukcyjny	15	6	26	19	28	21	19	13
ogółem	118	53	203	50	208	97	158	72

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone 93 mieszkańcom gminy Stronie Śląskie, natomiast świadczenie niepieniężne 29 osobom. W stosunku do 2019 roku widoczna jest tendencja spadkowa w zakresie liczby osób otrzymujących świadczenie pieniężne, jak i niepieniężne. Dane statystyczne w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2017-2020 w gminie Stronie Śląskie

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
świadczenie pieniężne	111	120	126	93
świadczenie niepieniężne	42	35	31	29

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni ostatnich czterech lat, liczba osób długotrwale pobierających świadczenie zmniejszyła się z 64 w 2017 roku do 44 w 2020 roku. Oznacza to spadek o 31,2%. Różnice w zakresie płci osób długotrwale pobierających świadczenie w 2020 roku są znaczne – mężczyźni stanowili 59,1% wszystkich osób, którym świadczenie to zostało przyznane, a kobiety – 40,9%.

Tabela 9. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2017-2020 w gminie Stronie Śląskie

płeć	2017	2018	2019	2020
kobiety	34	30	25	18
mężczyźni	30	36	30	26
ogółem	64	66	55	44

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie Stronie Śląskie było ubóstwo – z tego powodu pomoc otrzymało 59 rodzin. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy społecznej znajduje się bezrobocie (51 rodzin), natomiast na trzecim – niepełnosprawność (44 rodziny). Wśród powodów udzielania świadczeń charakteryzujących się znaczną ilością rodzin je otrzymujących, znajduje się także długotrwała lub ciężka choroba (34 rodziny).

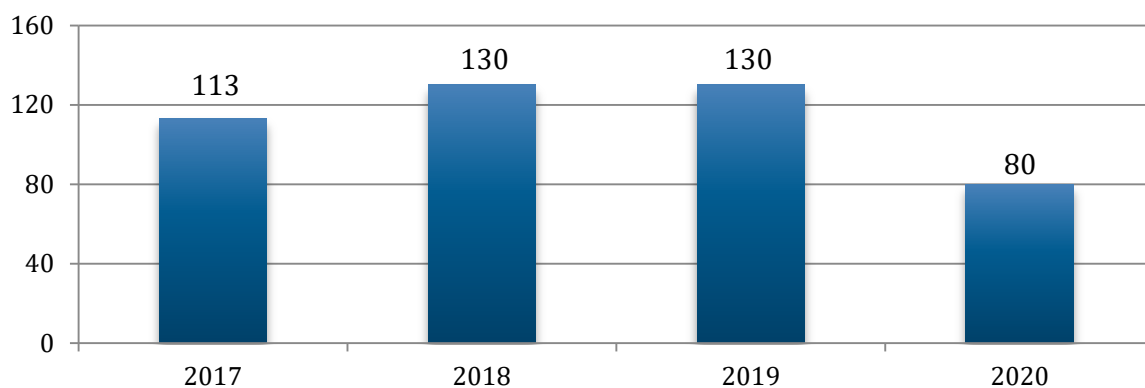
Tabela 10. Powody udzielania świadczeń w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020

Lp.	powód udzielenia świadczeń	2017	2018	2019	2020
1	ubóstwo	72	63	81	59
2	bezrobocie	75	56	70	51
3	niepełnosprawność	60	56	62	44
4	długotrwała lub ciężka choroba	44	45	67	34
5	alkoholizm	28	8	11	14
6	potrzeba ochrony macierzyństwa	6	4	5	2
	w tym wielodzietność	5	3	5	1
7	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	10	12	23	14
	w tym rodziny niepełne	b.d	9	19	12
	w tym rodziny wielodzietne	b.d	1	4	2
8	przemoc w rodzinie	1	2	1	0
9	bezdomność	6	1	4	4
10	zdarzenia losowe	2	17	1	0
11	sieroctwo	0	0	0	0
12	narkomania	0	0	0	0
13	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	2	3

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe w okresie od 2017 do 2020 roku. W 2020 roku przeprowadzono je z 80 rodzinami, w 2019 i 2018 roku ze 130 rodzinami, natomiast w 2017 roku ze 113 rodzinami. W porównaniu do 2019 roku liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe zmniejszyła się o 38,5%.

Wykres 13. Liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

10. ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Poniżej przedstawione zostały zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujące na terenie gminy Stronie Śląskie. Należą do nich:

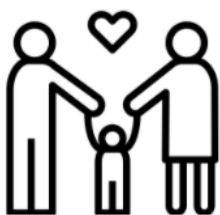
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- placówki oświatowe,
- Centrum Edukacji, Turystyki i Kultury,
- Stroński Park Aktywności „Jaskinia Niedźwiedzia”,
- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin,
- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Dzieci i Młodzieży,
- Straż Miejska w Stroniu Śląskim,
- Posterunek Policji,
- Klub „Senior+”,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

III. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE STRONIE ŚLĄSKIE

Na podstawie danych empirycznych przekazanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim, danych Głównego Urzędu Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji oraz diagnozy problemów społecznych przeprowadzonej w 2020 roku wśród uczniów i dorosłych mieszkańców Gminy, do każdego z obszarów wymienionych we wprowadzeniu do Strategii przeprowadzono analizy diagnostyczne (diagnoza sytuacji społecznej), w skład których wchodzi charakterystyka i skala problemu oraz podejmowanych działań interwencyjnych. W części diagnostycznej przedstawiona została również analiza SWOT¹².

1. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

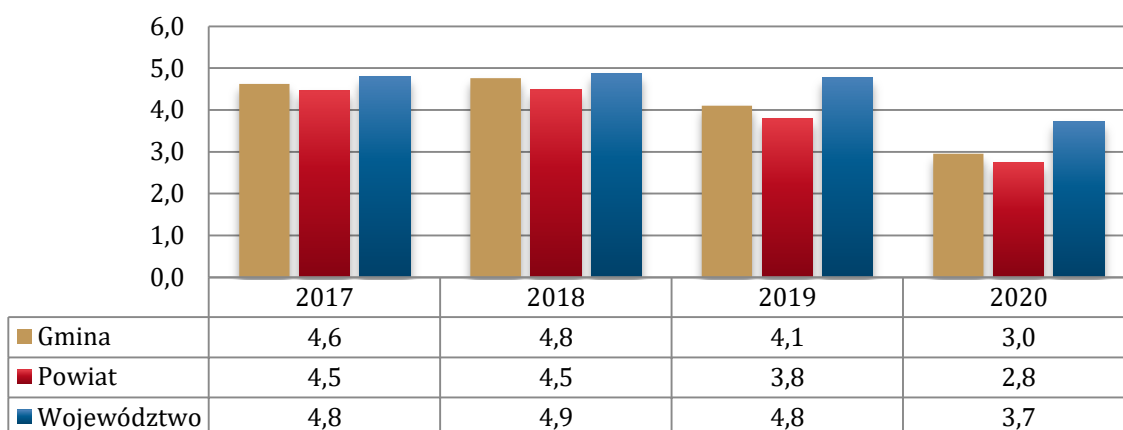
Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

¹² Analiza SWOT wskazuje czynniki mające wpływ na możliwości interwencji, w podziale na mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia. Mocne i słabe strony to czynniki wewnętrzne (GMK), takie na które mamy wpływ i takie które odnoszą się do teraźniejszości; szanse i zagrożenia to czynniki zewnętrzne (województwo, kraj, Europa), takie na które mamy niewielki wpływ i takie które mogą odnosić się do przyszłości.

Analiza obszaru jakim jest wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej została rozpoczęta od przedstawienia wskaźnika dotyczącego małżeństw mieszkańców gminy Stronie Śląskie, w porównaniu do wartości w całym województwie dolnośląskim oraz powiecie kłodzkim. Na przestrzeni lat 2017-2020 liczba małżeństw na 1000 ludności systematycznie się zmniejszała – zarówno w Gminie, powiecie, jak i całym województwie. W 2020 roku na terenie Gminy wskaźnik małżeństw kształtował się na poziomie 3,0 i tym samym był nieco wyższy niż w powiecie kłodzkim oraz niższy niż w województwie dolnośląskim.

Wykres 14. Liczba małżeństw na 1000 ludności w gminie Stronie Śląskie w porównaniu do powiatu kłodzkiego i województwa dolnośląskiego w latach 2017-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Wszystkie jednostki pomocowe działające na terenie Gminy w określony sposób zajmują się wspieraniem rodziny w różnych obszarach jej funkcjonowania, a ich integralne, holistyczne oddziaływania pozwalają uzyskać zamierzone efekty i wprowadzić istotne zmiany w zakresie funkcjonowania instytucji rodziny. Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny jest Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom z Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

W 2020 roku przyznano łącznie 182 świadczenia rodzinom posiadającym jedno dziecko, 335 świadczeń rodzinom z dwójką dzieci, 773 świadczenia rodzinom z trójką dzieci oraz 395 świadczeń rodzinom z czwórką lub większą liczbą dzieci. Szczegółowe dane w zakresie liczby przyznanych świadczeń niepieniężnych oraz pieniężnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Rodzaje świadczeń, z których korzystały poszczególne typy rodzin z dziećmi w 2020 roku

liczba dzieci	ogółem	świadczenia pieniężne	świadczenia niepieniężne
jedno dziecko	182	58	124
dwoje dzieci	335	17	318
troje dzieci	773	28	745
czworo i więcej dzieci	395	2	393

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Dodatkowym świadczeniem wspierającym rodzinę jest „świadczenie wychowawcze 500+”. Program Rodzina 500+ został wprowadzony ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i funkcjonuje od 1 kwietnia 2016 roku. Świadczenie wychowawcze przysługuje rodzicom bądź opiekunom dziecka do dnia ukończenia przez nie 18. roku życia w wysokości 500 zł miesięcznie. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Szczegółowe zestawienie liczby dzieci korzystających z Programu i kwota świadczeń w latach 2017-2020 prezentuje poniższa tabela. W 2017 roku ze świadczenia wychowawczego 500+ korzystało 603 dzieci na łączną kwotę 3 507 994,66 zł, w 2018 roku – 644 dzieci, a wydatkowano na to 3 239 171,20 zł, w 2019 roku – 736 dzieci, na co przeznaczonych zostało 4 403 044,87 zł, natomiast w 2020 roku – 949 dzieci na kwotę 5 653 727,39 zł. Na przestrzeni lat 2017-2020 nastąpił zatem wzrost liczby dzieci, na które przyznano świadczenie wychowawcze.

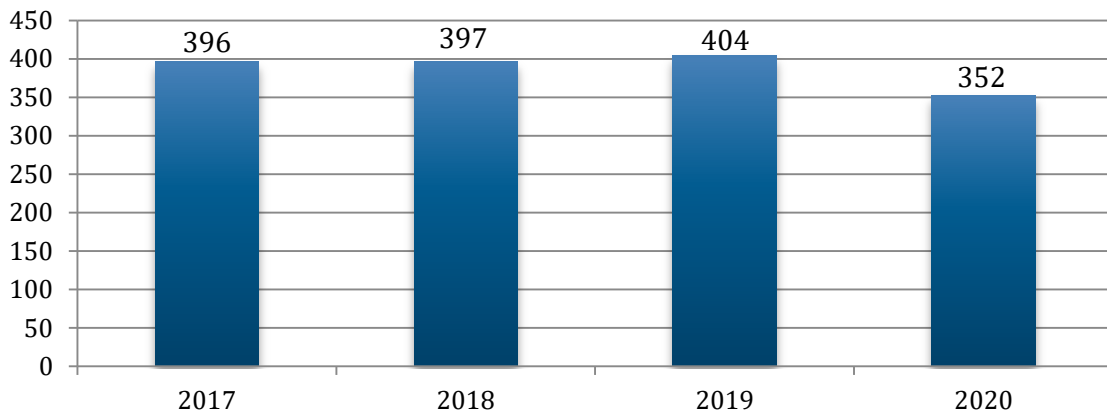
Tabela 12. Liczba dzieci korzystających ze świadczenia wychowawczego oraz kwota świadczeń (w złotych) na przestrzeni lat 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba dzieci	603	644	736	949
kwota świadczeń	3 507 994,66	3 239 171,20	4 403 044,87	5 653 727,39

Źródło: Informacja z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim za lata 2017-2020

Na poniższym wykresie zaprezentowana została liczba rodzin, którym przyznano świadczenia rodzinne na przestrzeni lat 2017-2020. Możemy zauważyć, że ze świadczeń tych w 2020 roku korzystały 352 rodziny, czyli o 12,9% mniej niż w roku 2019 roku, o 11,3% mniej niż w roku 2018 oraz o 11,1% mniej niż w 2017 roku. W latach 2017-2020 dostrzegalny jest zatem spadek w zakresie liczby rodzin, którym przyznano świadczenie rodzinne. Na świadczenia rodzinne w 2020 roku wydatkowano kwotę 2 228 461,53 zł – to o 281 531,40 zł mniej niż w 2019 roku.

Wykres 15. Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia rodzinne na przestrzeni lat 2017-2020 w gminie Stronie Śląskie

Źródło: Informacja o działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim za lata 2017-2020

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał do realizacji nowe zadanie z dniem 01.07.2018 roku. Nowym zadaniem było ustalenie prawa i wypłata świadczeń „Dobry start”, które przysługują w związku z rozpoczęciem roku szkolnego dzieciom lub osobom uczącym się do 20. roku życia oraz dzieciom lub osobom uczącym się do 24. roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

W 2020 roku świadczenie „Dobry start” wypłacono 655 dzieciom, czyli o 7 mniej niż w roku poprzednim oraz 3 mniej niż w 2018 roku. W 2018 roku na świadczenie „Dobry start” przeznaczono 197 250 zł, w 2019 roku – 198 600 zł, natomiast w 2020 roku – 195 900 zł. Z powyższych danych wynika, że liczba dzieci korzystających z Programu „Dobry start” utrzymuje się na podobnym poziomie. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 13. Liczba wypłaconych świadczeń „Dobry start” oraz środki przeznaczone na jego realizację na przestrzeni lat 2018-2020 w gminie Stronie Śląskie

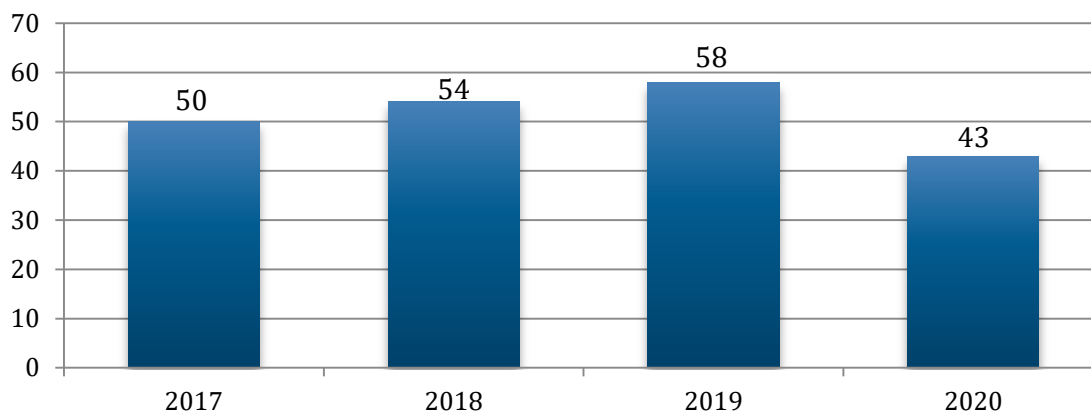
wyszczególnienie	2018	2019	2020
liczba wypłaconych świadczeń	658	662	655
kwota świadczeń (w złotych)	197 250	198 600	195 900

Źródło: Informacja o działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim za lata 2017-2020

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu przysługują jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł. Ośrodek jest realizatorem zadań ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”. W 2020 i 2019 roku świadczenie pieniężne w wysokości 4 000 zł wypłacono 1 osobie, natomiast na przestrzeni lat 2017-2018 żadna z osób nie otrzymała powyższego świadczenia.

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Na przestrzeni ostatnich czterech lat zauważalny jest spadek liczby rodzin korzystających z omawianego świadczenia. W roku 2020 były to 43 rodziny, w 2019 roku – 58, w 2018 roku – 54, z kolei w 2017 roku – 50 rodzin.

Wykres 16. Liczba rodzin, którym wypłacono świadczenia z funduszu alimentacyjnego na przestrzeni lat 2017-2020 w gminie Stronie Śląskie

Źródło: Informacja o działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim za lata 2017-2020

W 2020 roku w pieczy zastępczej przebywało 11 dzieci z terenu gminy Stronie Śląskie, za które poniesiono odpłatność w kwocie 84 238,64 zł. 6 dzieci przebywało w rodzinie spokrewnionej, 1 w rodzinie zastępczej zawodowej, 2 w placówce opiekuńczo-wychowawczej, a 2 w rodzinie niezawodowej. W porównaniu do poprzednich lat, liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej uległa zmniejszeniu.

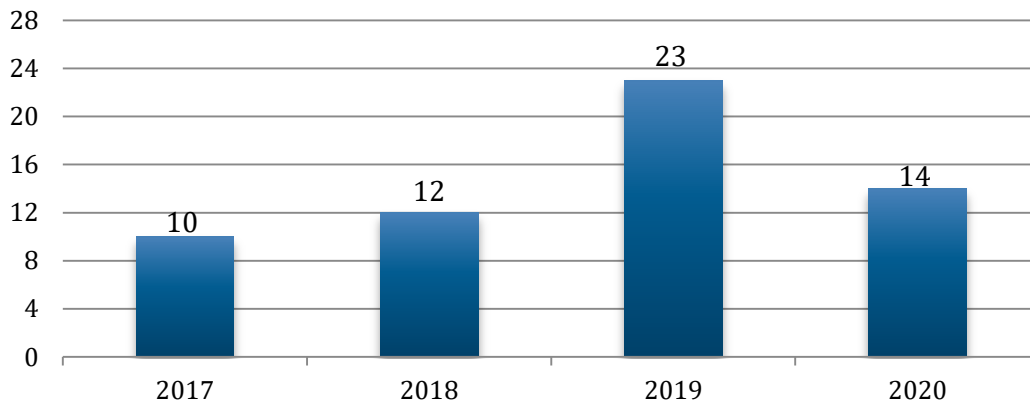
Tabela 14. Liczba dzieci z gminy Stronie Śląskie umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba dzieci	16	15	14	11
kwota świadczeń	115 219,64	112 484,99	90 845,25	84 238,64

Źródło: Informacja o działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim za lata 2017-2020

Na przestrzeni lat 2017-2020 liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych uległa wahaniom. W 2017 roku udzielono pomocy i wsparcia z tego powodu 10 rodzinom, w 2018 roku – 12, w 2019 roku – 23, natomiast w 2020 roku – 14 rodzinom. W 2020 roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 97, a więc rodziny z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych stanowiły 14,4% ogółu.

Wykres 17. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2017-2020 w gminie Stronie Śląskie

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

BEZRADNOŚĆ OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZA

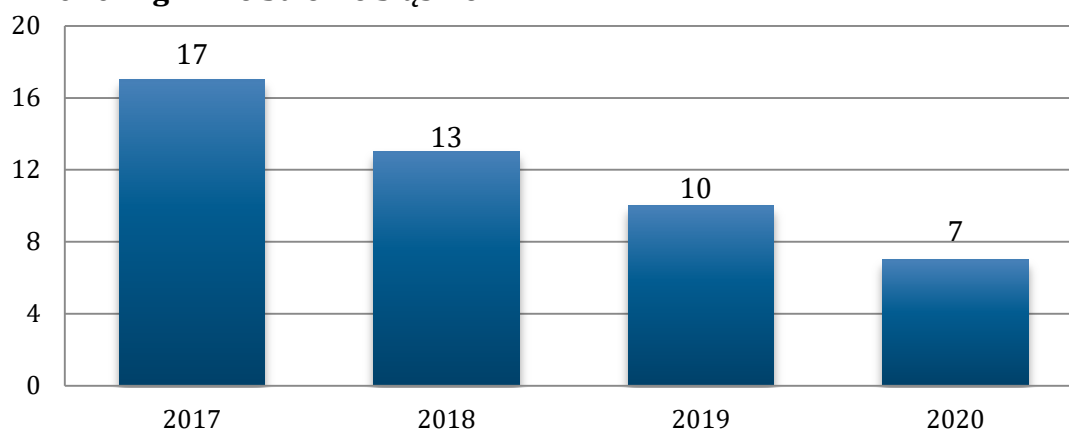
W 2020 roku bezradność opiekuńczo-wychowawcza jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znalazła się na piątym miejscu pod względem liczby rodzin otrzymujących pomoc.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2021 r. poz. 159 z późn. zm.). Ustawa kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja asystenta rodziny, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim zatrudniony jest jeden asystent rodziny. W 2020 roku w ramach realizacji ustawowego zadania asystent rodziny prowadził pracę w 7 rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Na przestrzeni ostatnich lat liczba zatrudnionych asystentów rodziny pozostawała na stałym poziomie, natomiast liczba rodzin objętych wsparciem uległa zmniejszeniu.

Wykres 18. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny na przestrzeni lat 2017-2020 w gminie Stronie Śląskie

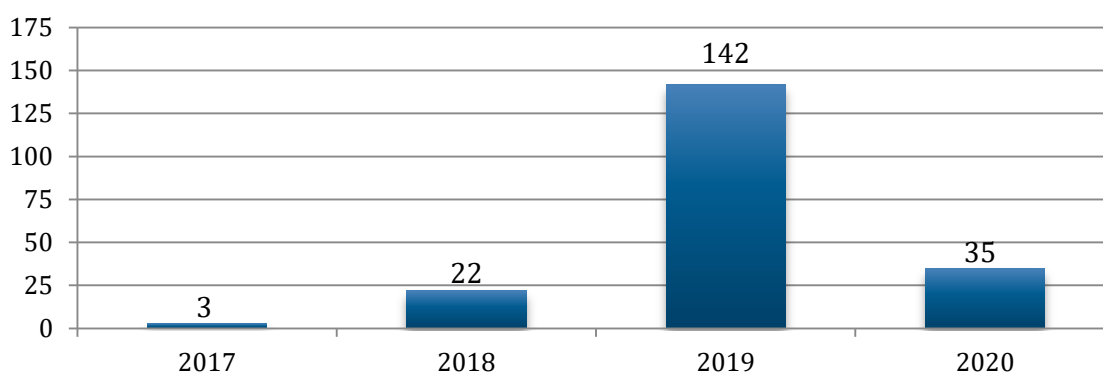

Źródło: Informacja o działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim za lata 2017-2020

W roku 2020 w gminie Stronie Śląskie nie było rodzin wspierających, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przewyżczeniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Rodziny z gminy Stronie Śląskie korzystają również z Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny. Przysługuje ona niezależnie od dochodu rodzinom z co najmniej trójką dzieci. Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej, czy transportowej na terenie całego kraju. Zniżki oferują nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni. W 2020 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim wydał 35 kart, w 2019 roku – 142, w 2018 roku – 22, natomiast w 2017 roku – 3 karty.

Wykres 19. Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020

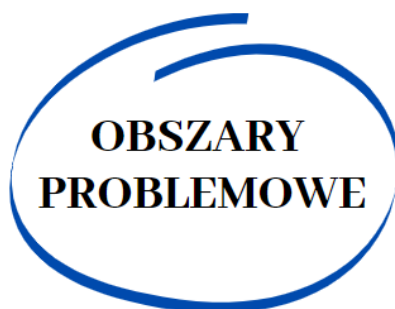

Źródło: Informacja o działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim za lata 2017-2020

W ramach wspierania rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z innymi instytucjami takimi jak: placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komenda Powiatowa Policji, Zespół Interdyscyplinarny, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe oraz placówki służby zdrowia.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego.

- niewydolność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wynikająca z niskich kompetencji rodzicielskich
- spadek wskaźnika małżeństw
- brak funkcjonujących rodzin wspierających

2. WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

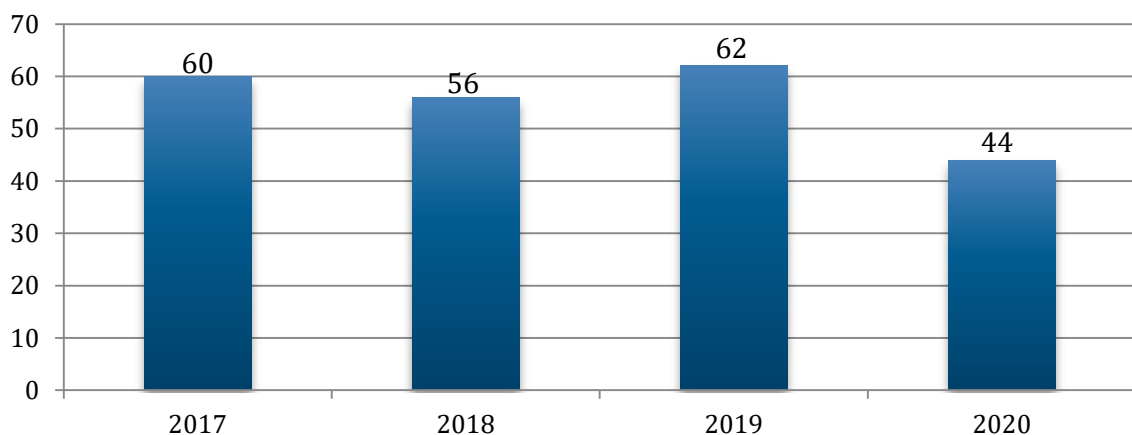
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby niepełnosprawnej z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności do wykonywania pracy zawodowej.* Osoby z niepełnosprawnościami dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Warto podkreślić, że osoby z niepełnosprawnościami tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji.

W 2020 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie 44. Na przestrzeni lat 2017-2020 liczba rodzin, którym udzielono pomocy z tego powodu uległa spadkowi – w porównaniu do 2017 roku zmniejszyła się o 26,7%, w stosunku do 2018 roku spadła o 21,4%, natomiast w porównaniu do 2019 roku zmniejszyła się o 29,0%. W 2020 roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 97, a więc rodziny z problemem niepełnosprawności stanowiły 45,4% ogółu.

Wykres 20. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

W 2020 roku niepełnosprawność jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znalazła się na trzecim miejscu pod względem liczby rodzin otrzymujących pomoc.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2017-2020. W 2017 roku przyznano 359 świadczeń na łączną kwotę 54 927 zł, w 2018 roku liczba świadczeń wyniosła 404 na kwotę 63 854 zł, w 2019 roku kształtowała się na poziomie 437 świadczeń na kwotę 82 143 zł, z kolei w 2020 roku przyznano 387 świadczeń na kwotę 83 530 zł. W porównaniu do 2019 roku liczba przyznanych świadczeń oraz ich kwota uległa zmniejszeniu.

Tabela 15. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba świadczeń	359	404	437	387
kwota świadczeń (zł)	54 927	63 854	82 143	83 530

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

W 2020 roku liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie 1 218 świadczeń. W 2017 roku przyznano 1 222 świadczenia, w 2018 roku – 1 219, natomiast w 2019 roku – 1 161. Różnica pomiędzy 2017 rokiem, a 2020 rokiem kształtuje się zatem na poziomie 4 świadczeń, natomiast w porównaniu do 2019 roku można zaobserwować wzrost w wysokości 57 świadczeń. W 2020 roku kwota świadczeń wyniosła 262 767 zł – to o 19,4% więcej niż w 2019 roku.

Tabela 16. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba świadczeń	1 222	1 219	1 161	1 218
kwota świadczeń (zł)	186 966	192 822	219 987	262 767

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

W 2017 roku przyznano 605 świadczeń dla osób z niepełnosprawnością powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, w 2018 roku – 607, w 2019 roku – 632, natomiast w 2020 roku – 656 świadczeń. Na przestrzeni analizowanych lat obserwowalny jest wzrost liczby przyznanych zasiłków w tym zakresie. Kwota świadczeń w 2020 roku wyniosła 141 591 zł i tym samym była o 18,3% wyższa niż w 2019 roku.

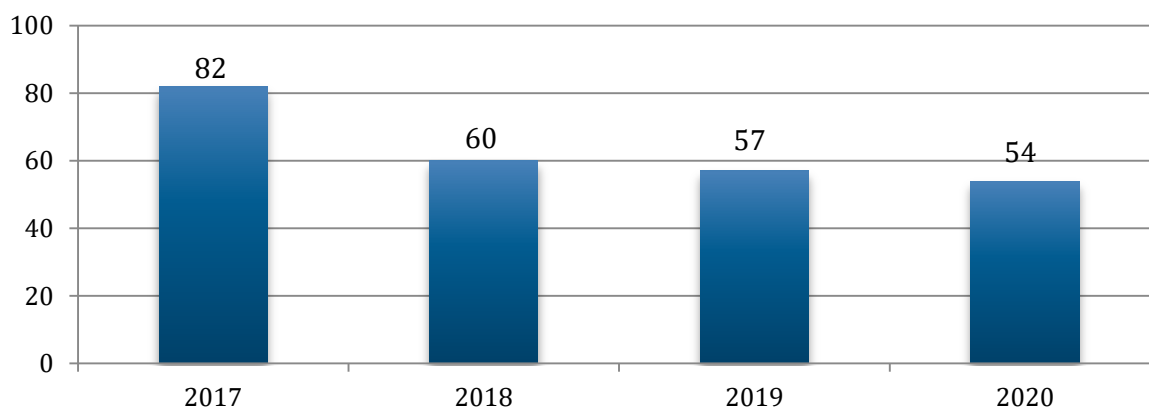
Tabela 17. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba świadczeń	605	607	632	656
kwota świadczeń (zł)	92 565	95 982	119 700	141 591

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Poniższy wykres zawiera dane dotyczące liczby świadczeń specjalnego zasiłku opiekuńczego. W 2020 roku świadczenie przyznano 54 osobom, a więc 3 osobom mniej niż w 2019 roku. Na powyższe świadczenie w 2020 roku wydatkowano kwotę 32 957 zł – to o 2 451 zł mniej niż w 2019 roku.

Wykres 21. Liczba świadczeń specjalnego zasiłku opiekuńczego na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Osobom z niepełnosprawnością z terenu Gminy udzielone zostaje wsparcie między innymi w postaci zasiłków okresowych. W 2020 roku udzielono 6 zasiłków okresowych z tytułu niepełnosprawności, w 2019 roku – 3, natomiast w 2018 i 2017 roku – po 4. Kwota z powyższych świadczeń w 2020 roku 4 736 zł i tym samym była o 16,0% wyższa niż w 2019 roku.

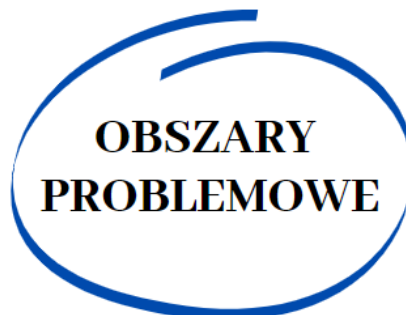
Tabela 18. Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba osób	4	4	3	6
kwota świadczeń (zł)	3 462	3 023	4 082	4 736

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego.

- niepełnosprawność stanowiąca jeden z najczęstszych powodów udzielania pomocy i wsparcia rodzinom zamieszkującym Gminę
- trudności w funkcjonowaniu osób z niepełnosprawnościami ze względu na występowanie barier osobistych, społecznych i funkcjonalnych
- wzrost zapotrzebowania na zasiłki pielęgnacyjne

3. PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia

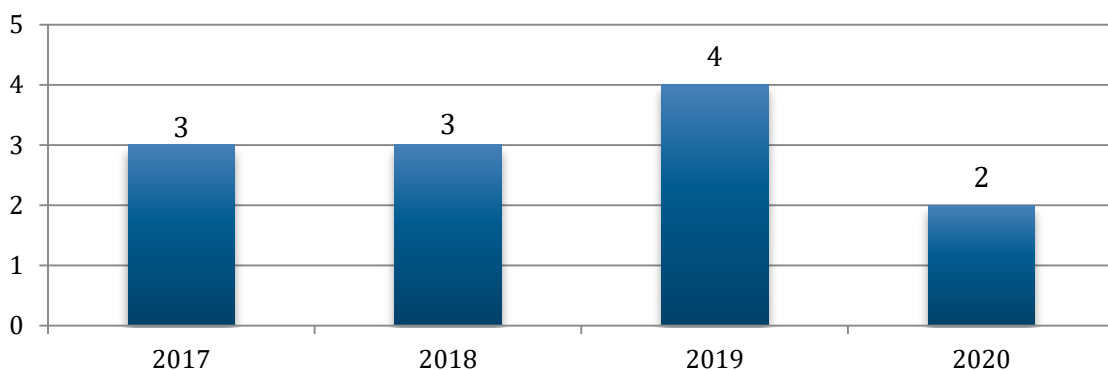
psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian¹³.

Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim pozostałe problemy społeczne, na temat których możemy znaleźć wyczerpujące statystyki.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez Gminę, należy organizacja i świadczenie usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Celem specjalistycznych usług opiekuńczych jest poprawa jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez: zapewnienie wysokiej jakości specjalistycznej pomocy osobom samotnym z zaburzeniami psychicznymi, w przypadkach gdy są jej pozbawione oraz osobom, które wymagają takiej pomocy, a rodzina nie może jej zapewnić; pomoc dostosowaną do szczególnych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi oraz celów postawionych w planach postępowania terapeutyczno-wspierającego, świadczoną przez osoby z odpowiednim wykształceniem i doświadczeniem.

Zadaniem zleconym do realizacji przez Gminę jest świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych u osób z zaburzeniami psychicznymi. W 2020 roku z tej formy pomocy skorzystały 2 osoby, w 2019 roku – 4 osoby, natomiast w 2018 i 2017 roku – po 3 osoby.

Wykres 22. Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

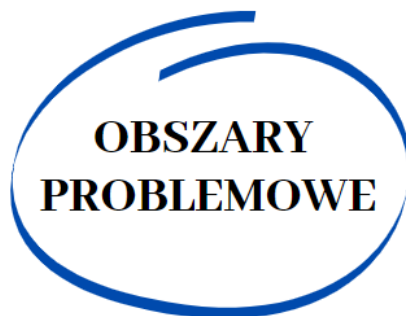
Problemy w zakresie zdrowia psychicznego mogą nasilać się w najbliższych latach ze względu na pandemię COVID-19. Pandemia wiąże się z poczuciem zagrożenia, lękiem, niepewnością oraz niepokojem. W skrajnych przypadkach mogą pojawić się stany paniki oraz poczucie beznadziei. Konsekwencją tego mogą być narastające zaburzenia psychiczne, począwszy od teraz, po ustąpieniu zagrożenia, a nawet

¹³ www.psychiatriapolska.pl

ujawniające się przez kolejne lata. Biorąc pod uwagę, że już przed wybuchem pandemii statystyki dotyczące problemów ze zdrowiem psychicznym były dramatyczne, a obecna sytuacja może je znacznie pogorszyć. Istnieje więc pilna potrzeba podejmowania szerokich działań w tym zakresie.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego.

→ zagrożenie wykluczeniem społecznym i zawodowym osób z zaburzeniami psychicznymi

→ nasilenie się problemów ze zdrowiem psychicznym osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży będące konsekwencją pandemii COVID-19

4. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią.

Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Jako trzeci wskaźnik choroby są to zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹⁴. Posługując się wskaźnikami europejskimi oraz na podstawie danych szacunkowych PARPA, można szacować, iż liczba uzależnionych od alkoholu w Polsce wynosi 600-800 tys., z czego 80% stanowią mężczyźni. Z kolei populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie szacowana jest w Polsce na około 2-3 mln osób. Dorośli członkowie rodzin alkoholowych tj. takich gdzie nadużywanie alkoholu zaburza życie rodzinne, stanowią w Polsce populację liczącą 1,5-2 mln osób. Dzieci i młodzież w rodzinach alkoholowych to w Polsce populacja licząca 1,5-2 mln osób.

Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z przyjętego uchwałą Nr XXVIII/195/20 Rady Miejskiej Stronia Śląskiego z dnia 30 listopada 2020 roku *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok*.

Celem głównym Programu jest „ograniczenie negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych związanych ze spożyciem alkoholu i narkotyków przez mieszkańców Gminy Stronie Śląskie w 2021 roku”.

Wśród celów szczegółowych Programu wyróżniono:

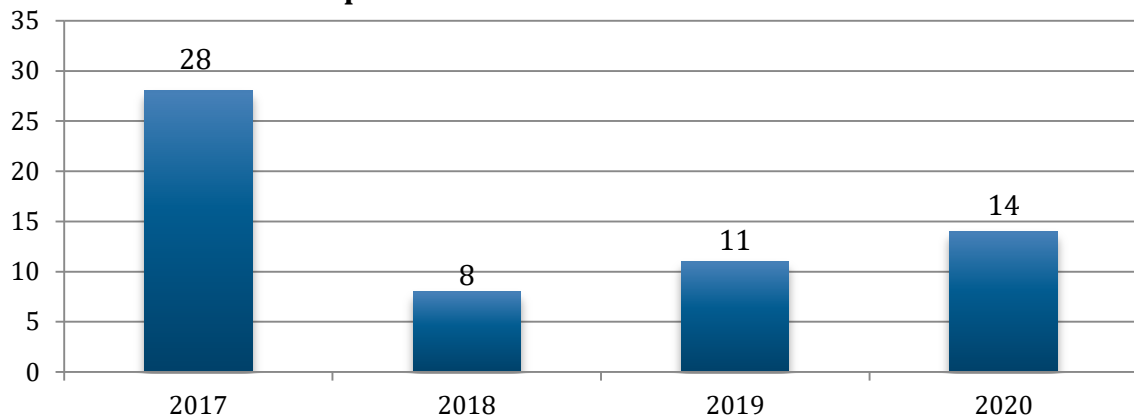
- przeciwdziałanie wczesnej inicjacji alkoholowej i narkotykowej wśród młodzieży,
- rozpowszechnienie wiedzy na temat szkodliwości narkotyków, nadmiernego spożycia alkoholu, choroby alkoholowej, skutkach społecznych i zdrowotnych oraz o możliwości uzyskania pomocy,
- wspieranie działań przyczyniających się do przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców,
- zapobieganie nietrzeźwości w miejscach publicznych oraz respektowanie przez sprzedawców napojów alkoholowych postanowień ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- kreowanie alternatywnych form spędzania czasu, a także promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia¹⁵.

W 2020 roku z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystało 14 rodzin. Można zauważyć, że na przestrzeni lat 2017-2020 liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu uległa wahaniom. W 2017 roku z pomocy skorzystało 28 rodzin, w 2018 roku – 8 rodzin, a w 2019 roku – 11 rodzin. W porównaniu do 2019 roku nastąpił wzrost liczby rodzin, które otrzymały wsparcie z powyższego powodu. W 2020 roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 97, a więc rodziny z problemem alkoholizmu stanowiły 14,4% ogółu. Na przestrzeni analizowanych lat żadna z rodzin nie otrzymała wsparcia z powodu narkomanii.

¹⁴ Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.

¹⁵ *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok* (uchwała Nr XXVIII/195/20 Rady Miejskiej Stronia Śląskiego z dnia 30 listopada 2020 roku).

Wykres 23. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2017-2020

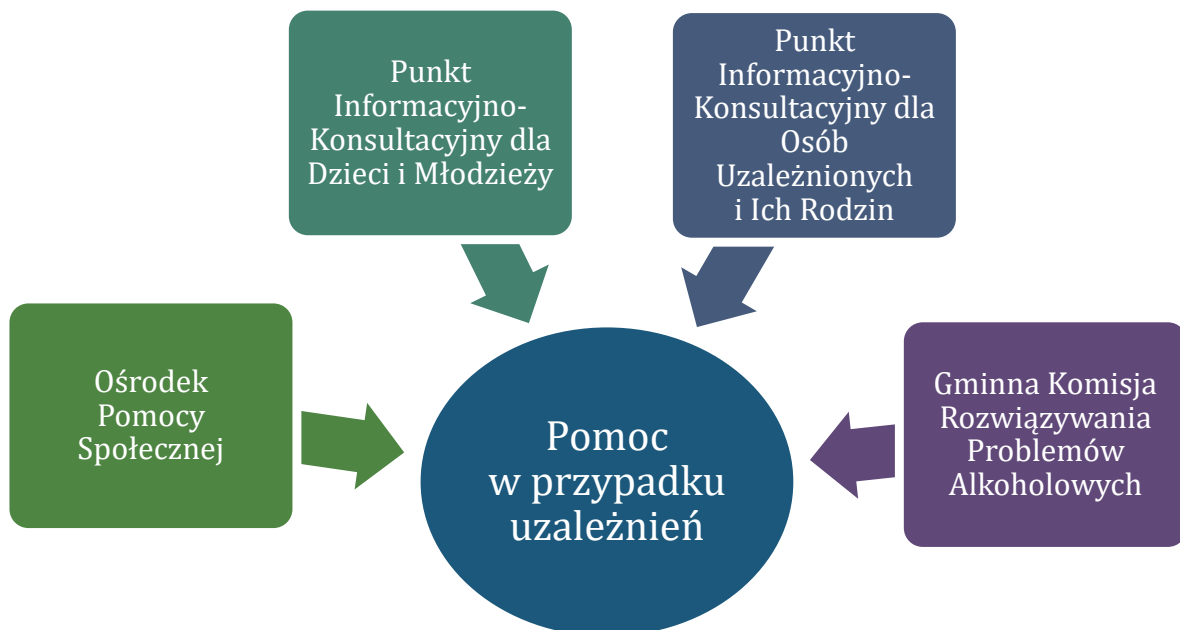
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

ALKOHOLIZM

W 2020 roku alkoholizm jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znalazł się na piątym miejscu pod względem liczby rodzin otrzymujących pomoc.

Poniżej przedstawione zostały miejsca, w których na terenie gminy Stronie Śląskie mieszkańcy mogą uzyskać pomoc w przypadku problemu uzależnienia.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają również działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Według stanu na koniec 2020 roku Komisja liczyła 4 członków.

W 2020 roku członkowie GKRPA przeprowadzili rozmowy ze 112 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz 24 członkami rodzin osób uzależnionych. Jednocześnie w omawianym roku Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce uzależnienia wobec 23 osób uzależnionych od alkoholu. W 2020 roku Komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 11 osób. W stosunku do roku ubiegłego odnotowany został spadek liczby osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy oraz osób, w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia. W porównaniu do 2019 roku wzrosła liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy oraz osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Dane dotyczące podejmowanych działań GKRPA w gminie Stronie Śląskie wobec osób uzależnionych w latach 2017-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Stronie Śląskie wobec osób uzależnionych w latach 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	96	168	192	112
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	54	37	10	24
liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	7	5	36	23
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	7	5	6	11

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym udzielono 30 porad dla 30 osób z problemem alkoholowym oraz 50 porad dla 50 dorosłych członków rodziny osoby z problemem alkoholowym. Dane źródłowe wykazują, że w porównaniu do 2019 roku liczba udzielonych porad uległa znacznemu zmniejszeniu, co wynika z sytuacji epidemiologicznej.

Tabela 20. Liczba osób oraz udzielonych im porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin w latach 2017-2020

wyszczególnienie	2017		2018		2019		2020	
	liczba osób	liczba porad	liczba osób	liczba porad	liczba osób	liczba porad	liczba osób	liczba porad
osoby z problemem alkoholowym	103	165	118	141	0	120	30	30
dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym współuzależnionym i DDA)	67	74	72	85	0	85	50	50

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Na terenie Gminy funkcjonuje również Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Dzieci i Młodzieży, który w 2020 roku był czynny w każdy czwartek miesiąca w godzinach od 16 do 18. Celem jego działania jest przede wszystkim zwiększanie wiedzy mieszkańców w obszarze rozwiązywania problemów związanych z nadmiernym spożywaniem napojów alkoholowych i środków odurzających oraz z przemocą w rodzinie, zwiększenie dostępu do informacji w zakresie działalności profilaktycznej i edukacyjnej oraz z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a także innych uzależnień oraz zmniejszenie poziomu bezradności osób uzależnionych od alkoholu i innych środków odurzających oraz współuzależnionych. W 2020 roku pomoc w ramach Punktu była udzielana głównie dzieciom mającym problemy osobiste oraz osobom dorosłym, które miały trudności wychowawcze z dziećmi. Porady były udzielane także telefonicznie oraz za pośrednictwem komunikatorów internetowych. Z pomocy udzielanej w punkcie w 2020 roku skorzystało 50 osób, w 2019 roku – 79 osób, natomiast w 2018 roku – 73 osoby¹⁶.

Na terenie gminy Stronie Śląskie prowadzi działalności jedna samopomocowa grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym (grupa AA). Nie funkcjonują natomiast samopomocowe grupy wsparcia dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym (Al-Anon) oraz dla dorosłych dzieci alkoholików (DDA).

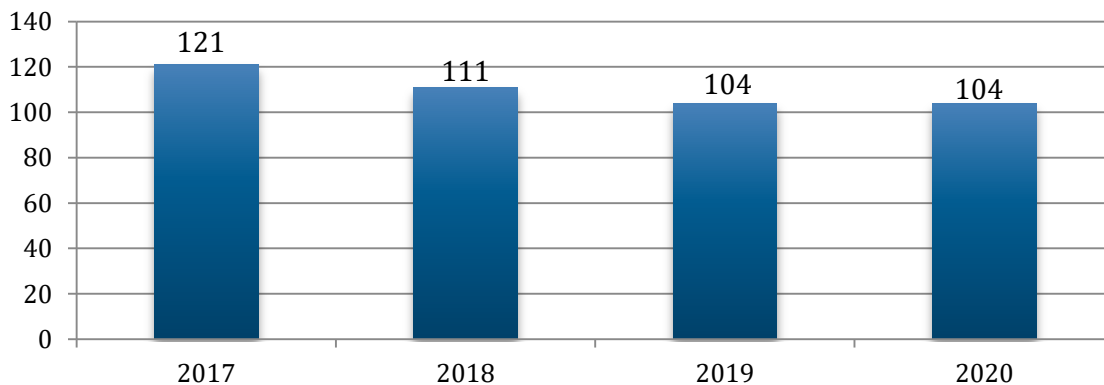
GKRPA zajmuje się również profilaktyką zachowań ryzykownych. W 2020 roku nie zostały przeprowadzone programy rekomendowane w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, ORE, KBdSPN, IPiN. Powyższe programy prowadzone były w 2019 roku i wzięło w nich wówczas udział 90 uczniów oraz 4 nauczycieli.

¹⁶ Raport o stanie gminy Stronie Śląskie za 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku skierowano do uczestnictwa w zajęciach terapeutycznych grupy wsparcia prowadzonej przez terapeutę ds. uzależnień 23 osoby, w 2019 roku – 35, w 2018 roku – 29, natomiast w 2017 roku – 25 osób.

Kolejną analizowaną kwestią jest liczba interwencji domowych na terenie gminy Stronie Śląskie w latach 2017-2020 odnotowanych przez Policję. W 2020 roku odbyły się 104 interwencje domowe, w 2019 roku – również 104, w 2018 roku – 111, natomiast w 2017 roku – 121. Z powyższych danych wynika, że liczba odnotowanych interwencji domowych pozostaje na stałym poziomie.

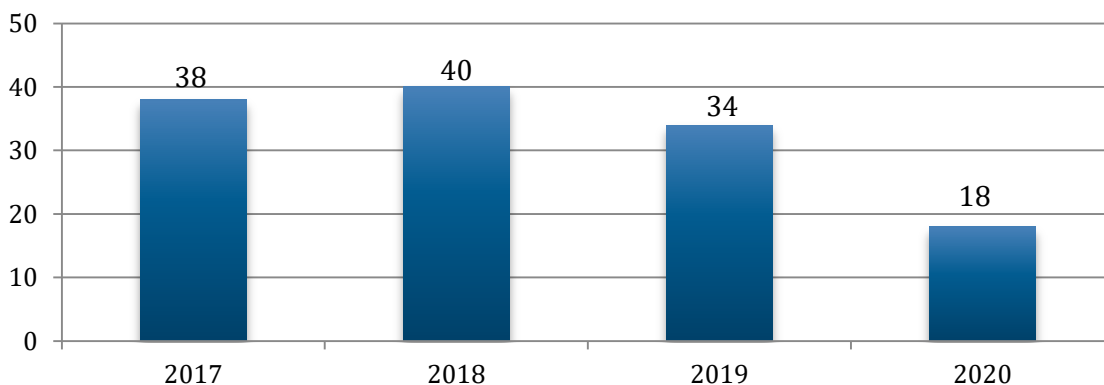
Wykres 24. Liczba interwencji domowych w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: dane udostępnione przez Komisariat Policji w Lądku-Zdroju

Poniższy wykres przedstawia liczbę osób zatrzymanych do wytrzeźwienia w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020. W 2020 roku odnotowano 18 takich osób, w 2019 roku – 34, w 2018 roku – 40, a w 2017 roku – 38 osób. W porównaniu do poprzednich lat zauważalny jest dwukrotny spadek liczby osób zatrzymanych do wytrzeźwienia.

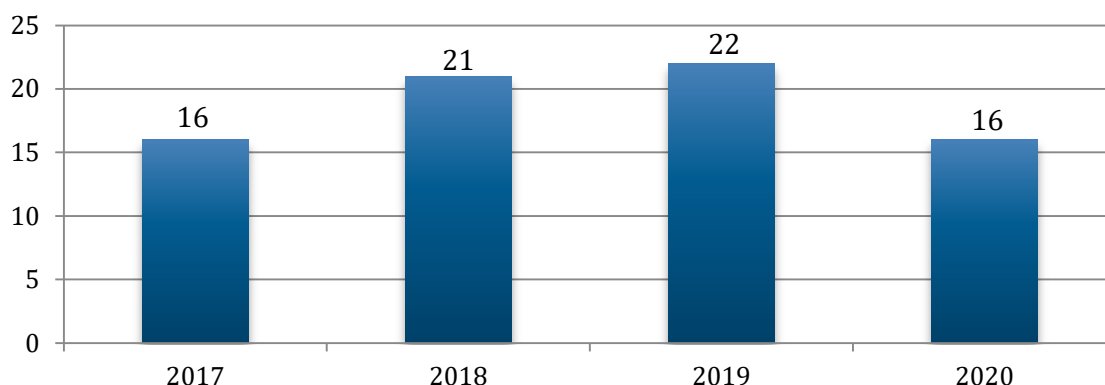
Wykres 25. Liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: dane udostępnione przez Komisariat Policji w Lądku-Zdroju

W 2020 roku zatrzymano 16 nietrzeźwych kierowców, którym zatrzymano prawo jazdy, w 2019 roku – 22 osoby nietrzeźwe prowadzące pojazdy, w 2018 roku – 21 osób, natomiast w 2017 roku – 16 osób. W stosunku do lat 2018-2019 zauważalny jest spadek liczby zatrzymanych nietrzeźwych kierowców na terenie gminy Stronie Śląskie.

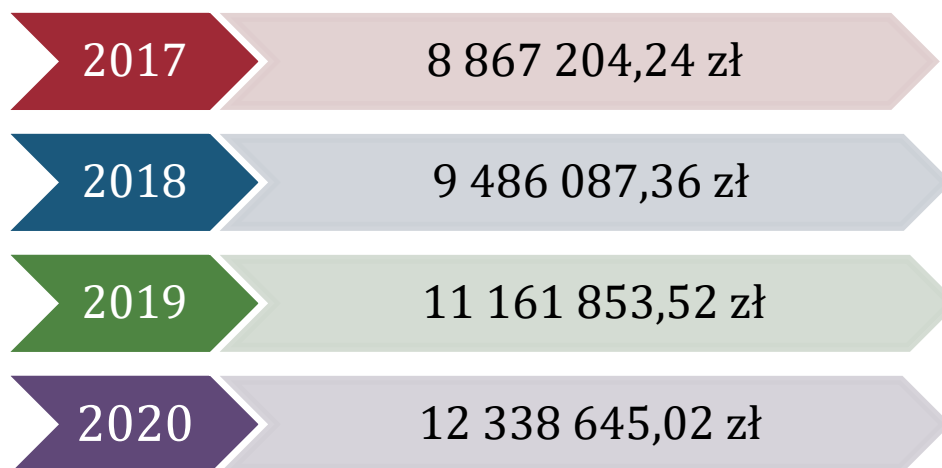
Wykres 26. Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierujących w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: dane udostępnione przez Komisariat Policji w Łądku-Zdroju

W dalszej części przedstawione zostały dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie Stronie Śląskie. W 2020 roku wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy wyniosła łącznie 12 338 645,02 zł, w tym 5 832 616,71 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 1 695 255,20 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 4 810 773,11 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. W stosunku do roku poprzedniego, łączna wartość sprzedanego alkoholu na terenie Gminy uległa zwiększeniu o 10,5%, w porównaniu do 2018 roku zauważyć można wzrost o 30,1%, natomiast w stosunku do 2017 roku o 39,1%.

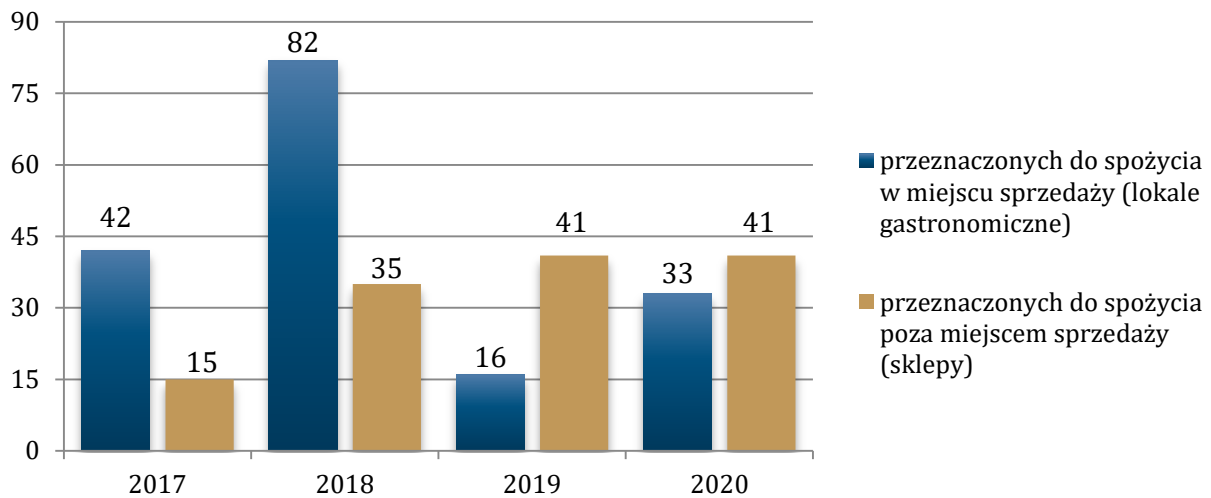
Rysunek 3. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Stronie Śląskie alkoholu w latach 2017-2020

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku na terenie gminy Stronie Śląskie znajdowały się łącznie 74 punkty sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 41 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i 33 przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne). Na przestrzeni lat 2017-2020 liczba sklepów oraz lokali gastronomicznych prowadzących sprzedaż alkoholu uległa wahaniom, gdyż w 2017 roku było ich łącznie 57, w 2018 roku – 117, natomiast w 2019 roku – 57.

Wykres 27. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Pandemia COVID-19 oraz związane z nią ograniczenia aktywności społecznej, izolacji, niepokoju o zdrowie swoje i najbliższych, a także bezpieczeństwo ekonomiczne, w istotny sposób zwiększy obciążenie zdrowotne i społeczne związane z uzależnieniami. Konsekwencją pandemii może być wzrost liczby osób uzależnionych zarówno od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, jak i urządzeń elektronicznych.

Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)

Poniższa tabela przedstawia najważniejsze wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Stronie Śląskie dotyczące uzależnień. Do obszarów tematycznych poddanych analizie zaliczyć można spożywanie alkoholu, palenie papierosów i e-papierosów oraz używanie narkotyków lub dopalaczy.

Tabela 21. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Stronie Śląskie dotyczące uzależnień

Obszar tematyczny	Wnioski
Alkohol	<ul style="list-style-type: none"> → Spożywanie alkoholu zadeklarowało 85% badanych osób, z czego 26% pije go w sposób okazjonalny kilka razy w roku, 11% raz w miesiącu, 18% kilka razy w miesiącu, 23% raz w tygodniu, 5% kilka razy w tygodniu, a 2% codziennie. → Większość respondentów w dniu, w którym spożywa alkohol wypija 1-2 porcje alkoholu (81%). → Niemal 2% badanych zdarzyło się kierować pojazdem pod wpływem alkoholu, a co czwarty był świadkiem sytuacji prowadzenia pojazdu przez osobę znajdującą się pod wpływem alkoholu, co może wskazywać na występowanie na terenie Gminy problemów w tym zakresie.

	<ul style="list-style-type: none"> → 10% respondentów przyznało się, że wykonywało obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu. → Świadkiem spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na terenie swojej miejscowości było w ciągu ostatnich 12 miesięcy 23% badanych mieszkańców. → Ze szkodliwości alkoholu nie zdaje sobie sprawy 16% ankietowanych.
Papierosy i e-papierosy	<ul style="list-style-type: none"> → Zebrany materiał badawczy wykazał, że codziennie papierosy pali blisko co szósty badany dorosły mieszkaniec gminy Stronie Śląskie (16%). → Papierosy elektroniczne są wśród dorosłej części społeczności Gminy znacznie mniej popularne, niż te tradycyjne – codziennie sięga po nie tylko 2% ankietowanych. → Ze szkodliwości papierosów nie zdaje sobie sprawy 2% badanych mieszkańców, natomiast w przypadku e-papierosów jest to 11%.
Narkotyki i dopalacze	<ul style="list-style-type: none"> → Do sięgnięcia po narkotyki, dopalacze lub inne środki psychoaktywne przyznała się 1 osoba, która zażywała je jednokrotnie. → Znajomość miejsc w swojej miejscowości, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze wykazało 11% badanych. → Ze szkodliwości narkotyków nie zdaje sobie sprawy 2% respondentów, natomiast w przypadku dopalaczy wszyscy uważają je za szkodliwe.

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Stronie Śląskie

W dalszej kolejności analizie poddane zostały wyniki badań przeprowadzonych wśród uczniów z gminy Stronie Śląskie. Dotyczyły one spożywania alkoholu, palenia papierosów i e-papierosów oraz sięgania po narkotyki i dopalacze. Najważniejsze wnioski z badania przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 22. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku wśród uczniów z gminy Stronie Śląskie dotyczące uzależnień

Obszar tematyczny	Wnioski
Alkohol	<ul style="list-style-type: none"> → Po alkohol kiedykolwiek w życiu sięgnął stosunkowo wysoki odsetek badanych uczniów, tj. 33%. → Spośród uczniów, którzy pili alkohol, 12% sięgnęło po niego jednokrotnie, 13% piło kilka razy, 4% - wiele razy, a kolejne 4% pije alkohol regularnie. → Niemal 8% uczniów spożyło alkohol pierwszy raz w życiu mając mniej niż 10 lat, a 9% piło go w ciągu ostatnich 30 dni (spośród wszystkich badanych uczniów).

	<ul style="list-style-type: none"> → 39% młodych mieszkańców Gminy miało kontakt z alkoholem, ponieważ rodzice dali mu spróbować, natomiast 34% zostało poczęstowanych. → Blisko co czwarty uczeń zna na terenie Gminy miejsca, gdzie osoby niepełnoletnie mogą zakupić alkohol. → Analizując odpowiedzi uczniów można stwierdzić, że alkohol jest łatwo dostępny dla znacznej części respondentów – 41% badanych przyznało, że nie miałyby trudności w zdobyciu alkoholu na terenie swojej miejscowości. → Na podstawie deklaracji badanych uczniów możemy zauważyć, że 39% respondentów uznaje alkohol za mało szkodliwy.
<p style="text-align: center;">Papierosy i e-papierosy</p>	<ul style="list-style-type: none"> → Kontakt z papierosami miało 15% uczniów Gminy, a więcej niż jednokrotnie paliło je 11%. → Elektroniczne papierosy są wśród uczniów rozpowszechnione w większym stopniu niż te tradycyjne. Po e-papierosy sięgnęło 24% uczniów, przy czym tylko 7% paliło je jednokrotnie. → Z deklaracji badanych wynika, że tradycyjne papierosy są w opinii uczniów bardziej szkodliwe niż e-papierosy – nie ma świadomości lub wiedzy na temat szkodliwości e-papierosów dla zdrowia 41% ankietowanych, a na temat tradycyjnych papierosów – 15% uczniów. → Analizując odpowiedzi uczniów można stwierdzić, że papierosy są łatwo dostępne dla znacznej części respondentów – 36% badanych przyznało, że nie miałyby trudności w ich zdobyciu na terenie swojej miejscowości. Dostępność e-papierosów w Gminie jest większa, gdyż ich łatwe zdobycie deklaruje 41% uczniów.
<p style="text-align: center;">Narkotyki i dopalacze</p>	<ul style="list-style-type: none"> → Zebrany materiał badawczy wykazał, że 5% uczniów miało bezpośredni kontakt z narkotykami i dopalaczami, z czego 2% zażywało je wiele razy. → Uczniowie przyznali się, że głównie palili marihuanę lub haszysz oraz zażywali leki w celu odurzenia. → W kwestii dostępności narkotyków i dopalaczy w środowisku lokalnym uczniów, wyniki kształtują się na następującym poziomie – 11% uznaje narkotyki, a 6% dopalacze za łatwo dostępne w swojej miejscowości. → 10% respondentów nie ma świadomości na temat szkodliwości narkotyków i dopalaczy.

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Stronie Śląskie

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy oraz diagnozy problemów społecznych, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego.

- zagrożenie wystąpienia przemocy w rodzinach dotkniętych problemami uzależnień
- występujący na terenie Gminy problem prowadzenia pojazdów przez osoby nietrzeźwe
- wzrost liczby osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego
- wysoki odsetek uczniów spożywających alkohol oraz dostępność do alkoholu i papierosów wśród młodych mieszkańców
- spożywanie alkoholu przez kobiety w ciąży
- wysoki odsetek uczniów niezdających sobie sprawy ze szkodliwości alkoholu, papierosów, narkotyków i dopalaczy
- zagrożenie wzrostem liczby osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w związku z występowaniem pandemii COVID-19

5. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

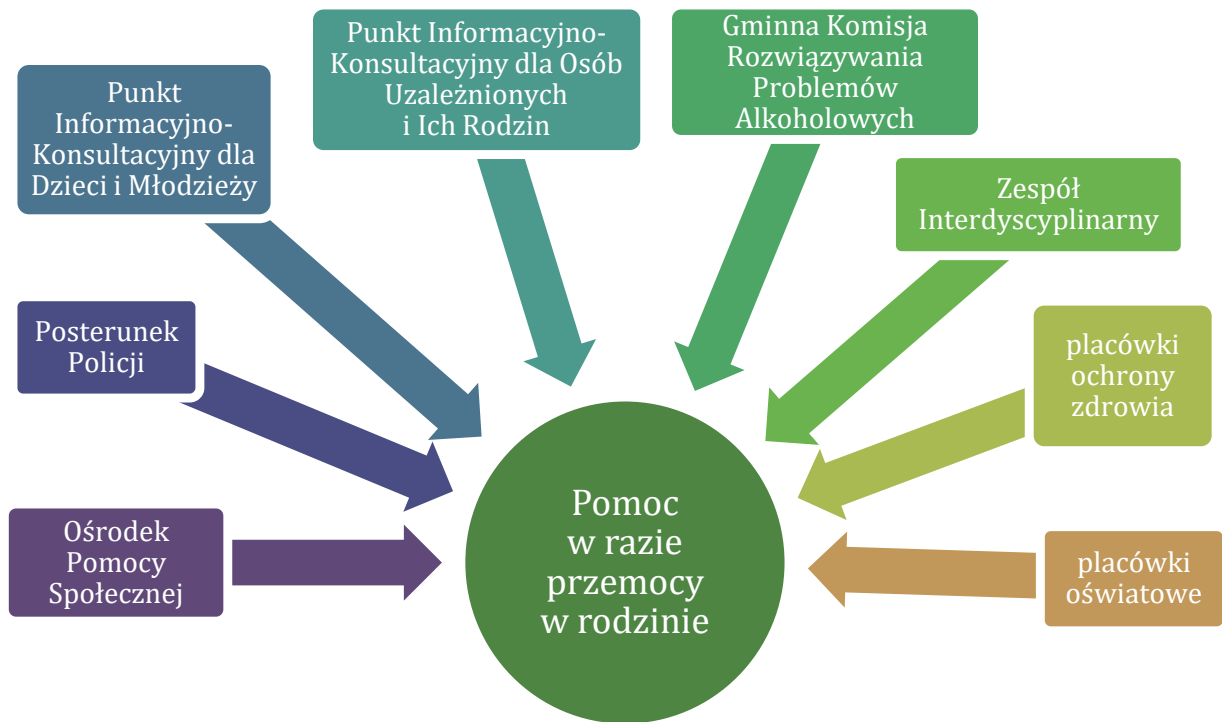
Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy w rodzinie wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mówi, że: „przemoc w rodzinie należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy jest potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości podejmowania działań prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w gminie Stronie Śląskie zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy w rodzinie, który składa się z 14 osób. W skład ZI wchodzi przedstawiciele:

- Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policji,
- oświaty,
- służby zdrowia,
- organizacji pozarządowych,
- sądu.

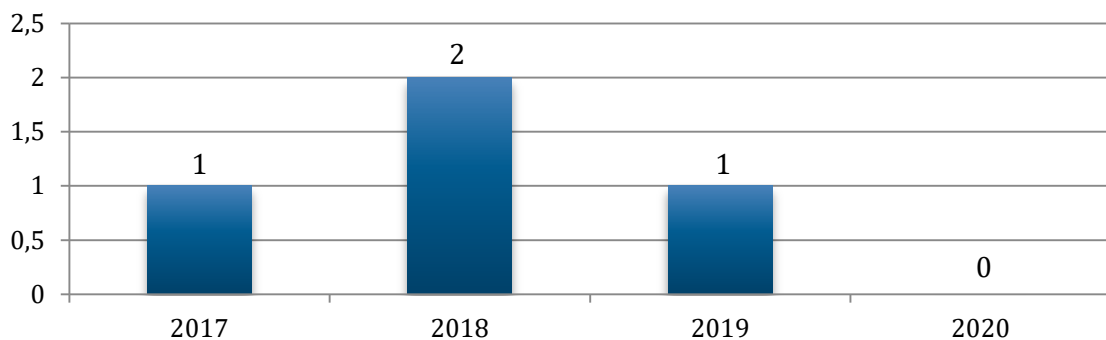
Celem działania Zespołu jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Poniżej przedstawione zostały miejsca, gdzie na terenie gminy Stronie Śląskie mieszkańcy mogą uzyskać pomoc i wsparcie w przypadku doświadczania przemocy w rodzinie.

Z powodu przemocy w rodzinie w 2020 roku żadna z rodzin nie korzystała z pomocy i wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim. W 2019 roku z powodu przemocy z pomocy korzystała 1 rodzina, w 2018 roku – 2 rodziny, natomiast w 2017 roku była to ponownie 1 rodzina. Dane w tym zakresie zaprezentowane zostały na poniższym wykresie.

Wykres 28. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy w rodzinie w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Kolejną analizowaną kwestią są dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2017-2020. W 2020 roku liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego wyniosła 4, czyli o 1 mniej niż w latach 2018-2019 oraz o 2 mniej niż w 2017 roku. W 2020 roku utworzono 12 grup roboczych, które spotykały się 46 razy. W porównaniu do poprzedniego roku zarówno liczba utworzonych grup roboczych, jak ich spotkań uległa zwiększeniu, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 23. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w gminie Stronie Śląskie w latach 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	6	5	5	4
liczba utworzonych grup roboczych	12	11	9	12
liczba posiedzeń grup roboczych	39	43	19	46

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku pomocą grup roboczych objęto 17 rodzin – to najwięcej od 2017 roku. Liczba osób, którym grupy robocze udzielały pomocy na przestrzeni ostatnich czterech lat również uległa zwiększeniu. Pomocą w 2020 roku objęto 54 osoby, w tym: 18 kobiet, 17 mężczyzn oraz 19 dzieci. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia tabela nr 24.

Tabela 24. Liczba osób i rodzin objętych pomocą grup roboczych w latach 2017-2020 w gminie Stronie Śląskie

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba rodzin	15	15	10	17
liczba osób, w tym:	43	47	31	54
liczba kobiet	13	17	10	18
liczba mężczyzn	15	15	11	17
liczba dzieci	15	15	10	19

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku dotkniętych przemocą w rodzinie było 37 osób, w tym 17 kobiet, 1 mężczyzna oraz 19 dzieci. W porównaniu do poprzednich lat liczba osób, które dotyczył powyższy problem uległa znacznemu zwiększeniu. Niepokojący jest fakt, iż dzieci stanowiły ponad połowę osób, które są dotknięte przemocą w rodzinie.

Tabela 25. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie w gminie Stronie Śląskie w latach 2017-2020

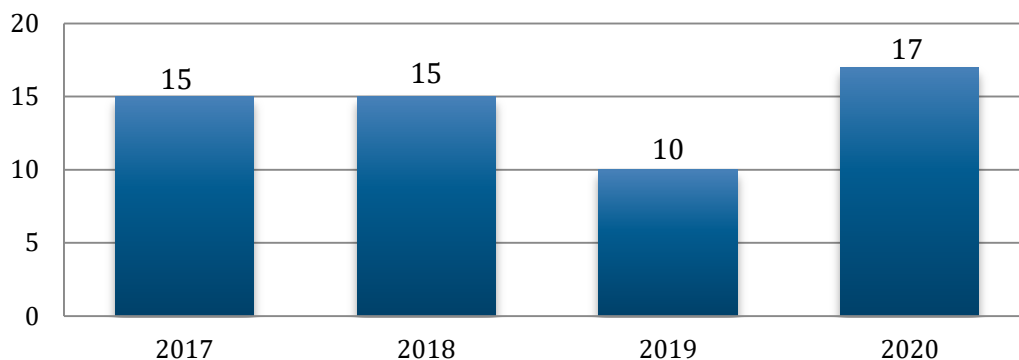
wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba osób, w tym:	28	33	21	37
liczba kobiet	13	17	10	17
liczba mężczyzn	0	1	1	1
liczba dzieci	15	15	10	19

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych

pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, bądź przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie. W 2020 roku procedurą „Niebieskie Karty” objęto 17 rodzin i tym samym liczba ta była najwyższa w porównaniu do poprzednich lat. W 2017 i 2018 roku powyższą procedurą objęto po 15 rodzin, natomiast w 2019 roku – 10 rodzin.

Wykres 29. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2017-2020 w gminie Stronie Śląskie

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Informacje dotyczące procedury „Niebieskie Karty” przeprowadzanej w gminie Stronie Śląskie w latach 2017-2020 przedstawione zostały w poniższej tabeli. Z prezentowanych danych wynika, że w 2020 roku wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” wobec 13 rodzin – w porównaniu do poprzednich lat liczba ta przyjęła najwyższą wartość. Ponadto sporządzono 8 formularzy „Niebieskie Karty - C” oraz 6 formularzy „Niebieskie Karty - D”.

Tabela 26. Dane statystyczne dotyczące procedury „Niebieskie Karty” w latach 2017-2020 w gminie Stronie Śląskie

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”	12	10	9	13
liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart - C”	10	11	7	8
liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart - D”	9	8	7	6

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku zakończono 12 procedur, w tym we wszystkich przypadkach z powodu ustania przemocy w rodzinie. W stosunku do 2019 roku liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” zwiększyła się dwukrotnie.

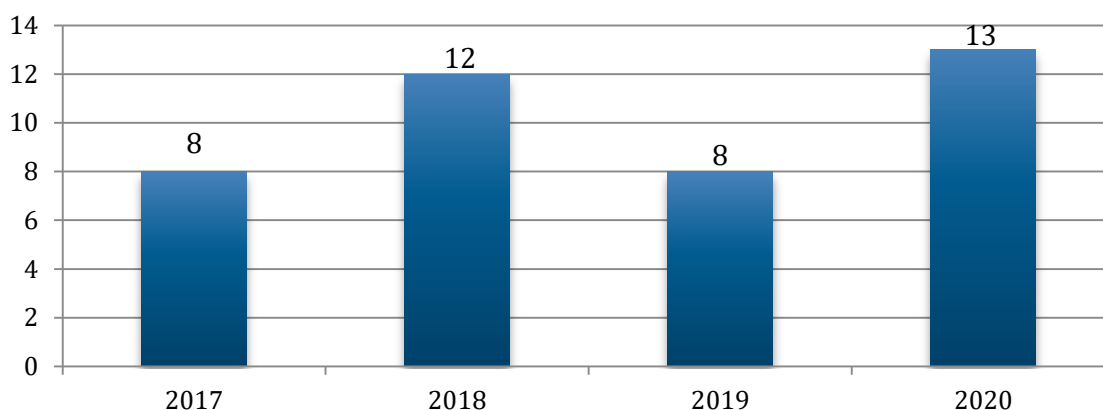
Tabela 27. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba zakończonych procedur, w tym:	10	14	6	12
z powodu braku zasadności podejmowanych działań	2	1	2	0
z powodu ustania przemocy w rodzinie oraz zrealizowania indywidualnego planu pomocy	8	13	4	12

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku na terenie Gminy stwierdzono 13 przestępstw z art. 207 Kodeksu karnego, tj. dotyczącego znęcania się. W porównaniu do 2019 roku liczba przestępstw zwiększyła się o 5, w stosunku do 2018 roku o 1, natomiast w porównaniu do 2017 roku ponownie o 5.

Wykres 30. Liczba przestępstw stwierdzonych na terenie gminy Stronie Śląskie z art. 207 Kodeksu karnego na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: dane udostępnione przez Komisariat Policji w Łądku-Zdroju

Członkowie GKRPA kontaktowali się z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, stosującymi przemoc oraz świadkami przemocy w rodzinie. W 2020 roku członkowie Komisji skontaktowali się z 12 osobami doznającymi przemocy, 19 osobami stosującymi przemoc oraz 2 świadkami przemocy w rodzinie. W porównaniu do 2019 roku, Komisja kontaktowała się z większą liczbą osób dotkniętych problemem przemocy, stosujących przemoc oraz osób będących jej świadkami.

Tabela 28. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, stosujących przemoc i świadków przemocy w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA w gminie Stronie Śląskie w latach 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
osoby doznające przemocy w rodzinie	9	10	8	12
osoby stosujące przemoc w rodzinie	5	7	7	19
świadkowie przemocy w rodzinie	0	0	0	2

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)

Poniższa tabela przedstawia najważniejsze wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Stronie Śląskie dotyczącego przemocy w rodzinie.

Tabela 29. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Stronie Śląskie dotyczące przemocy

Obszar tematyczny	Wnioski
Skala przemocy	<ul style="list-style-type: none"> → 2% ankietowanych stwierdziło, że w ich domu występuje problem przemocy. → Znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu zadeklarował średnio co dziewiąty respondent, tj. 11%. → Do zastosowania przemocy wobec dziecka/dzieci w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie przyznała się 1 osoba.
Stosowanie kar fizycznych wobec dzieci	<ul style="list-style-type: none"> → Analiza materiału badawczego pod kątem stosowania kar fizycznych wobec dzieci pozwala zauważyć, że średnio co czwarty mieszkaniec biorący udział w badaniu nie wie, czy jest to dobra metoda wychowawcza, czy też nie lub ma do niej pozytywny stosunek (28%).

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Stronie Śląskie

Najważniejsze wnioski z badania przeprowadzonego wśród uczniów z gminy Stronie Śląskie, a dotyczące przemocy przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 30. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku wśród uczniów z gminy Stronie Śląskie dotyczące przemocy

Obszar tematyczny	Wnioski
<p>Skala przemocy i cyberprzemocy</p>	<ul style="list-style-type: none"> → W kontekście przytoczonych danych można wysnuć wniosek, że przemocy kiedykolwiek w życiu doznał stosunkowo duży odsetek uczniów – 43%. → Wysoki odsetek przyznał się również do stosowania przemocy, gdyż 47% uczniów. → Większość ankietowanych doświadczyło przemocy ze strony kolegów ze szkoły oraz rodzeństwa. → Doświadczenia przemocy ze strony taty lub mamy zadeklarowało 13% uczniów (spośród wszystkich badanych, tj. 138 osób). → 4% uczniów przyznało, że członkowie rodziny stosują wobec niego przemoc, kolejnych 4% stosuje ją wobec siebie nawzajem oraz wobec rodzeństwa, a 1% wobec innych osób. → Problem przemocy w szkole występuje zdaniem aż 75% uczniów, z czego w opinii 38% – często, 23% – czasami, a 14% – rzadko. → Cyberprzemocy doświadczył znaczny odsetek badanych, tj. 39%, natomiast do stosowania cyberprzemocy przyznało się 30% uczniów.

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Stronie Śląskie

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy oraz diagnozy problemów społecznych, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego.

- wzrost liczby rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”
- wzrost liczby osób dotkniętych przemocą w rodzinie
- znaczny odsetek uczniów, którzy doświadczyli i stosowali cyberprzemoc
- brak świadomości części dorosłych mieszkańców na temat negatywnych konsekwencji stosowania przemocy wobec dzieci jako metody wychowawczej
- znaczna część mieszkańców deklarująca znajomość kogoś w swoim otoczeniu dotkniętego problemem przemocy w rodzinie
- problem przemocy szkolnej i przemocy rówieśniczej

6. AKTYWNOŚĆ I INTEGRACJA SPOŁECZNA SENIORÓW

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

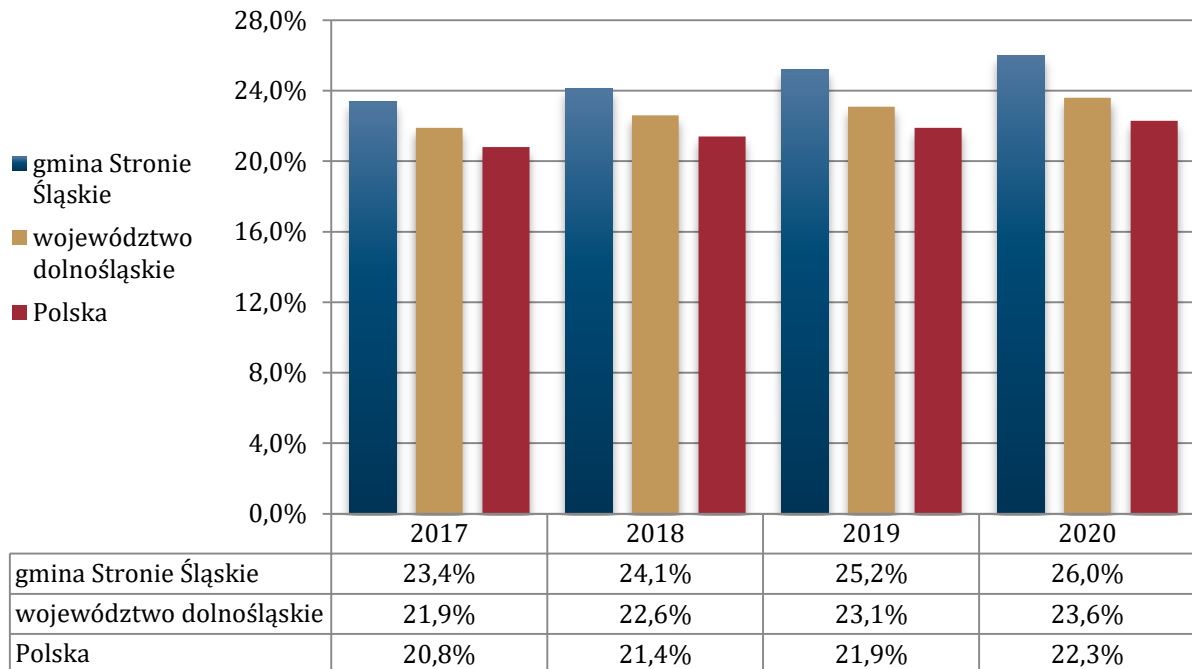

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem Gminy.

Na przestrzeni ostatnich lat możemy zauważyć wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów.

Z danych GUS wynika, że odsetek osób będących w wieku poprodukcyjnym w gminie Stronie Śląskie jest wyższy względem województwa i całej Polski. Na przestrzeni ostatnich czterech lat można zauważyć, że udział osób w wieku poprodukcyjnym w Gminie, województwie i Polsce systematycznie się zwiększał. Różnica między 2017, a 2020 rokiem w gminie Stronie Śląskie wynosi 2,6 pp., w województwie dolnośląskim – 1,7 pp., natomiast w Polsce – 1,5 pp. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

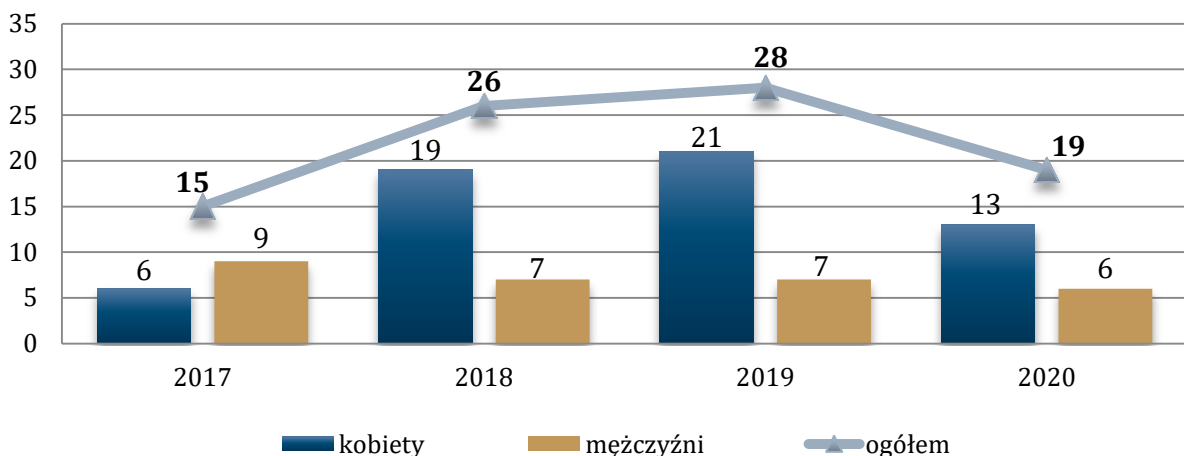
Wykres 31. Zestawienie ogólnej liczby osób wieku poprodukcyjnym w gminie Stronie Śląskie, województwie dolnośląskim i w Polsce na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy i wsparcia z pomocy społecznej wyniosła w 2020 roku 19. Zdecydowaną większość stanowiły kobiety – było ich 13, natomiast korzystających ze wsparcia mężczyzn 6. W stosunku do 2019 roku dostrzec można spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej mieszkańców Gminy będących w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 32. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Osobom starszym, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym przysługuje prawo do opieki w Domu Pomocy Społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w DPS pokrywa zainteresowany w wysokości 70% swojego dochodu (najczęściej jest to renta bądź emerytura). Uzupełnienie kwoty

do 100% (całkowite koszty utrzymania) to zadanie rodziny bądź gminy, gdy rodzina nie jest wydolna finansowo.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim w 2020 roku poniósł odpłatność za pobyt 1 mieszkańca w DPS na łączną kwotę 37 145 zł, w 2019 roku za 3 osoby na kwotę 65 656 zł, w 2018 roku za 4 osoby na kwotę 52 195 zł, natomiast w 2017 roku za 2 osoby na kwotę 37 353 zł. Z powyższych danych wynika, że liczba osób, za którą Gmina poniosła odpłatność za pobyt w DPS uległa zmniejszeniu.

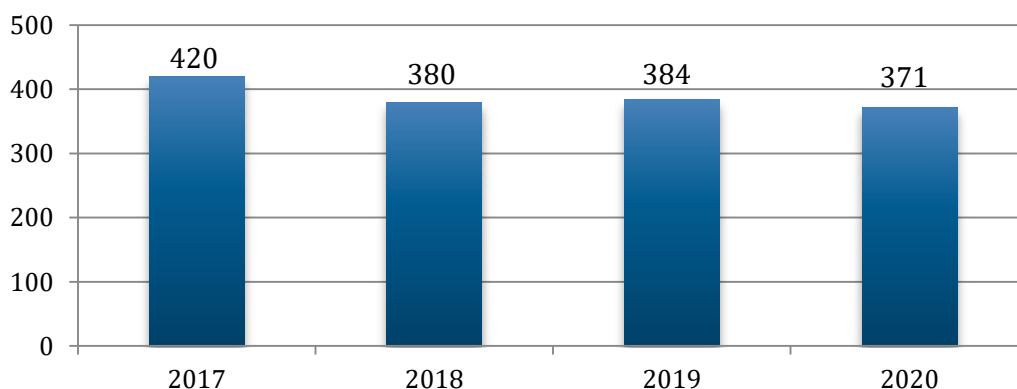
Tabela 31. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba osób	2	4	3	1
kwota świadczeń (zł)	37 352	52 195	65 656	37 145

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku przyznano 371 świadczeń zasiłku pielęgnacyjnego mieszkańcom Gminy, którzy ukończyli 75 lat. W porównaniu do 2019 roku liczba ta uległa zmniejszeniu o 13, w stosunku do 2018 roku spadła o 9, natomiast w porównaniu do 2017 roku o 49 świadczeń.

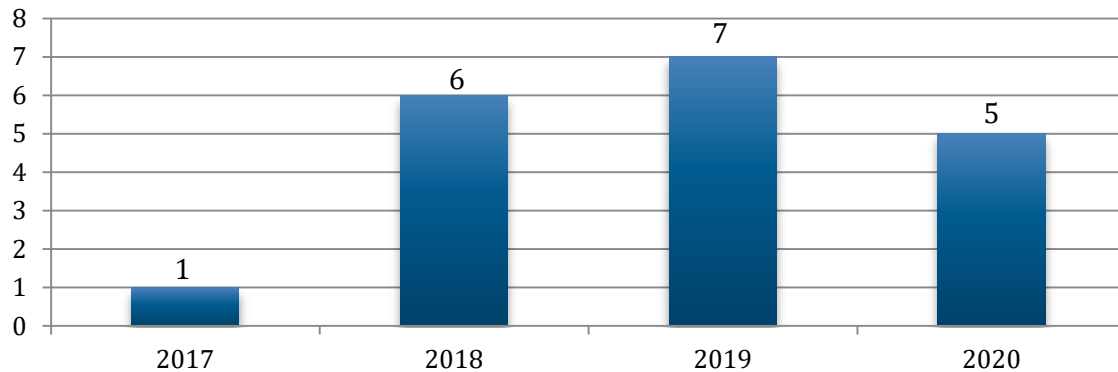
Wykres 33. Zasiłki pielęgnacyjne przyznane osobom, które ukończyły 75 lat na przestrzeni lat 2017-2020 (liczba świadczeń)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Ośrodek Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim realizował usługi opiekuńcze dla osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione lub pomoc świadczona przez rodzinę jest niewystarczająca. W 2020 roku objętych tego typu usługami było 5 osób, w 2019 roku – 7, w 2018 roku – 6, natomiast w 2017 roku – 1 osoba. Rozpatrując dynamikę zmian w tym zakresie, widoczny jest stały trend liczby osób objętych usługami opiekuńczymi. Oznacza to, że w Gminie występuje zapotrzebowanie na tego typu pomoc. Ma to związek między innymi ze wzrostem odsetka osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej populacji Gminy, a także w wielu przypadkach brakiem wsparcia rodziny w opiece nad osobami starszymi ze względu na podejmowanie aktywności zawodowej to uniemożliwiającej.

Wykres 34. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2017-2020

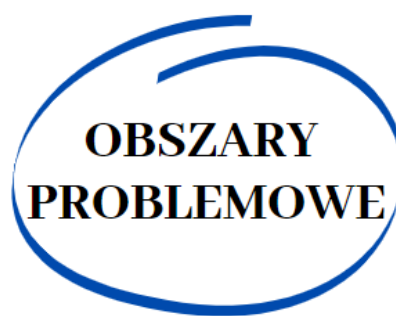
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Ważną rolę w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz integracji społecznej osób starszych odgrywa Klub „Senior+”, który powstał w Strachocinie. Klub ma na celu przyczynienie się do zwiększenia aktywności osób powyżej 60 roku życia i umożliwienie rozwijania swoich zainteresowań. Klub został utworzony na 15 miejsc.

Ponadto na terenie Gminy w Centrum Edukacji, Turystyki i Kultury odbywają się zajęcia Uniwersytetu Trzeciego Wieku. W 2020 roku brało w nich udział 220 osób – średnio w zajęciach uczestniczy 20 osób. W porównaniu do 2019 roku liczba osób zmniejszyła się prawie trzykrotnie, gdyż brało w nich udział 608 osób, natomiast w stosunku do 2018 roku zauważalny jest spadek w liczbie 340 osób¹⁷.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego.

- zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych
- stały wzrost na przestrzeni lat udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności

¹⁷ Raport o stanie Gminy Stronie Śląskie za 2018, 2019 i 2020 rok

7. PROMOCJA ZATRUDNIENIA, REINTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB PODLEGAJĄCYCH WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej jest bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy), jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość. Negatywne skutki bezrobocia odciskają również piętno na funkcjonowaniu rodziny osoby pozostającej bez pracy. W szczególności dotyczy to dzieci osoby bezrobotnej, które odczuwając własną sytuacją materialną jako gorszą, w porównaniu do swoich rówieśników, stopniowo mogą izolować się, co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Bezrobocie jest również przyczyną zaniechania uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym.

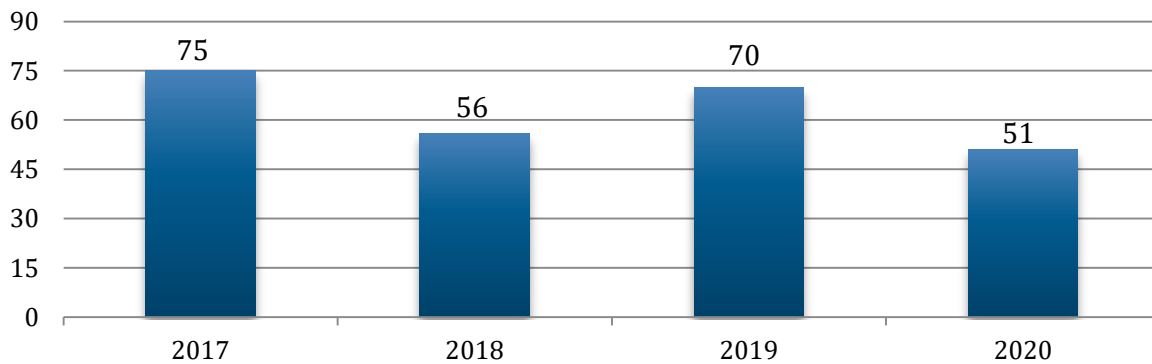
BEZROBOCIE

W 2020 roku bezrobocie jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znalazło się na drugim miejscu pod względem liczby rodzin otrzymujących pomoc.

W 2020 roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 51. Na przestrzeni lat 2017-2020 można zauważyć wahanie się liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z tego powodu. W porównaniu do 2017 roku liczba rodzin spadła o 32%, w stosunku do 2018 roku zauważyć można spadek w wysokości 8,9%, natomiast w porównaniu do 2019 roku o 27,1%. W 2020 roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 97, a więc rodziny z problemem bezrobocia stanowiły 52,6% ogółu.

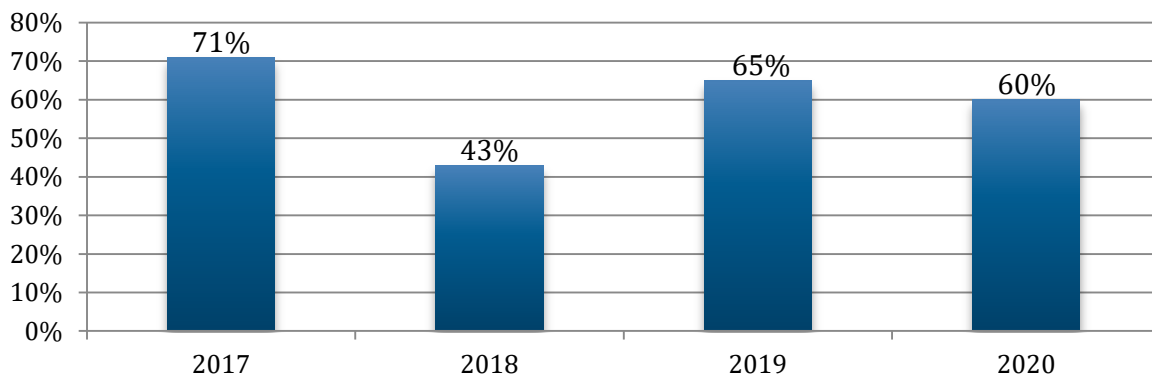
Wykres 35. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Poniższy wykres przedstawia wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020. Wskaźnik ten obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. W porównaniu do lat poprzednich obserwowany jest jego niewielki spadek – z 71% w 2017 roku do 60% w 2020 roku, natomiast w stosunku do 2018 roku zauważyć można jego wzrost o 17%. Należy zwrócić uwagę na to, że wskaźnik ten pomimo spadku utrzymuje się na przestrzeni ostatnich lat na stosunkowo wysokim poziomie.

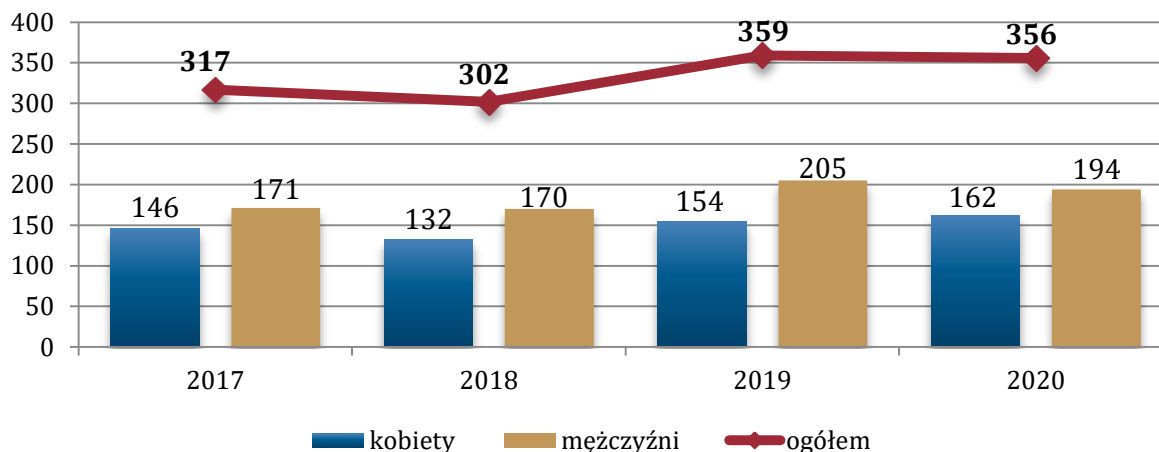
Wykres 36. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Pod koniec 2020 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kłodzku zarejestrowanych było łącznie 356 mieszkańców gminy Stronie Śląskie. Oznacza to spadek w stosunku do roku poprzedniego o 3 osoby. Pod względem płci występuje dysproporcja – pozostających bez pracy kobiet w 2020 roku było 162 (45,5%), natomiast mężczyzn – 194 (54,5%).

Wykres 37. Mieszkańcy gminy Stronie Śląskie zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2017–2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową możemy zauważyć, że pod koniec 2020 roku osoby do 25 roku życia stanowiły 11,2% wszystkich bezrobotnych, osoby do 30 roku życia – 25,8%, natomiast osoby powyżej 50 roku życia – 27,2%. W stosunku do 2019 roku nastąpił wzrost udziału osób do 25 roku życia oraz 30 roku życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy. Spadek jest zauważalny natomiast w przypadku osób powyżej 50 roku życia.

Tabela 32. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Stronie Śląskie w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2017-2020

kategoria wiekowa	31 grudnia 2017		31 grudnia 2018		31 grudnia 2019		31 grudnia 2020	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
do 25 roku życia	36	11,4	24	7,9	35	9,7	40	11,2
do 30 roku życia	70	22,1	69	22,8	81	22,6	92	25,8
powyżej 50 roku życia	132	41,6	88	29,1	129	35,9	97	27,2

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Poniższa tabela przedstawia liczbę długotrwale zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Stronie Śląskie w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy na przestrzeni lat 2017-2020. Pod koniec 2020 roku długotrwale bezrobotni stanowili 54,2% wszystkich mieszkańców Gminy zarejestrowanych w PUP. Dynamika zmian w omawianych latach prezentuje się następująco: w porównaniu do

2019 roku nastąpił wzrost udziału osób długotrwale bezrobotnych o 13,5 pp., w stosunku do 2018 roku zauważalny jest wzrost o 3,5 pp., natomiast w porównaniu do 2017 roku odsetek osób długotrwale bezrobotnych zmniejszył się o 10,8 pp.

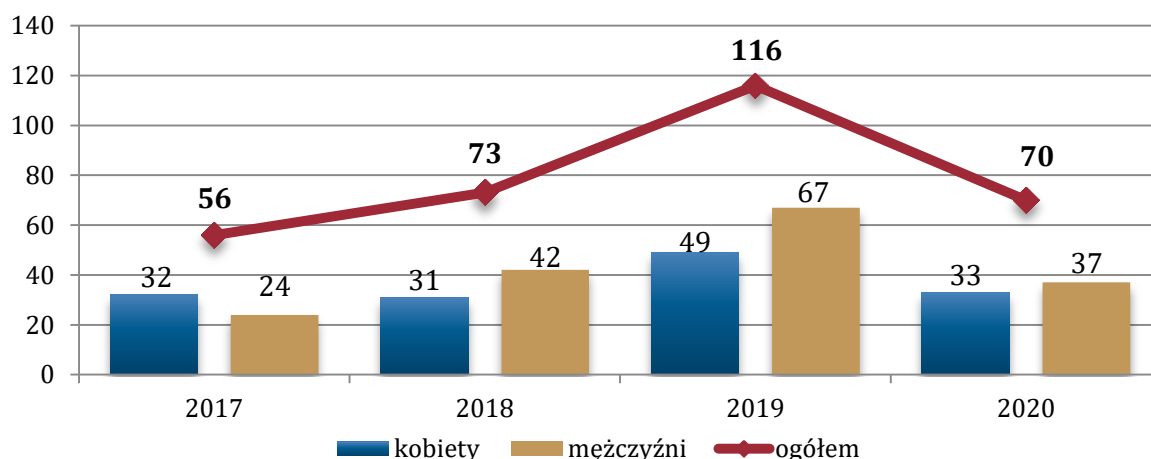
Tabela 33. Liczba zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Stronie Śląskie oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2017-2020

kategoria	31 grudnia 2017		31 grudnia 2018		31 grudnia 2019		31 grudnia 2020	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
długotrwale bezrobotni	206	65,0	153	50,7	146	40,7	193	54,2

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Prawo do zasiłku posiada bezrobotny zarejestrowany we właściwym powiatowym urzędzie pracy, między innymi wtedy jeśli nie ma dla niego propozycji odpowiedniej pracy, propozycji stażu, przygotowania zawodowego dorosłych, szkolenia, prac interwencyjnych lub robót publicznych. W 2020 roku 70 mieszkańców gminy Stronie Śląskie posiadało prawo do zasiłku, w tym 33 kobiety oraz 37 mężczyzn. W porównaniu do 2019 roku liczba osób z prawem do zasiłku uległa zmniejszeniu o 46 osób. Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku w 2020 roku stanowiły 19,7% ogółu osób zarejestrowanych w PUP.

Wykres 38. Liczba bezrobotnych mieszkańców gminy Stronie Śląskie z prawem do zasiłku w podziale na płeć na przestrzeni lat 2017–2020

Źródło: <https://klodzko.praca.gov.pl/>

W związku z pandemią COVID-19 oraz związanymi z nią obostrzeniami, pogorszeniu uległa sytuacja na rynku pracy. W czasie pandemii pracę straciło wiele osób, przede wszystkim pracujących w branżach szczególnie dotkniętych wprowadzanymi obostrzeniami oraz mających umowy cywilno-prawne. Skutki pandemii na rynku pracy mogą być jednak odroczone w czasie i dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej, między innymi kryzys występujący w wielu branżach. Radzenie sobie z epidemią, a w jej następstwie z kryzysem gospodarczym i pogorszeniem sytuacji

na rynku pracy, będzie wymagało w perspektywie najbliższych lat zwrócenia szczególnej uwagi na podejmowanie działań wspierających mieszkańców w tym zakresie.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyższej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego.

- znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców
- wzrost udziału osób w wieku do 25 lat oraz do 30 lat w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców
- bezrobocie jako jeden z głównych powodów udzielania pomocy społecznej
- wysoki wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej
- ryzyko pogorszenia się sytuacji na rynku pracy spowodowane pandemią COVID-19

8. WSPARCIE OSÓB Z PROBLEMEM UBÓSTWA

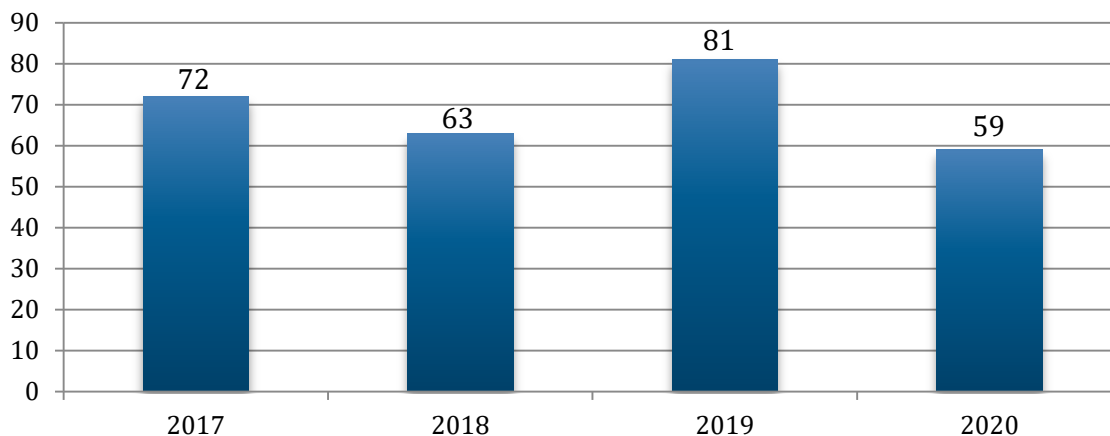
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawniające były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

Dane źródłowe pokazują, że ogólna liczba rodzin zamieszkujących Gminę, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa uległa na przestrzeni lat 2017-2020 spadkowi. W 2017 roku z tego powodu z pomocy skorzystały 72 rodziny, w 2018 roku – 63, w 2019 roku – 81, natomiast w 2020 roku – 59 rodzin. W stosunku do 2019 roku oznacza to spadek o 22 rodziny, w porównaniu do 2018 roku zmniejszenie o 4 rodziny, natomiast w stosunku do 2017 roku spadek o 13 rodzin.

Wykres 39. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

UBÓSTWO

W 2020 roku ubóstwo jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znalazło się na pierwszym miejscu pod względem liczby rodzin otrzymujących pomoc.

W 2020 roku zasiłki stałe pobierało 30 osób na łączną kwotę 180 469 zł. Na przestrzeni analizowanych lat liczba zasiłków stałych uległa niewielkiemu zmniejszeniu. Liczba świadczeniobiorców zasiłków okresowych w 2020 roku kształtowała się na poziomie 38 osób. Oznacza to niski spadek w porównaniu do poprzednich lat. Na zasiłki okresowe w 2020 roku wydatkowano kwotę 62 700 zł – to o 4,5% mniej niż w 2019 roku. Zasiłek celowy z kolei, został przyznany w 2020 roku 60 osobom, czyli znacznie mniejszej liczbie niż w poprzednich latach. Kwota świadczeń zasiłku celowego w 2020 roku wyniosła 55 548 zł i tym samym była o 29% niższa niż w 2019 roku. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 34. Liczba osób i kwota świadczeń (w złotych), którym przyznano zasiłki stałe, okresowe i celowe na przestrzeni lat 2017-2020

wyszczególnienie		2017	2018	2019	2020
ZASIŁEK STAŁY	liczba osób	35	34	35	30
	kwota świadczeń	206 607	181 108	190 774	180 469
ZASIŁEK OKRESOWY	liczba osób	39	29	42	38
	kwota świadczeń	65 000	53 017	60 000	62 700
ZASIŁEK CELOWY	liczba osób	83	138	105	60
	kwota świadczeń	58 008	79 472	78 200	55 548

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Ośrodek Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim od stycznia 2019 roku realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”, który zastąpił realizowany w latach poprzednich program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i z niepełnosprawnością. W 2020 roku świadczenie pieniężne w ramach tego Programu przyznane zostało 47 osobom, natomiast niepieniężne w formie posiłku – 20 osobom, w tym większość stanowiły dzieci, tj. 19. W ciągu analizowanych lat liczba osób otrzymujących świadczenie pieniężne, jak i niepieniężne uległa zmniejszeniu.

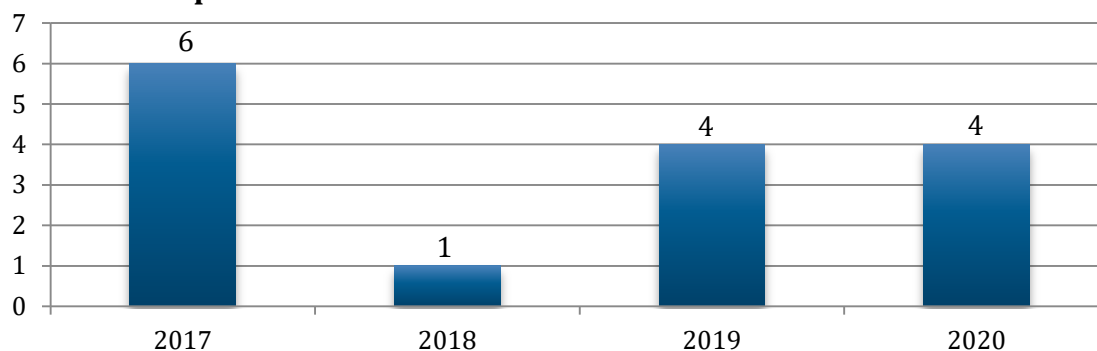
Tabela 35. Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego i niepieniężnego w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
świadczenie pieniężne	60	61	85	47
świadczenie niepieniężne	33	25	19	20
(posiłek), w tym dzieci:	33	22	18	19

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa jak i jego skutkiem. W 2020 roku z powodu bezdomności pomoc i wsparcie otrzymały 4 osoby. Podobnie sytuacja wyglądała w 2019 roku, w 2018 roku pomocą objęto tylko 1 osobę, natomiast w 2017 roku – 6 osób. Dane statystyczne dotyczące liczby osób korzystających z pomocy i wsparcia z OPS wskazują na to, że problem bezdomności na terenie Gminy występuje w znikomym stopniu.

Wykres 40. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Ośrodek Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim osobom zagrożonym bezdomnością bądź bezdomnym udziela pomocy w formie schronienia. W 2020 roku OPS udzielił schronienia 2 osobom na łączną kwotę 8 626 zł. W 2019 i 2018 roku przyznano je po 1 osobie, natomiast w 2017 roku – 5 osobom.

Tabela 36. Liczba osób, którym udzielono schronienia oraz kwota świadczenia w latach 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba osób	5	1	1	2
kwota świadczeń (zł)	22 230	227	2 190	8 626

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego.

→ ubóstwo jako jeden z głównych powodów udzielania pomocy i wsparcia mieszkańcom Gminy przez Ośrodek Pomocy Społecznej

→ ograniczenie możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych w wyniku niedoboru środków finansowych, skutkujące funkcjonowaniem w sytuacji zagrożenia egzystencji

→ ograniczona aktywność zawodowa i społeczna wśród osób dorosłych; przyjmowanie pozycji społecznej „osoby ubogiej” jako stałej formy funkcjonowania społecznego, która prowadzi do zjawiska wyuczonej bezradności

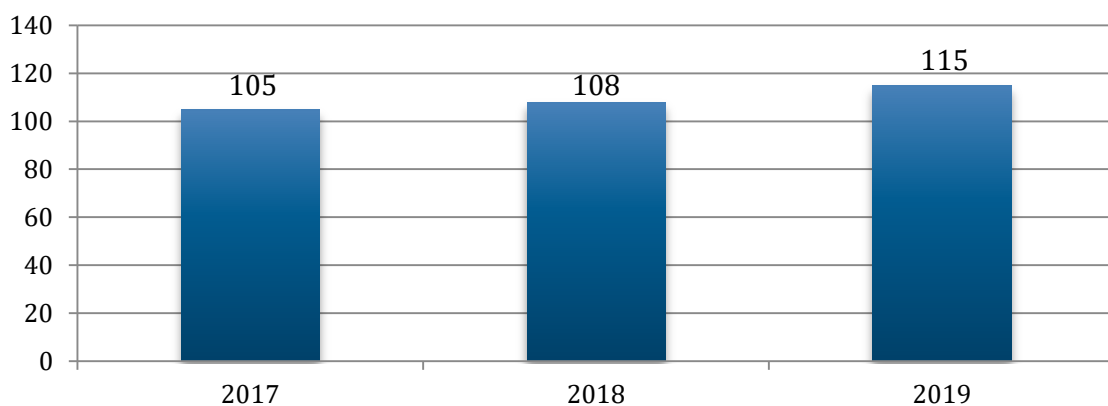
9. PROBLEM PRZESTĘPCZOŚCI

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

W 2019 roku w gminie Stronie Śląskie stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 115 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 20,22 przestępstw. W porównaniu do poprzednich lat liczba przestępstw uległa zwiększeniu.

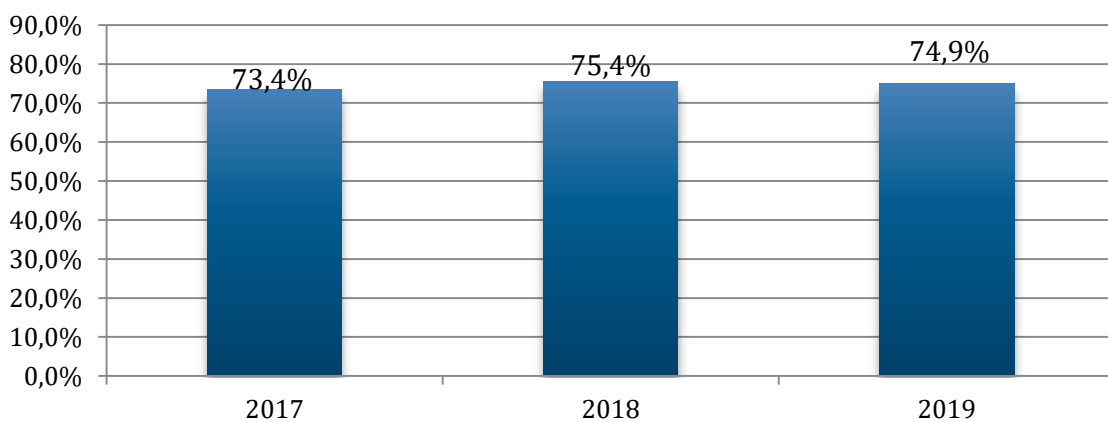
Wykres 41. Liczba szacunkowa stwierdzonych przestępstw (w oparciu o dane powiatowe) na terenie gminy Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/>

Rozpatrując kwestie wykrywalności przestępstw na terenie gminy Stronie Śląskie w 2019 roku można zauważyć, że wskaźnik ten jest większy od wskaźnika wykrywalności na terenie województwa dolnośląskiego (66%) oraz nieco większy od wskaźnika na terenie całej Polski (73%). Dane statystyczne pokazują, że wskaźnik ten w stosunku do 2018 roku uległ zmniejszeniu.

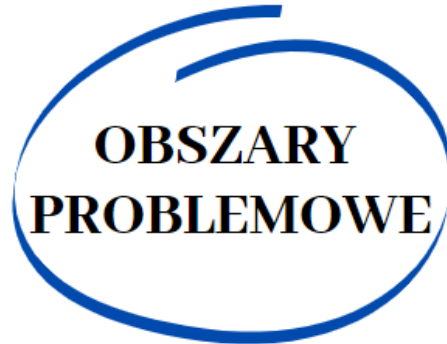
Wykres 42. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w gminie Stronie Śląskie w latach 2017-2019

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/>

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego.

spadek wskaźnika wykrywalności
przestępstw

wzrost liczby przestępstw stwierdzonych
na terenie Gminy

IV. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów monitorowania i ewaluacji, ram finansowych oraz przepisów dotyczących wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz, jest diagnoza sytuacji społecznej oraz analiza SWOT, będąca skutecznym narzędziem oceny uwarunkowań strategicznych. Przeprowadzona analiza przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

Rysunek 4. Elementy procesu planowania strategicznego

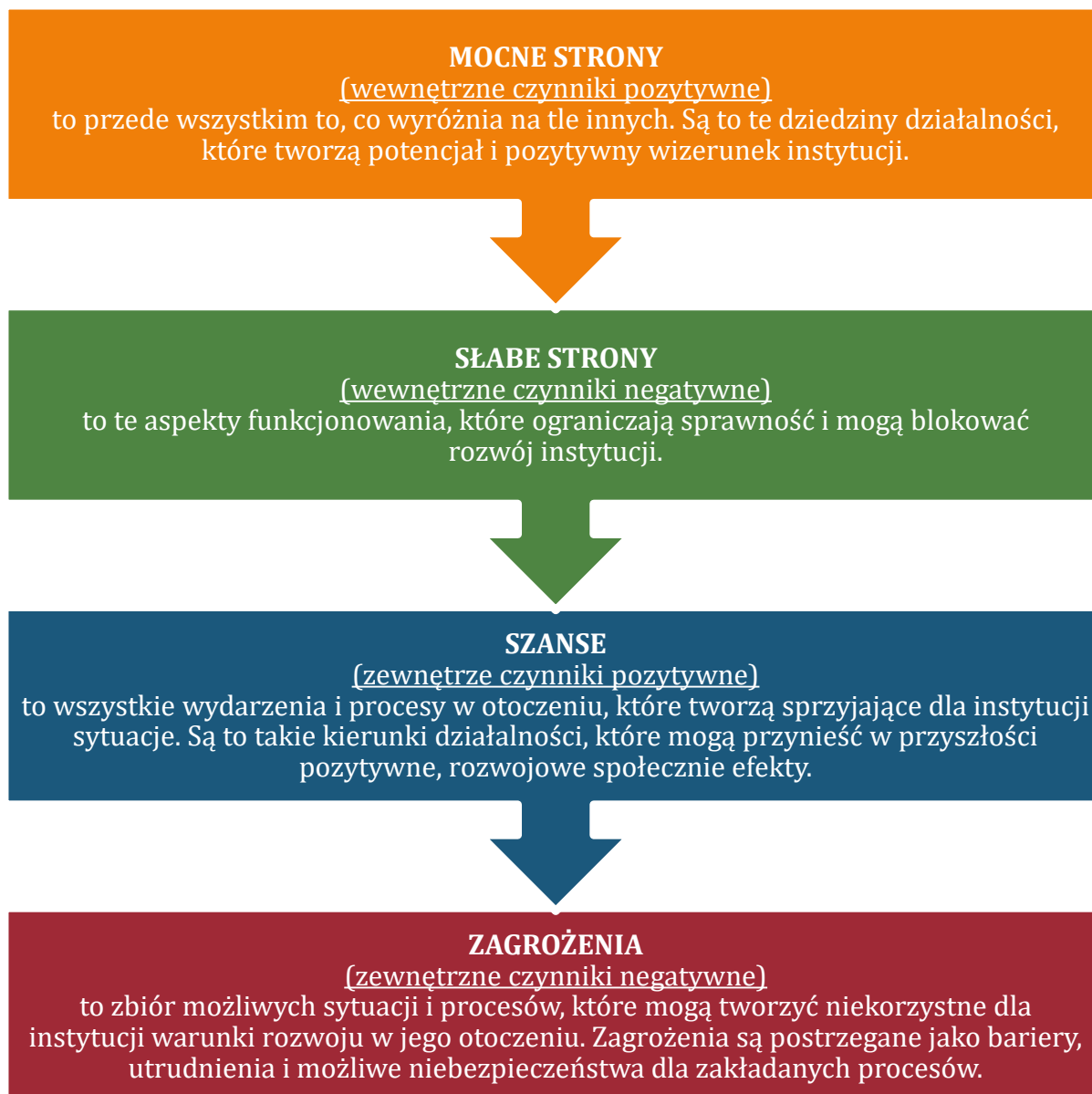
Źródło: opracowanie własne

1. ANALIZA SWOT

Jedną z powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot.

GRUPY CZYNNIKÓW W METODZIE SWOT SĄ DEFINIOWANE W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB:

MOCNE STRONY

1. Funkcjonowanie na terenie Gminy organizacji pozarządowych o profilu działalności skierowanej na pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych.
2. Wzrost podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON.
3. Funkcjonowanie dużego przedsiębiorstwa zatrudniającego 250-999 osób.
4. Rozwinięta infrastruktura edukacyjna, w tym: szkoły podstawowe i ponadpodstawowe, przedszkola i żłobek.
5. Funkcjonowanie Centrum Edukacji, Turystyki i Kultury wraz z Biblioteką Miejską.
6. Rozwinięta oferta rekreacyjna.
7. Spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej.
8. Spadek wskaźnika deprivacji lokalnej.
9. Dostęp do pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych i doświadczających przemocy w rodzinie dzięki funkcjonowaniu Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin oraz Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla Dzieci i Młodzieży.
10. Funkcjonowanie samopomocowej grupy wsparcia dla osób z problemem alkoholowym (grupa AA).
11. Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców.
12. Prowadzenie zajęć terapeutycznych grupy wsparcia przez terapeutę ds. uzależnień.
13. Spadek liczby osób zatrzymanych do wytrzeźwienia.

SŁABE STRONY

1. Spadek liczby mieszkańców.
2. Ujemny przyrost naturalny na przestrzeni ostatnich lat.
3. Znaczny wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności na przestrzeni ostatnich lat.
4. Ujemne saldo migracji wewnętrznych.
5. Spadek liczby czytelników bibliotek.
6. Wzrost stopy bezrobocia.
7. Wzrost liczby przeprowadzonych interwencji przez Strażników Miejskich.
8. Brak rodzin wspierających.
9. Spadek wskaźnika małżeństw.
10. Wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu.
11. Brak działających klubów samopomocowych dla osób współuzależnionych, DDA.
12. Wzrost wartości sprzedanego alkoholu.
13. Wysoki odsetek dorosłych mieszkańców spożywających alkohol.
14. Problem prowadzenia pojazdów przez osoby nietrzeźwe.
15. Problem spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży.
16. Dostęp do alkoholu i papierosów wśród dzieci i młodzieży.
17. Wysoki odsetek uczniów spożywających alkohol oraz palących papierosy.
18. Wzrost liczby osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
19. Wzrost liczby rodzin wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”.
20. Wzrost liczby przestępstw dotyczących znęcania się.
21. Znaczna część dzieci i młodzieży deklarująca doświadczenie i stosowanie cyberprzemocy.

- 14. Funkcjonowanie Klubu „Senior+”.
- 15. Niski odsetek dorosłych i uczniów zażywających narkotyki lub dopalacze.

- 22. Wysoki odsetek uczniów deklarujących występowanie w swojej szkole przemocy między uczniami.
- 23. Wysoki odsetek mieszkańców deklarujący znajomość kogoś w swoim otoczeniu dotkniętego problemem przemocy w rodzinie.
- 24. Pozytywny stosunek do stosowania kar fizycznych wobec dzieci wśród średnio co czwartego dorosłego mieszkańca.
- 25. Wzrost udziału osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców.
- 26. Wzrost szacunkowej liczby przestępstw.
- 27. Spadek wskaźnika wykrywalności sprawców przestępstw.

SZANSE

- 1. Rozwój gospodarczy Gminy.
- 2. Pozyskanie środków unijnych na rozwój Gminy.
- 3. Utworzenie nowych miejsc pracy.
- 4. Aktywizacja społeczna mieszkańców, rozwój fizyczny i sportowy.
- 5. Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
- 6. Wzrost aktywności i integracji osób starszych.
- 7. Dostępność do pomocy w przypadku doświadczenia przez mieszkańców problemów przemocy lub uzależnień.
- 8. Rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
- 9. Dostęp mieszkańców do informacji na temat możliwych form pomocy w przypadku problemów uzależnień i przemocy.

ZAGROŻENIA

- 1. Starzejące się społeczeństwo.
- 2. Konsekwencje gospodarcze i zdrowotne spowodowane pandemią koronawirusa.
- 3. Przepisy prawne utrudniające wprowadzania nowych rozwiązań.
- 4. Wzrost zapotrzebowania na ośrodki wsparcia oraz zakłady opiekuńczo-lecznicze dla osób starszych i niepełnosprawnych.
- 5. Zwiększenie się liczby mieszkańców potrzebujących pomocy społecznej.
- 6. Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności.
- 7. Zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych.
- 8. Wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych.
- 9. Zwiększenie skali problemu przemocy w stosunku do dzieci.
- 10. Wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach, zaburzenie więzi rodzinnych.
- 11. Podejmowanie zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

10. Skuteczność w rozwiązywaniu problemów społecznych oraz przeciwdziałaniu im dzięki współpracy międzyinstytucjonalnej.
11. Rozwój usług społecznych na rzecz osób starszych.
12. Szkolenia i podnoszenie kompetencji kadry działającej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.

12. Ryzyko zaburzeń psychicznych i zachowań suicydalnych wśród dzieci i młodzieży.
13. Rozwój problemów uzależnień behawioralnych wynikających z długotrwałej izolacji i ograniczeń spowodowanych pandemią COVID-19.

2. MISJA I WIZJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Gminy w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia stan, który chcemy uzyskać w najbardziej korzystnych warunkach rozwoju. Wyznacza ona określony punkt orientacyjny. **Wizja** rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Stronie Śląskie została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problemowych w części diagnostycznej. Brzmi ona następująco:

Gmina Stronie Śląskie jest przyjaznym miejscem dla jej mieszkańców, który zapewnia wsparcie i zaspokaja potrzeby rodzin, stwarza warunki do rozwoju i integracji społecznej rodzin, osób starszych oraz z niepełnosprawnością, jak również wszystkich zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Tak sformułowana wizja pozwala na zdefiniowanie **misji**, czyli ogólnego celu, który pokazuje kierunek, w którym Gmina zmierza. Brzmi ona:

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stronie Śląskie jest zapewnienie mieszkańcom kompleksowego wsparcia, podnoszenie poziomu i jakości ich życia oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez rozwijanie nowych form wsparcia społecznego.

3. KIERUNKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Dla każdego z celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne, przy których zaprezentowane zostały planowane zadania. Przyczynią się one do realizacji celów strategicznych. Określone zostały także podmioty odpowiedzialne, podmioty współpracujące, termin realizacji poszczególnych zadań, zakładane rezultaty oraz źródła finansowania.

CELE STRATEGICZNE

**Sprawny i zintegrowany system
wspierania rodziny**

**Stworzenie warunków służących
zaspokajaniu potrzeb osób starszych
i z niepełnosprawnością**

**Promocja zdrowego stylu życia poprzez
profilaktykę rozwiązywania problemów
uzależnień**

**Kompleksowa pomoc osobom
doznającym przemocy w rodzinie**

**Wsparcie i aktywizacja społeczno-
zawodowa osób bezrobotnych**

**Przeciwdziałanie marginalizacji
społecznej osób zagrożonych ubóstwem**

**Podniesienie poziomu bezpieczeństwa
w przestrzeni publicznej**

**Poprawa dobrostanu psychicznego
mieszkańców**

CEL STRATEGICZNY NR 1**SPRAWNY I ZINTEGROWANY SYSTEM WSPIERANIA RODZINY****Cel operacyjny nr 1**

Podniesienie poziomu i jakości funkcjonowania rodzin oraz wzmocnienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, pomocy asystenta rodziny.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	2021-2031	OPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Zabezpieczenie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.	Poprawa sytuacji dzieci znajdujących się w rodzinach zastępczych.	2021-2031	OPS, PCPR, Sąd	Budżet Gminy
Zapewnienie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego w zakresie wsparcia prawnego i psychologicznego.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	2021-2031	OPS, UM, PCPR	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze UE
Organizowanie warsztatów dla rodziców wzmacniających kompetencje wychowawcze.	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców z terenu Gminy.	Rok: 2022, 2024, 2026, 2028, 2030	UM, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Zabezpieczenie potrzeb bytowych rodzin – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	2021-2031	OPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Zapewnienie miejsc w żłobku.	Zapewnienie opieki dzieciom do lat 3 oraz umożliwienie rodzicom podjęcie zatrudnienia.	2021-2031	UM	Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel operacyjny nr 2

Poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży, wspomaganie ich rozwoju oraz zwiększenie integracji rodzin.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez współpracę z placówkami oświatowymi.	Poprawa sytuacji życiowej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez pomoc ze strony placówek oświatowych.	2021-2031	OPS, placówki oświatowe, placówki POZ	Bez kosztów
Organizowanie różnego rodzaju działań i aktywności mających na celu integrację dzieci i młodzieży oraz rodzin.	Wzrost integracji rodzin z dziećmi.	2021-2031	UM, OPS, CETiK, placówki oświatowe, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa
Współpraca z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin problemów.	Poprawa funkcjonowania rodzin z dziećmi.	2021-2031	OPS, placówki oświatowe	Bez kosztów
Rozwijanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży.	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży.	2021-2031	placówki oświatowe, CETiK, NGO	Budżet Gminy
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży.	2021- 2031	UM, GKRPA, placówki oświatowe, CETiK	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze UE

CEL STRATEGICZNY NR 2**STWORZENIE WARUNKÓW SŁUŻĄCYCH ZASPOKAJANIU POTRZEB OSÓB
STARSZYCH I Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ****Cel operacyjny nr 1**

Poprawa funkcjonowania osób starszych i z niepełnosprawnością w życiu społecznym.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Dostosowywanie infrastruktury gminnej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) do potrzeb osób z niepełnosprawnością.	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób z niepełnosprawnością po obiektach infrastruktury gminnej.	2021-2031	UM	Budżet Gminy PFRON Fundusze Europejskie
Współpraca z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz wspieranie ich działalności.	Zintensyfikowanie działań mających na celu współpracę z organizacjami pozarządowymi.	2021-2031	UM, OPS, NGO	Budżet Gminy
Inicjowanie działań mających na celu utworzenie warsztatu terapii zajęciowej lub/i środowiskowego domu samopomocy dla osób z terenu Gminy poprzez podpisanie stosownych porozumień z podmiotami prowadzącymi.	Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami oraz wzmocnienie ich samodzielności.	2021- 2031	OPS, NGO	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa
Stworzenie warunków do integracji społecznej osób starszych oraz z niepełnosprawnością poprzez realizację projektów socjalnych, programów skierowanych do tych osób.	Wzrost integracji społecznej osób starszych i z niepełnosprawnością.	2021-2031	OPS, UM, CETiK, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnością i starszym.	Poprawa warunków bytowych osób z niepełnosprawnością i starszych.	2021-2031	OPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Zapewnienie miejsc w Domach Pomocy Społecznej.	Poprawa warunków bytowych osób wymagających całodobowej opieki.	2021-2031	OPS	Budżet Gminy
Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych.	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich rozpowszechnienia o 20%.	2021-2031	OPS, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy Budżet Państwa

Propagowanie i organizowanie wolontariatu w odpowiedzi na potrzeby osób starszych oraz z niepełnosprawnością.	Zapewnienie pomocy i towarzystwa osobom starszym oraz z niepełnosprawnością oraz wspieranie ich w codzienności.	2021-2031	OPS, UM, NGO	Budżet Gminy
Prowadzenie i promocja nowoczesnych rozwiązań opieki nad osobami starszymi oraz z niepełnosprawnością (np. teleopieka, teleanioł itp.).	Poprawa dostępności do nowoczesnych usług opieki dla osób z niepełnosprawnością i starszych.	2021-2031	OPS, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON

Cel operacyjny nr 2

Wzrost aktywności i integracji społecznej seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Kontynuowanie prowadzenia Klubu „Senior+”.	Zagospodarowanie czasu wolnego dla osób starszych oraz ich integracja społeczna.	2021-2031	UM, OPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Prowadzenie akcji informacyjnych/warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób starszych.	Rok: 2023, 2025, 2027, 2029, 2031	OPS, UM, PP, SM, CETiK, NGO	Budżet Gminy
Promowanie pozytywnego wizerunku osoby z niepełnosprawnością i osób starszych w społeczności lokalnej.	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów oraz osób z niepełnosprawnością.	2021- 2031	OPS, UM, CETiK placówki oświatowe, NGO	Budżet Gminy
Organizacja zajęć: rekreacyjno-sportowych, kulturalnych, promujących zdrowy i aktywny tryb życia oraz edukacyjnych, mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów oraz osób z niepełnosprawnością.	Poprawa dostępności do zajęć sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnością, wzrost ich aktywności społecznej oraz umiejętności.	2021- 2031	OPS, UM, CETiK, NGO	Budżet Gminy Fundusze Europejskie

CEL STRATEGICZNY NR 3**PROMOCJA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA POPRZEZ PROFILAKTYKĘ
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ****Cel operacyjny nr 1**

Zapewnienie pomocy społecznej dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz rozwój systemu wsparcia.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia.	Poprawa warunków bytowych rodzin z problemem uzależnienia.	2021-2031	OPS	Budżet Gminy
Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu; kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu.	Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe.	2021-2031	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Inicjowanie powstania grup samopomocowych skierowanych do dorosłych dzieci alkoholików (DDA) oraz osób współuzależnionych.	Powstanie grupy samopomocowej dla osób uzależnionych i ich rodzin.	2021-2031	OPS, GKRPA, NGO	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Wzrost liczby osób podejmujących terapię w placówkach leczenia odwykowego.	2021-2031	OPS, GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Kontynuowanie prowadzenia Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin oraz Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla Dzieci i Młodzieży.	Dostęp do pomocy i wsparcia rodzin z problemem uzależnienia.	2021-2031	OPS, GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Wspieranie działań placówek lecznictwa odwykowego poprzez finansowanie programów terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych uzupełniających ofertę świadczeń zdrowotnych NFZ.	Zwiększenie dostępności do udziału w programach terapeutycznych.	2021- 2031	GKRPA, placówki ochrony zdrowia	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych grup zawodowych (m.in. pedagodzy, nauczyciele, wychowawcy, pracownicy socjalni, asystent rodziny, policjanci) z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Wzrost wiedzy specjalistów z zakresu profilaktyki uzależnień, zwiększenie skuteczności oddziaływać profilaktycznych.	2021-2031	GKRPA, OPS, PP, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Cel operacyjny nr 2

Prowadzenie działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w celu opóźnienia inicjacji alkoholowej, nikotynowej i narkotykowej.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KBdSPN, IPIiN związanych z tematyką uzależnień.	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień, rozwój psychospołeczny uczniów.	2021-2031	GKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja w szkołach warsztatów i innych form edukacyjnych uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień oraz pozalekcyjnych zajęć z elementami profilaktyki.	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień, rozwój psychospołeczny uczniów.	2021-2031	GKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień.	Ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży.	2021-2031	OPS, GKRPA, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Realizacja warsztatów profilaktycznych dla rodziców dotyczących profilaktyki uzależnień.	Podniesienie poziomu wiedzy rodziców na temat uzależnień.	2021-2031	OPS, GKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i dla sprzedawców dotyczących konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.	Spadek dostępności alkoholu dla dzieci.	Rok: 2022, 2024, 2026, 2028, 2030	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Monitorowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych.	Zmniejszenie sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.	Rok: 2022, 2024, 2026, 2028, 2030	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Cel operacyjny nr 3

Wzmacnianie świadomości społecznej na temat konsekwencji zażywania substancji psychoaktywnych wśród mieszkańców.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień.	Zmiana postaw mieszkańców względem używania substancji psychoaktywnych.	2021-2031	GKRPA, OPS, UM, PP, SM, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia przy współpracy międzyinstytucjonalnej.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości zdrowotnych oraz korzyści zdrowego stylu życia.	2021- 2031	GKRPA, OPS, UG, PP, SM, CETiK, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców mających na celu uświadomienie konsekwencji spożywania alkoholu, a przede wszystkim: wczesnej inicjacji alkoholowej przez dzieci i młodzież, spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży oraz prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.	Zmniejszenie skali prowadzenia pojazdów przez osoby nietrzeźwe oraz spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży.	2021-2031	GKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
--	--	-----------	---------------------------	--

CEL STRATEGICZNY NR 4

KOMPLEKSOWA I PROFESJONALNA POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY W RODZINIE

Cel operacyjny nr 1

Zapewnienie wsparcia rodzinom dotkniętym problemem przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Pomoc rodzinom doznającym przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Spadek liczby rodzin, w których występuje przemoc.	2021-2031	OPS, GKRPA, PP, ZI, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, Sąd	Budżet Gminy
Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w lokalnych mediach oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie.	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2021-2031	OPS, GKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizacja szkoleń dla pracowników instytucjonalnych w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieska Karta”.	Poszerzenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”.	2021-2031	OPS, UM, GKRPA, PP, ZI, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, Sąd	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Udzielanie porad dla doznających i stosujących przemoc w rodzinie oraz zagrożonych przemocą w rodzinie.	Dostęp do pomocy i wsparcia rodzin, w których występuje przemoc.	2021-2031	OPS, GKRPA, ZI	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Cel operacyjny nr 2

Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie przemocy w rodzinie oraz wrażliwości społecznej na jej przejawy.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w celu podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy.	Poszerzenie kompetencji wychowawczych, wzrost wiedzy rodziców na temat wychowania bez przemocy.	Rok: 2022, 2024, 2026, 2028, 2030	OPS, UM, GKRPA, ZI placówki oświatowe, PP, SM	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach społecznych przeciw przemocy w rodzinie.	Wzrost poziomu wiedzy mieszkańców na temat przemocy w rodzinie oraz możliwości pomocy, a także wzrost wrażliwości społeczności lokalnej na jej przejawy.	2021-2031	OPS, GKRPA, ZI, PP, SM, UM, PCPR, placówki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących, przemocy w rodzinie, komunikacji interpersonalnej, umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	Podniesienie umiejętności psychospołecznych uczniów, wzrost wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie przemocy.	2021-2031	GKRPA, ZI placówki oświatowe, PP, SM	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Utworzenie grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.	Zapewnienie pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.	2021-2031	OPS, ZI	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

CEL STRATEGICZNY NR 5**WSPARCIE I AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA OSÓB BEZROBOTNYCH****Cel operacyjny nr 1**

Zwiększenie szans na podjęcie zatrudnienia, w tym osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: poradnictwa zawodowego, organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych oraz zwiększających szanse na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia.	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w Gminie.	2021-2031	OPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: organizowania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych.	Wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców Gminy biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych i pracach społecznie użytecznych.	2021-2031	OPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa
Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.	Wzrost wiedzy wśród osób bezrobotnych na temat dostępnych form wsparcia.	2021-2031	OPS, PUP, UM	Budżet Gminy
Wykorzystanie w pracy socjalnej kontraktów socjalnych służących aktywizacji zawodowej i zwiększenia szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych.	Zwiększenie liczby kontraktów socjalnych w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.	2021-2031	OPS, PUP	Budżet Gminy

CEL STRATEGICZNY NR 6**PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI SPOŁECZNEJ OSÓB ZAGROŻONYCH
UBÓSTWEM****Cel operacyjny nr 1**

Zapewnienie wsparcia dla osób i rodzin z problemem ubóstwa oraz zagrożonych tym problemem.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej.	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Gminy.	2021-2031	OPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej – posiłku.	Zwiększenie dostępności do pomocy w zakresie dożywiania.	2021-2031	OPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem ubóstwa.	Zniwelowanie nierówności edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem.	2021-2031	OPS, UM, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie uczniom pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Poprawa funkcjonowania dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych.	2021-2031	OPS	Budżet Gminy Budżet Państwa

CEL STRATEGICZNY NR 7**PODNIESIENIE POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA W PRZESTRZENI PUBLICZNEJ****Cel operacyjny nr 1**

Poprawa i zwiększenie bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Szeroko rozumiana edukacja mieszkańców na rzecz bezpieczeństwa zarówno w miejscu zamieszkania, jak i w miejscach publicznych.	Zwiększenie wiedzy mieszkańców nt. bezpieczeństwa.	2021-2031	PP, SM, OPS, UM, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Rozwój monitoringu wizyjnego na terenie Gminy.	Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa w Gminie.	2021-2031	UM	Budżet Gminy
Kontrola trzeźwości kierowców.	Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa w Gminie.	2021-2031	PP	Budżet Gminy Budżet Państwa
Podejmowanie interwencji wobec osób zakłócających porządek publiczny.	Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa w Gminie.	2021-2031	PP, SM	Budżet Gminy Budżet Państwa

CEL STRATEGICZNY NR 8**POPRAWA DOBROSTANU PSYCHICZNEGO MIESZKAŃCÓW****Cel operacyjny nr 1**

Zwiększenie świadomości i wrażliwości społecznej na temat zdrowia psychicznego oraz zapewnienie dostępności do pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego.	Zwiększenie liczby mieszkańców mających problemem w zakresie zdrowia psychicznego zgłaszających się po pomoc.	2021-2031	OPS, UM	Budżet Gminy
Prowadzenie kampanii profilaktycznych, wykładów, spotkań ze specjalistami na temat zdrowia psychicznego oraz higieny psychicznej w odniesieniu do uwarunkowań związanych z pandemią COVID-19.	Zwiększanie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego oraz higieny psychicznej.	Rok: 2022, 2024, 2026, 2028, 2030	UM	Budżet Gminy

Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	Zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego.	2021-2031	UM, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży.	Poprawa dobrostanu psychicznego dzieci i młodzieży.	2021-2031	OPS, placówki oświatowe,	Budżet Gminy
Przeprowadzenie warsztatów dla uczniów dotyczących systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.	Wzrost poczucia bezpieczeństwa w zakresie zdrowia psychicznego wśród uczniów.	Rok: 2022, 2024, 2026, 2028, 2030	UM, placówki oświatowe	Budżet Gminy

4. RAMY FINANSOWE STRATEGII

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.). Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii rozwiązywania problemów społecznych jest jej finansowanie. Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu gminy Stronie Śląskie. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych gminy Stronie Śląskie. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych. Zawarte w dokumencie Strategii wartości finansowe mają jedynie charakter szacunkowy i będą musiały być w trakcie jej realizacji potwierdzone zapisami w uchwałach budżetowych na kolejne lata i wieloletnich prognozach finansowych.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stronie Śląskie przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2018-2020, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej. Prognoza uwzględnia także ryzyka finansowe tj. zmianę przepisów, wzrost wydatków, inflację. W prognozie na lata 2021-2031 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną.

Tabela 37. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stronie Śląskie na lata 2021-2031

rok	pomoc społeczna (dział 852)	edukacyjna opieka wychowawcza (dział 854)	rodzina (dział 855)	ogółem
2018	884 692	21 055	5 475 915	6 381 662
2019	903 873	31 810	6 872 392	7 808 075
2020	827 292	21 084	8 124 792	8 973 168
PROGNOZA				
2021	847 974	21 611	8 327 912	9 197 497
2022	869 174	22 151	8 536 110	9 427 435
2023	890 903	22 705	8 749 512	9 663 120
2024	913 176	23 273	8 968 250	9 904 699
2025	936 005	23 855	9 192 456	10 152 316
2026	959 405	24 451	9 422 268	10 406 124
2027	983 390	25 062	9 657 824	10 666 276
2028	1 007 975	25 689	9 899 270	10 932 934
2029	1 033 174	26 331	10 146 752	11 206 257
2030	1 059 004	26 989	10 400 421	11 486 414
2031	1 085 479	27 664	10 660 431	11 773 574

Źródło: opracowanie własne

5. SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stronie Śląskie to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stronie Śląskie zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w Gminie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Ośrodka Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stronie Śląskie na lata 2021-2031 obejmować będzie pięć etapów, przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 38. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską w Stroniu Śląskim o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stronie Śląskie na lata 2021-2031”.	III kwartał 2021 r.
Etap II	Koordynacja realizacji działań objętych Strategią.	III kwartał 2021 r. – IV kwartał 2031 r.
Etap III	Monitoring Strategii.	W miesiącu marcu następnego roku za rok poprzedni począwszy od 2022 r. do 2031 r.
Etap IV	Uzupełnianie Strategii o nowe zadania i programy.	Sukcesywnie w okresie wdrażania Strategii czyli od III kwartału 2021 r. do IV kwartału 2031 r.
Etap V	Podsumowanie i ocena Strategii (ewaluacja ex-post).	I kwartał 2032 r.

Źródło: opracowanie własne

6. SYSTEM AKTUALIZACJI STRATEGII

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne, to jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne będą realizowane cyklicznie. Konsekwencje pojawienia się koronawirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez nią choroby COVID-19 mogą spowodować konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze i społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej. W związku z tym mogą pojawić się nowe wyzwania dla polityki lokalnej. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. Kierownik OPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brać pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji dokumentu Strategii kierownik OPS powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stronie Śląskie, ale również nowe, nie ujęte w niej zadania,

których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć. Bezpośrednim koordynatorem jest kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim. Zadaniem koordynatora jest ciągły nadzór nad pracami OPS w zakresie wdrażania i aktualizacji Strategii.

7. KOMUNIKACJA SPOŁECZNA I PROMOCJA STRATEGII

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. Władze samorządowe w trakcie wdrażania Strategii muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić baczną uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Władze samorządowe muszą kontaktować się z jednej strony z otoczeniem wewnętrznym, obejmującym pracowników, którzy uczestniczą bezpośrednio w administrowaniu Gminą (ich wiedza, motywacja, umiejętności praktyczne, kompetencje interpersonalne,) lecz także technologie i zasoby organizacji.

Z drugiej strony muszą również komunikować się z otoczeniem zewnętrznym obejmującym: ogół mieszkańców Gminy, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje, czy przedsiębiorstwa.

Otoczenie zewnętrzne dalsze to natomiast otoczenie Gminy, jako wspólnoty terytorialnej: sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopństwowe. Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej to:

- możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem;
- informacja o postępach wdrażania Strategii;
- współpraca z mediami – podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach lokalnych;
- informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymywanie wzajemnej współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie w prasie lokalnej oraz w Internecie danych na temat zaangażowania finansowego Unii Europejskiej w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych została udostępniona na stronie internetowej Gminy i została poddana konsultacjom społecznym.

8. MONITORING I EWALUACJA

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą między innymi przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu). Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UM, Policji, PUP, ze sprawozdań OPS, GKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji Strategii przygotowywana będzie przez OPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim.

Końcowa ewaluacja (ex-post) posłuży samorządowi gminy Stronie Śląskie do oceny realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej Gminy w kolejnych latach. W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport ukazujący kumulatywne osiągnięcie założonych celów strategicznych. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim zostały zrealizowane oraz ukáže realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Zarówno monitoring jak i ewaluacja prowadzone będą między innymi w oparciu o niżej przedstawione wskaźniki monitoringowe. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe oznaczają dane dla roku poprzedzającego wdrożenie Strategii, natomiast wartości docelowe wskazują pożądane wartości, oznaczające osiągnięcie poszczególnych celów.

Tabela 39. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa (w 2020 roku)	Wartość docelowa (w 2031 roku)
1	Sprawny i zintegrowany system wspierania rodziny.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	7	do 9
		Liczba rodzin objętych pracą socjalną.	12	do 20
		Liczba dzieci wychowywanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.	11	do 7
		Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w gminie (w %).	2,2	do 1,8
		Liczba rodzin wspierających.	0	do 1
		Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny.	35	do 50
		Udział rodzin korzystających z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy OPS.	14,4	do 10,0
2	Stworzenie warunków służących zaspokajaniu potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnością.	Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych.	5	do 10
		Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (%).	26,0	do 26,0
		Liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze.	0	do 1
		Liczba osób korzystających z opieki wytchnieniowej.	0	do 3
		Liczba miejsc użyteczności publicznej, które dostosowane zostały do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.	0	do 2

		Liczba miejsc w Klubie „Senior+”.	15	do 20
		Liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych.	101	do 130
		Liczba grup samopomocowych dla osób uzależnionych, ich rodzin, dorosłych członków rodziny z problemem alkoholowym.	1	do 2
		Liczba dzieci biorących udział w koloniach lub obozach z programem profilaktycznym.	20	do 30
		Liczba sprzedawców napojów alkoholowych objętych szkoleniami.	0	do 10
4	Kompleksowa pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.	Liczba osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.	37	do 30
		Liczba stwierdzonych przestępstw z art. 207 Kodeksu karnego.	13	do 8
		Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”.	17	do 13
		Liczba kampanii społecznych dotyczących przemocy w rodzinie.	0	do 1
5	Wsparcie i aktywizacja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych.	Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej (%).	60	do 45
		Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców Gminy w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców.	54,2	do 40,0
		Udział bezrobotnych mieszkańców Gminy powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców.	27,2	do 20,0

		Liczba osób, z którymi zawarto kontrakty socjalne.	0	do 2
6	Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców.	Liczba uczestników zajęć/warsztatów profilaktycznych dot. zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży.	0	do 50
		Liczba działań informacyjno-edukacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego.	0	do 2
7	Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej osób zagrożonych ubóstwem.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w zakresie dożywiania.	20	do 30
		Liczba mieszkań komunalnych.	137	do 145
8	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej.	Wskaźnik wykrywalności przestępstw (%).	74,9 (2019)	do 85
		Liczba przeprowadzonych interwencji.	459	do 400

Źródło: opracowanie własne

V. WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stronie Śląskie jest dostosowana do zidentyfikowanych w procesie badawczym potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania.

W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania. Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich

integracji ze środowiskiem. W ramach wypracowanej strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych; wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej, partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych. Analiza problemów społecznych będących przedmiotem niniejszej Strategii zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych.

Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Strategia będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców gminy Stronie Śląskie i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym.

Realizacja Strategii powinna przyczynić się do dobrej jakości życia mieszkańców gminy Stronie Śląskie, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości, natomiast Strategia jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze osiągnięcie założonych rezultatów.

VI. BIBLIOGRAFIA

1. <https://bdl.stat.gov.pl>
2. <https://mapa.wyniki.edu.pl/>
3. www.psychiatriapolska.pl
4. <https://poradnik.ngo.pl/>
5. <https://www.polskawliczbach.pl/>
6. <https://stronie.pl/19/23/polozenie-i-komunikacja.html>
7. <https://klodzko.praca.gov.pl/>
8. Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Stronie Śląskie.
9. Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
10. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok
11. Gryffin R.W., Podstawy zarządzania organizacjami, Warszawa PWN.
12. Informacja o działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim za lata 2017-2020.
13. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
14. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych (w:) Badania problemów społecznych, t. VIII Prac Katedry Socjologii Norm, Dewiacji i Kontroli Społecznej, IPSiR UW.
15. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok.
16. Oniszczyk J. (red.) Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2008 r.
17. Program współpracy Gminy Stronie Śląskie z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2021.
18. Raport o stanie Gminy Stronie Śląskie za 2018, 2019 i 2020 rok.
19. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok.
20. Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok.
21. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.
22. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.
23. Yaziji M., Doh J. Organizacje pozarządowe a korporacje, PWN, Warszawa 2011 r.

VII. SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

1. SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie gminy Stronie Śląskie na mapie Polski	14
Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Stronie Śląskie według klas wielkości (stan na koniec 2020 roku).....	20
Rysunek 3. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Stronie Śląskie alkoholu w latach 2017-2020.....	53
Rysunek 4. Elementy procesu planowania strategicznego	81

2. SPIS TABEL

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	7
Tabela 2. Przyrost naturalny w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020.....	16
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2017-2020 (w procentach)	16
Tabela 4. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych w gminie Stronie Śląskie w latach 2017-2020.....	17
Tabela 5. Rodzaje prowadzonej działalności osób fizycznych w gminie Stronie Śląskie (stan na koniec 2020 roku)	19
Tabela 6. Ochrona zdrowia na terenie gminy Stronie Śląskie w latach 2017-2020.....	24
Tabela 12. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2017-2020 w gminie Stronie Śląskie...	31
Tabela 13. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2017-2020 w gminie Stronie Śląskie.....	31
Tabela 14. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2017-2020 w gminie Stronie Śląskie.....	31
Tabela 15. Powody udzielania świadczeń w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020.....	32
Tabela 11. Rodzaje świadczeń, z których korzystały poszczególne typy rodzin z dziećmi w 2020 roku	36
Tabela 12. Liczba dzieci korzystających ze świadczenia wychowawczego oraz kwota świadczeń (w złotych) na przestrzeni lat 2017-2020.....	36
Tabela 13. Liczba wypłaconych świadczeń „Dobry start” oraz środki przeznaczone na jego realizację na przestrzeni lat 2018-2020 w gminie Stronie Śląskie	37
Tabela 14. Liczba dzieci z gminy Stronie Śląskie umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2017-2020	38

Tabela 15. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2017-2020.....	43
Tabela 16. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2017-2020.....	43
Tabela 17. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2017-2020.....	44
Tabela 18. Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2017-2020.....	44
Tabela 19. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Stronie Śląskie wobec osób uzależnionych w latach 2017-2020.....	50
Tabela 20. Liczba osób oraz udzielonych im porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin w latach 2017-2020.....	51
Tabela 21. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Stronie Śląskie dotyczące uzależnień.....	54
Tabela 22. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku wśród uczniów z gminy Stronie Śląskie dotyczące uzależnień.....	55
Tabela 23. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w gminie Stronie Śląskie w latach 2017-2020.....	60
Tabela 24. Liczba osób i rodzin objętych pomocą grup roboczych w latach 2017-2020 w gminie Stronie Śląskie.....	60
Tabela 25. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie w gminie Stronie Śląskie w latach 2017-2020.....	60
Tabela 25. Dane statystyczne dotyczące procedury „Niebieskie Karty” w latach 2017-2020 w gminie Stronie Śląskie.....	61
Tabela 27. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2017-2020.....	62
Tabela 28. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, stosujących przemoc i świadków przemocy w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA w gminie Stronie Śląskie w latach 2017-2020.....	63
Tabela 29. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Stronie Śląskie dotyczące przemocy.....	63
Tabela 30. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku wśród uczniów z gminy Stronie Śląskie dotyczące przemocy.....	64
Tabela 31. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2017-2020.....	68
Tabela 32. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Stronie Śląskie w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2017-2020.....	72
Tabela 33. Liczba zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Stronie Śląskie oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2017-2020.....	73
Tabela 34. Liczba osób i kwota świadczeń (w złotych), którym przyznano zasiłki stałe, okresowe i celowe na przestrzeni lat 2017-2020.....	76

Tabela 35. Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego i niepieniężnego w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2017-2020	76
Tabela 36. Liczba osób, którym udzielono schronienia oraz kwota świadczenia w latach 2017-2020.....	77
Tabela 37. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stronie Śląskie na lata 2021-2031	100
Tabela 38. Harmonogram wdrażania Strategii.....	101
Tabela 39. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych.....	104

3. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Stronie Śląskie w latach 2017-2020	15
Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020	15
Wykres 3. Stopa bezrobocia w powiecie kłodzkim na przestrzeni lat 2017-2020 w porównaniu do województwa dolnośląskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach).....	17
Wykres 4. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w gminie Stronie Śląskie, w powiecie kłodzkim i województwie dolnośląskim na przestrzeni lat 2017-2019.....	18
Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w gminie Stronie Śląskie w latach 2017-2020.....	19
Wykres 6. Ludność gminy Stronie Śląskie według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku.....	21
Wykres 7. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2020 roku uczniów z terenu gminy Stronie Śląskie, powiatu kłodzkiego i województwa dolnośląskiego.....	22
Wykres 8. Liczba czytelników bibliotek w ciągu roku na terenie gminy Stronie Śląskie w latach 2018-2020.....	23
Wykres 9. Liczba przeprowadzonych interwencji Strażników Miejskich w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2018-2020	24
Wykres 10. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Stronie Śląskie w latach 2017-2020.....	29
Wykres 11. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Stronie Śląskie w latach 2017-2020	30
Wykres 12. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2017-2020 w gminie Stronie Śląskie	30
Wykres 13. Liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020	33
Wykres 14. Liczba małżeństw na 1000 ludności w gminie Stronie Śląskie w porównaniu do powiatu kłodzkiego i województwa dolnośląskiego w latach 2017-2020	35

Wykres 15. Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia rodzinne na przestrzeni lat 2017-2020 w gminie Stronie Śląskie	37
Wykres 16. Liczba rodzin, którym wypłacono świadczenia z funduszu alimentacyjnego na przestrzeni lat 2017-2020 w gminie Stronie Śląskie	38
Wykres 17. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2017-2020 w gminie Stronie Śląskie	39
Wykres 18. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny na przestrzeni lat 2017-2020 w gminie Stronie Śląskie	40
Wykres 19. Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020	40
Wykres 20. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2020	42
Wykres 21. Liczba świadczeń specjalnego zasiłku opiekuńczego na przestrzeni lat 2017-2020	44
Wykres 22. Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020	46
Wykres 23. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2017-2020	49
Wykres 24. Liczba interwencji domowych w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020	52
Wykres 25. Liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020	52
Wykres 26. Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierujących w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020	53
Wykres 27. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020	54
Wykres 28. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy w rodzinie w gminie Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2020	59
Wykres 29. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2017-2020 w gminie Stronie Śląskie	61
Wykres 30. Liczba przestępstw stwierdzonych na terenie gminy Stronie Śląskie z art. 207 Kodeksu karnego na przestrzeni lat 2017-2020	62
Wykres 31. Zestawienie ogólnej liczby osób wieku poprodukcyjnym w gminie Stronie Śląskie, województwie dolnośląskim i w Polsce na przestrzeni lat 2017-2020	67
Wykres 32. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2017-2020	67
Wykres 33. Zasiłki pielęgnacyjne przyznane osobom, które ukończyły 75 lat na przestrzeni lat 2017-2020 (liczba świadczeń)	68
Wykres 34. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2017-2020	69

Wykres 35. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2017-2020	71
Wykres 36. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2017-2020.....	71
Wykres 37. Mieszkańcy gminy Stronie Śląskie zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2017–2020.....	72
Wykres 38. Liczba bezrobotnych mieszkańców gminy Stronie Śląskie z prawem do zasiłku w podziale na płeć na przestrzeni lat 2017–2020	73
Wykres 39. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2017-2020	75
Wykres 40. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2017-2020	77
Wykres 42. Liczba szacunkowa stwierdzonych przestępstw (w oparciu o dane powiatowe) na terenie gminy Stronie Śląskie na przestrzeni lat 2017-2019	79
Wykres 43. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w gminie Stronie Śląskie w latach 2017-2019.....	79